

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: (01) 369 5342

F: (01) 369 5783

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

Številka: IPP 007-218/2016

Ljubljana, 24. 2. 2017

EVA 2016-2030-0001

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (EVA 2016-2030-0001), redni postopek – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (EVA 2016-2030-0001) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku.

mag. Lilijana KOZLOVIČ
generalna sekretarka

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za pravosodje
- Služba Vlade RS za zakonodajo

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje
- g. Darko STARE, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje
- dr. Ciril KERŠMANC, v. d. generalnega direktorja Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje
- g. Darko STARE, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje

- dr. Ciril KERŠMANC, v. d. generalnega direktorja Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje

5. Kratek povzetek gradiva:

V predlogu zakona so predlagane spremembe in dopolnitve zaradi implementacije naslednjih dokumentov Sveta Evrope in Evropske unije, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:

- Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, ki ga je Republika Slovenija že podpisala, pred ratifikacijo pa so potrebne dopolnitve KZ-1 predvsem v delu, ki se nanaša na inkriminacijo potovanj v tujino z namenom terorizma;
- Direktiva 2014/62/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 5. 2014 o kazenskoopravni zaščiti evra in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ, v zvezi s katero so potrebne le manjše dopolnitve že določenih kaznivih dejanj.

Predlog zakona vsebuje tudi določitev namena kaznovanja.

V skladu s pravili pravnega reda Evropske unije je v Splošnem delu KZ-1 predlagana ponovna uvedba stranske kazni izgona tujca iz države, ki je bila črtana z uveljavitvijo novega KZ-1 v letu 2008.

Glede na Predlog Zakona o probaciji, v zvezi s katerim je predvidena skorajšnja predložitev v obravnavo Vladi Republike Slovenije, sta predlagani manjši – deloma redakcijski – spremembi dveh členov KZ-1, katerih uporaba je v prehodnih določbah odložena do začetka uporabe zakona, ki bo uredil probacijo.

Predvsem na podlagi predlogov pristojnih organov iz prakse so predlagane tudi naslednje spremembe:

- v zvezi s pravili za izrek enotne kazni za kazniva dejanja v steku;
- nova kvalificirana oblika kaznivega dejanja zlorabe osebnih podatkov, ki se nanaša na tako imenovani »*revenge porn*« - torej objavljanje posnetkov in sporočil s seksualno vsebino brez pristanka posnete osebe;
- ustrežnejše stopnjevanje znotraj kaznivega dejanja oškodovanja upnikov;
- ustrežnejša določitev kaznivih dejanj zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti in zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic;
- jasnejša določitev znakov kaznivih dejanj kršitve temeljnih pravic delavcev in kršitve pravic iz socialnega zavarovanja ter posledično boljša zaščita delavcev;
- ustrežnejša določitev nekaterih oblik kaznivega dejanja kršitve tajnosti postopka.

Predlagane so še nekatere manjše redakcijske spremembe oziroma dopolnitve.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna	NE

	– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: /		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu /				
II. Finančne posledice za državni proračun Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: /	
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: /	
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: /	
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /	
Kratka obrazložitev Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic niti do 40.000 evrov.	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: / Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani: /	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
Gradivo je bilo posredovano v strokovno usklajevanje.	
<u>Datum pošiljanja v prvi krog strokovnega usklajevanja: 26. 5. 2016</u>	
V razpravo so bili vključeni: - Vrhovno sodišče RS - Sodni svet - Slovensko sodniško društvo - Vrhovno državno tožilstvo RS - Državnotožilski svet - Društvo državnih tožilcev Slovenije - Generalna policijska uprava - Varuh človekovih pravic - Odvetniška zbornica Slovenije - Pravna fakulteta v Ljubljani - Pravna fakulteta v Mariboru - Evropska pravna fakulteta - Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. Upoštevani so bili:	

– večinoma.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (ker se številčenje členov Predloga KZ-1E spreminja zaradi vnosa novih členov na podlagi usklajevanj, se pri navajanju (ne)upoštevanja pripomb iz strokovnega usklajevanja sklicujemo na predlagane spremembe členov osnovnega KZ-1):

K predlaganemu novemu 45.a členu KZ-1:

Nekateri predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- ne nasprotujejo določitvi namena kaznovanja, vendar opozarjajo na nekatere pomanjkljivosti in pomisleke glede predlaganega besedila, zato predlagajo deloma drugačno besedilo. Pripomba je upoštevana tako, da je v predloženem gradivu besedilo novega 45.a člena KZ-1 povzeto po njihovem predlogu;

- poleg določitve namena kaznovanja je bil podan tudi predlog za določitev namena izvrševanja kazni zapora. Ocenjujemo, da zadošča določitev namena kaznovanja, pa tudi, če se ta ocena v nadaljnjih usklajevanjih spremeni, KZ-1 ni primeren zakon za določitev namena izvrševanja kazni zapora, saj pravila v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij določa drug zakon (ZIKS-1).

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- menijo, da je predlagana določba preveč parcialna, saj opredeljuje le namen ožjega kaznovalnega dela KZ-1, nekateri navedeni nameni pa si nasprotujejo in so celo izključujoči. Pripomba je smiselno deloma upoštevana, saj je besedilo predlaganega 45.a člena KZ-1 redakcijsko in vsebinsko drugače zapisano.

Varuh človekovih pravic:

- pozdravlja opredelitev namena kaznovanja in predlaga, da se v skladu s Standardnimi pravili ZN za ravnanje z zaporniki doda še »potreba po osmišljanju časa prestajanja kazni« z zagotavljanjem ponovne vključitve v družbo, izobraževanjem in podobno. Pojasnjujemo, da predlagano besedilo 45.a člena KZ-1 vsebuje tudi »omogočanje dostojne vključitve v skupno družbeno okolje«, in to »ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca«, kar na (zakoniku ustrezn) načelni ravni smiselno povzema predlog. Vsakršno podrobnejše določanje »osmišljanja izvrševanja« kazni zapora pa bi, ob potrebnih nadaljnjih proučitvi, sodilo v ZIKS-1.

Okrajno sodišče v Ljubljani:

- predlagano besedilo 45.a člena KZ-1 ocenjuje kot primerno.

K predlagani ukinitvi kazni dosmrtnega zapora (predlagane spremembe 46., 53., 88., 95., 98., 280., 281., 282. in 294. člena KZ-1), ki je bila v kasnejših usklajevanjih črtana iz tega predloga zakona:

Nekateri predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- pozdravljajo ukinitve kazni dosmrtnega zapora brez poseganja v ureditev splošnega minimuma in maksimuma zaporne kazni.

Društvo državnih tožilcev Slovenije:

- načeloma ne nasprotuje odpravi dosmrtnega zapora.

Nekateri sodniki Vrhovnega sodišča RS:

- ena sodnica se z odpravo kazni dosmrtnega zapora strinja, trije pa ji nasprotujejo. Menijo, da predlagatelj ni obrazložil razlogov za tak predlog; da Evropsko sodišče za človekove pravice zahteva le, da ob dosmrtnem zaporu obstoji možnost pogojnega odpusta; da bi glede na globalno varnostno situacijo možnost izreka take kazni morala obstajati; da po odpravi te kazni RS ne bo mogla izvršiti take kazni, če bi jo izreklo Mednarodno kazensko sodišče. Pojasnjujemo, da je v sedaj predloženem

Predlogu KZ-1E dodana uvodna obrazložitev, ki v točkah 1.1.1. do 1.1.3. podrobno pojasnjuje razloge za predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapora, ki deloma izhajajo tudi iz strokovne razprave ob takratnem predlogu novega KZ-1 v letu 2008 in po sprejemu KZ-1. Vsebovana je tudi obrazložitev, zakaj taka odločitev ni v nasprotju s pravili Mednarodnega kazenskega sodišča, in obrazložitev prakse Evropskega sodišča za človekove pravice. Zato na tem mestu argumentov ne ponavljamo.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *načeloma ne nasprotuje ukinitvi kazni dosmrtnega zapora; opozarja na potrebne s tem povezane spremembe ZKP.* Pojasnjujemo, kot že v prejšnji točki, da iz sedaj dodane uvodne obrazložitve izhajajo tako teoretični strokovni kot tudi praktični razlogi, ki so predlagatelja vodili k predlogu za ukinitve obravnavane kazni. Le-ti so deloma povzeti tudi po strokovni razpravi, ki je potekala ob predlogu KZ-1 v letu 2008 in po njegovem sprejemu, nadaljnji strokovni razpravi pa so namenjena že začeto strokovno usklajevanje in tudi nadaljnja usklajevanja tega Predloga KZ-1E. Zavedamo se, da je ob odpravi kazni dosmrtnega zapora treba spremeniti še ZKP (prvi in četrti odstavek 70. člena ter 1) točka prvega odstavka 398. člena). Za navedeno spremembo ZKP ni nujno, da bi bila obravnavana hkrati s Predlogom KZ-1E. ZKP namreč v 70. členu določa obvezno obrambo, če zoper osebo teče postopek zaradi kaznivega dejanja, za katero je predpisana kazen dosmrtnega zapora; v 398. členu pa pravico do pritožbe v primeru, če sodišče druge stopnje izreče kazen dosmrtnega zapora ali pa tako kazen potrdi. Če torej po uveljavitvi Predloga KZ-1E kazni dosmrtnega zapora ne bo več mogoče izreči, se tudi navedena pravila ZKP ne bodo mogla uporabiti in bo njihovo črtanje brez škode lahko opravljeno v prvi naslednji spremembi ZKP.

Varuh človekovih pravic:

- *pozdravlja predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapora.*

K predlagani dopolnitvi 108. člena KZ-1:

- *ni pripomb.*

K predlaganemu novemu 108.a členu KZ-1:

Predstavnik Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- *sprejema inkriminacijo pripravljalnega dejanja z dikcijo »odpota z namenom storitve«, ne pa tudi inkriminacije »odpota z namenom priprave ali načrtovanja dejanj«, saj ta pomeni kaznivost priprave na pripravljalno dejanje.* Pojasnjujemo, da zahteva po opredelitvi kaznivosti »od-potovanja zaradi priprave ali načrtovanja terorističnih kaznivih dejanj« izhaja iz FATF standardov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma iz leta 2012 oziroma Metodologije za njihovo uporabo iz leta 2013, kot je bila dopolnjena na zasedanju FATF dne 15. do 19. 2. 2016 (točka 5.2bis). Slovenija je k spoštovanju standardov FATF zavezana kot članica odbora MONEYVAL Sveta Evrope, katerega peti krog ocenjevanja Slovenije bo potekal novembra 2016. Po okrogli mizi na temo Predloga KZ-1E, ki je potekala 22. 9. 2016 v knjižnici Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, in po dodatni proučitvi z vidika načela »lex certa« je bil predlagani zakonski znak »z namenom priprave ali načrtovanja« iz predlaganega novega člena črtan.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *opozarja na inkriminacijo pripravljalnih dejanj k pripravljalnim dejanjem.* Pojasnjujemo mednarodne obveznosti, ki smo jih navedli ob pripombi Inštituta za kriminologijo;
- *novo kaznivo dejanje ne inkriminira potovanja znotraj države z namenom terorizma in tudi ne pokrije odprtega morja in ozemlja, ki ni pod oblastjo nobene države.* Pojasnjujemo, da smo iz besedila novega 108.a člena KZ-1 črtali besedi »v drugo državo«. Torej potovanje iz države s kaznivim namenom ni več vezano na potovanja v drugo državo in posledično pokrije tudi potovanja na odprto morje oziroma ozemlja, ki niso pod oblastjo držav. V zvezi s potovanji znotraj iste države z namenom terorizma pa ocenjujemo, da je z vidika dokazovanja to lahko pokrito z določbami Splošnega dela

KZ-1 o poskusu;

- *ni izrecno pokrito »organiziranje ali drugačno omogočanje potovanja«, kar je sicer lahko oblika udeležbe, a vseeno meni, da bi bilo treba glede na Dodatni protokol dodati še tretji odstavek novega 108.a člena KZ-1. Predlog je v predloženem besedilu upoštevan;*
- *subjektivni namen bo v praksi težavno dokazovati, zato predlaga še en odstavek z domnevo namena terorizma, vezano na »pridružitve ali se nameravane pridružitve teroristični hudodelski združbi, skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj ali skupini, ki je z mednarodnimi pravnimi akti razglašena za teroristično organizacijo«. Pojasnjujemo, da je po veljavnem sedmem odstavku 108. člena KZ-1 sodelovanje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti teroristična dejanja, že kaznivo dejanje, po osmem odstavku pa ustanovitev in vodenje take združbe; »skupina, ki je z mednarodnimi pravnimi akti razglašena za teroristično organizacijo« pa napeljuje na resolucije Združenih narodov in liste Evropske unije, ki so preveč nedoločne za kazenskopravne standarde, zato tega predloga ni bilo mogoče upoštevati.*

Okrožno državno tožilstvo v Krškem:

- *zgolj služenje v para-vojaških enotah terorističnih skupin in ekstremističnih milic bi moralo biti opredeljeno kot kaznivo dejanje, brez posebnega obarvanega naklepa. Ocenjujemo, da je »para-vojaške enote« neustrezen izraz, ker se lahko razume, kot da terorističnim skupinam dajemo priznanje v smislu (državne) vojske; hkrati je po veljavnem sedmem odstavku 108. člena KZ-1 sodelovanje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti teroristična dejanja, že kaznivo dejanje; po osmem odstavku pa ustanovitev in vodenje take združbe. Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.*

K predlagani dopolnitvi 109. člena KZ-1:

- *ni pripomb.*

K predlaganemu novemu tretjemu odstavku 111. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *dikcija »navodila za druge posebne metode ali tehnologijo z namenom storitve ali sodelovanja pri terorističnem dejanju« je odprta zakonska analogija znotraj pripravljalnega dejanja, ki se odmika od načela zakonitosti. Pojasnjujemo, da je problematizirani del besedila enak, kot že v veljavnem drugem odstavku 111. člena KZ-1, ki inkriminira zagotavljanje usposabljanj. V predlaganem tretjem odstavku izpostavljeno besedilo implementira zahtevo dodatnega protokola, v skladu s katero mora biti kazniva tudi udeležba potencialnega storilca na »legalnih« usposabljanjih ali izobraževanjih, če se jih udeleži z namenom pridobitve potrebnih znanj za storitev terorističnega kaznivega dejanja.*

K predlagani spremembi 240. člena KZ-1:

Predstavnik Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- *sprememba je smiselna; razmisliti pa je potrebno, ali je nujno alternativno navajati povzročitev škode in pridobitev koristi (če storilec pridobi korist, je neogibno, da je principalu povzročil škodo; izgubljeni dobiček je vrsta škode). Pojasnjujemo, da tako povzročitev škode kot tudi pridobitev koristi izhaja že iz 244. člena prejšnjega KZ, saj ni nujno, da gre za povzročitev premoženjske škode principalu, ampak lahko tudi drugi fizični ali pravni osebi, zato ocenjujemo, da je prav, da ostane oboje.*

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *podpira spremembo in predlaga pa proučitev tudi s primerjalno-pravnega vidika. V tokrat predloženem besedilu Predloga KZ-1E je dodan primerjalno-pravni pregled, ki kaže na ustreznost predlagane spremembe 240. člena KZ-1;*
- *jasno bi bilo treba zamejiti naklep glede na predpisano posledico, ki bi lahko imela naravo objektivnega pogoja kaznivosti, povzročitev koristi ali škode pa se mora navezovati na razpolaganje s*

premoženjem, ki je storilcu zaupano in ne na katerokoli tuje premoženje. Ocenjujemo, da je predlog ustrezno upoštevan z dikcijo »in s tem ... pridobi ... povzroči«;
- *ustrezno bi bilo treba spremeniti tudi 257. člen KZ-1. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan.*

Odvetniška zbornica Slovenije:

- *predlaga drugačno besedilo 240. člena KZ-1 (z obsežno obrazložitvijo, ki izhaja iz osnovnega namena gospodarske družbe – pridobivanja dobička za družbenike):*

»(1) Kdor pri opravljanju gospodarske dejavnosti zlorabi svoj položaj ali dano zaupanje, prekorači pravice ali opusti dolžnosti, ki jih ima na podlagi zakona, drugega predpisa, akta pravne osebe ali pravnega posla glede razpolaganja s tujim premoženjem ali koristmi, njihovega upravljanja ali zastopanja in s tem povzroči premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prejšnjega odstavka povzročena velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(3) Ne kaznuje se, kdor s sprejemom poslovne odločitve ni zasledoval nobenega lastnega interesa, odločitev pa je sprejel po tem, ko se je z vsebino tistega, kar je bilo predmet odločanja, predhodno seznanil na način, za katerega je lahko razumno pričakoval, da omogoča ustrezno presojo in je hkrati na podlagi podatkov in informacij, s katerimi je razpolagal, lahko razumno pričakoval, da je odločitev sprejel v najboljšem interesu gospodarskega subjekta, katerega gospodarske interese je zastopal.«;

- *ne strinjamo se s predlogom Odvetniške zbornice Slovenije, da bi črtali pridobitev »protipravne premoženjske koristi« in v opisu kaznivega dejanja pustili le »povzročitev premoženjske škode«, saj gre za inkriminacijo pridobitve »protipravne premoženjske koristi« in ne kakršnekoli – torej gre za korist, za pridobitev katere storilec ni imel pravne podlage. Predlagani tretji odstavek v predlogu Odvetniške zbornice Slovenije uvaža tako imenovano pravilo »Business Judgment Rule«, ki je po naši oceni v kazenskem pravu oziroma posebej v tem členu nepotreben, saj prvi odstavek govori o »zlorabi« položaja, »prekoračitvi« pravic in »opustitvi« dolžnosti. To so blanketne norme, ki se navezujejo na gospodarsko zakonodajo. Glede na to, da je to pravilo uvedeno v Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1), seveda ni kaznivega dejanja, če je bilo storjeno vse, kar bi skrben gospodarstvenik moral. Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.*

K predlaganemu novemu tretjemu odstavku 243. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *meni, da izvršitveno dejanje nepooblaščenega izdajanja denarja z zakonitimi sredstvi (novi tretji odstavek) ni v jasnem razmerju z že obstoječimi očitki ponarejanja denarja. Pojasnjujemo, da po predlaganem novem tretjem odstavku 243. člena KZ-1 pravzaprav ne gre za »klasično« ponarejanje (torej nepristojni storilec, nezakonita sredstva). Direktiva 2014/62/EU namreč izrecno zahteva, da se kot ponarejanje šteje tudi, če denar izda pristojni organ z zakonitimi sredstvi, kršena pa so le pravila pristojnih organov Evropske unije v zvezi z izdajo denarja.*

K predlagani dopolnitvi 248. člena KZ-1:

- *ni pripomb.*

Dodatni predlogi navedenih organov za spremembe KZ-1:

Ministrstvo za notranje zadeve – Generalna policijska uprava:

- *v naslovu 3.a poglavja ter naslovu in besedilu 15.a člena KZ-1 je treba besedo »mladoletnik« nadomestiti z »mladoletna oseba«, saj se mora ureditev nanašati na vse, ki so mlajši od 18 let. Pripomba je v predloženem besedilu Predloga KZ-1E upoštevana, saj gre za redakcijski popravek. »Mladoletnik« je namreč po prejšnjem KZ1994, ki se še uporablja za obravnavo mladoletnih storilcev kaznivih dejanj, »mlajši« (od 14 do 16 let) in »starejši« (od 16 do 18 let) – 72. člen KZ, kar ne zajema otroka, ki še ni star 14 let. »Mladoletna oseba« po področnih predpisih pa je tisti, ki še ni polnoleten*

– torej do 18. leta. Ob tem po pregledu KZ-1 ugotavljamo, da je enak redakcijski popravek treba predlagati še v tretjem odstavku 112. člena in drugem odstavku 113. člena KZ-1. Glede na vsebino obravnavanih določb je že po njihovem veljavnem besedilu edina možna in smiselna razlaga ta, da se v njih beseda »mladoletnik« nanaša na vse osebe, stare do osemnajst let, zato jo nadomeščamo z besedama »mladoletna oseba« le zaradi sistematike KZ-1 in redakcijske jasnosti. V ostalih členih terminologija ustrezno sledi prej opredeljeni, namreč: v drugem odstavku 84. člena je pravilno navedeno »otroci (0-14) ali mladoletniki (14-18) zaupani v oskrbo« ter »storjenega proti mladoletni osebi«; prav tako je »mladoletna oseba« pravilno uporabljena v naslednjih členih: drugi odstavek 90., drugi in tretji odstavek 120., prvi odstavek 125., drugi odstavek 132.a, drugi odstavek 134., drugi odstavek 134.a, drugi odstavek 175., drugi in tretji odstavek 176., drugi odstavek 187. člena, 190. in 192. člen, tretji odstavek 199. in drugi odstavek 287. člena; v prvem odstavku 293. člena in prehodni določbi 375. člena pa je »mladoletnik« uporabljen pravilno;

- v 84. členu, ki določa Kazensko evidenco, naj se doda nov četrti odstavek, ki bo za potrebe izvajanja nalog Policije in policijskega mednarodnega sodelovanja omogočal Policiji pridobivanje podatkov o izbrisanih sodbah iz veljavnega drugega odstavka. Pojasnjujemo, da so do podatkov o obsodbah, ki so iz Kazenske evidence že izbrisani, upravičeni le subjekti, ki so jim otroci in mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo in oskrbo, ki morajo za to imeti dodatno pravno podlago v področni zakonodaji. Razlog je v zaščiti mladoletnih oseb pred možnostjo, da bi za njihovo učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo skrbela oseba, ki je bila kadarkoli (ne glede na zakonsko rehabilitacijo – 82. člen KZ-1) obsojena za kaznivo dejanje, povezano s spolnimi zlorabami mladoletnih oseb. V skladu z 82. členom KZ-1 namreč obsojenec v vseh drugih primerih po preteku roka za izbris obsodbe velja za neobsojenega, saj z izbrisom prenehajo tudi vse pravne posledice obsodbe. Tako je tak obsojenec obravnavan tudi v vseh morebitnih bodočih kazenskih postopkih. Če bi dostop do izbrisanih sodb omogočili tudi Policiji za izvajanje njenih nalog in mednarodnega sodelovanja, bi informacije o izbrisanih sodbah aktualnega osumljenca skozi stranska vrata vstopale tudi v bodoče kazenske postopke. Menimo, da predloga ni mogoče upoštevati, saj razlogi zanj niso taki, ki bi omogočali neupoštevanje pravil o zakonski rehabilitaciji;

- črtata naj se četrta odstavek 170. in 171. člena KZ-1, ki v zvezi s posilstvom in spolnim nasiljem proti osebi v zakonski, zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni skupnosti določata pregon na predlog; predvsem zato, ker žrtve v takih okoliščinah pogosto predlog umaknejo. Načeloma podpiramo, vendar menimo, da predlagano črtanje ne bo prispevalo k uspešnosti pregona storilcev takih dejanj, saj glede na načine storitve takih dejanj preiskovanje brez sodelovanja žrtve skoraj ni mogoče;

- v 173.a členu KZ-1 naj se kazni, predpisana za dejanje po prvem odstavku, dvigne na zapor do štirih let, da bo mogoča izvedba prikritih preiskovalnih ukrepov. Menimo, da navedeno v skladu z načelom sorazmernosti predpisanih kazni ne more biti razlog za dvig predpisane zaporne kazni, saj se navedeno kaznivo dejanje lahko doda v kataloge ustreznih prikritih preiskovalnih ukrepov, ki jih določa ZKP;

- v novem 176.a členu naj se določi novo kaznivo dejanje »oglaševanja ponudbe in dostopa do pornografskega gradiva, predstav in potovanja« (oglaševanje ponudbe, posesti in prodaje gradiv s posiljenimi otroki, oddaja oglasnega prostora za take namene, kdor ne moderira spletnega portala, foruma, klepetalnic in podobnih spletnih storitev in tako dopusti ali omogoči, da pride do spolnega izkoriščanja mladoletnih oseb s kaznivimi dejanji iz 19. poglavja KZ-1, kdor ne poskrbi za odstranitev posnetkov spolno zlorabljenih otrok, čeprav je bil o takšni zahtevi obveščen). Pojasnjujemo, da je že v veljavnem prvem odstavku 176. člena KZ-1 implementirana »prodaja, prikaz ali drugačno omogočanje pornografskih vsebin« osebam, mlajšim od petnajst let. Nadalje je v tretjem odstavku 176. člena KZ-1 inkriminirano med drugim »razširjanje in drugačno ponujanje pornografskega gradiva ali drugih seksualnih gradiv, ki vključujejo mladoletne osebe«. Glede »oddaje oglasnega prostora« in »moderiranja spletnih portalov« pa ocenjujemo, da bi bilo problematiko treba prvenstveno urediti v področni zakonodaji – tako Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (ZEPT) deloma že ureja obravnavano področje (8. do 11. člen, 17. in 18. člen). Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati;

- v 190. členu KZ-1 (odvzem mladoletne osebe) naj se doda nov tretji odstavek, ki bo kot kaznivo

določil, če nekdo neupravičeno odpelje mladoletno osebo v tujino ali jo tam neupravičeno zadrži. Menimo, da je navedeno dejanje že ustrezno pokrito s prvim odstavkom tega člena, zato novi odstavek ni potreben;

- v 191. členu KZ-1 (nasilje v družini) naj se doda nov četrti odstavek, ki bo kot kvalificirano obliko določil nastanek lažje telesne poškodbe. Glede na to, da so navedene situacije pokrite z določbami Splošnega dela KZ-1 o steku kaznivih dejanj, menimo, da posebna določba ni potrebna.

Okrožno državno tožilstvo v Krškem:

- v 45. členu KZ-1 naj se določi, da se denarna kazen lahko izreče tudi za kazniva dejanja (s predpisano kaznijo do treh ali do petih let zapor), kjer ni predpisana, brez pogoja obstoja pogojev za omilitve, saj je sedaj izrečenih zelo malo denarnih kazni. Ocenjujemo, da z navedeno spremembo ni mogoče doseči pogostejšega izrekanja denarnih kazni. Hkrati je bil z novelo KZ-1B prav z namenom pogostejšega izrekanja denarnih kazni, kadar so za to podani pogoji, spremenjen sistem določanja denarnih kazni. V primerih, ko je v KZ-1 predpisana le zaporna kazen, ocenjujemo, da je prav, da morajo za izrek denarne kazni (namesto zapor) obstajati pogoj za izrek milejše kazni, zato predloga ni mogoče upoštevati;

- ponovno naj se uvede stranska kazen izgona tujca iz države. Predlog je v Predlogu KZ-1E upoštevan;

- predpisana kazen za kaznivo dejanje po prvem odstavku 257. členu KZ-1 (zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic) naj se uskladi s kaznijo predpisano za primerljivo dejanje v gospodarstvu (tretji odstavek 240. člena KZ-1), kjer je bila v eni od prejšnjih novela dvignjena iz enega na dve leti zapor. Predlog je upoštevan;

- pri kaznivem dejanju po 262. členu KZ-1 (dajanje podkupnine) naj se predvidi privilegirana oblika z nižjo predpisano kaznijo, saj bi to omogočilo enostavnejšo izvedbo postopkov (okrajno sodišče, alternativne oblike ipd.) v primerih, ko npr. tujci, ki potujejo preko RS, ponudijo uradniku nižji znesek. Predlog ni upoštevan, saj so bile predpisane kazni za korupcijska kazniva dejanja z novelo KZ-1C v lanskem letu usklajene;

- določi naj se novo kaznivo dejanje »sklenitve škodljive pogodbe«, kot ga je določal prejšnji KZ. Predlog ni upoštevan, saj menimo, da taka dejanja pokrijejo inkriminacije po 240. in 257. členu KZ-1.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- opozarja na problematiko višine v pogojni obsodbi določene kazni, kadar je zaradi prej storjenega ali novega kaznivega dejanja treba izreči pogojno obsodbo z upoštevanjem pravil o steku v primerih sporazumov o krivdi ali priznanj krivde. Splošni maksimum za v pogojni obsodbi določeno kazen je dve leti (prvi odstavek 58. člena KZ-1); v primerih sporazumov o krivdi ali priznanj krivde pa pet let (peti odstavek 58. člena KZ-1). Kadar sodišče zaradi novega kaznivega dejanja (59. člen KZ-1) ali prej storjenega kaznivega dejanja (60. člen KZ-1) ne prekliče pogojne obsodbe, ampak določi enotno pogojno kazen z upoštevanjem pravil v steku, iz sodne prakse izhaja, da tudi v primeru, ko gre za pogojne obsodbe na podlagi sporazumov o krivdi ali priznanj krivde, upošteva, da enotna določena kazen v pogojni obsodbi ne sme preseči dveh let. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan z ustrezno dopolnitvijo 59. člena KZ-1.

Društvo državnih tožilcev Slovenije:

- tretja odstavka 70.a in 70.b člena KZ-1 naj se spremenita tako, da bo trajanje ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zavodu lahko namesto največ pet let trajal do maksimuma predpisane kazni za storjeno protipravno dejanje, ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti pa namesto največ dve leti prav tako do maksimuma predpisane kazni za protipravno dejanje. Ugotavljamo, da društvo v zvezi z navedenima predlogoma ne podaja nobene obrazložitve. Pojasnjujemo, da je bilo z uveljavitvijo KZ-1 v letu 2008 sprejeto stališče, da takega kazensko-pravnega ukrepa sploh ne bi smelo biti in bi vedno moralo iti le za obravnavo skozi zdravstveni sistem. S KZ-1B sta bila varnostna ukrepa ponovno uvedena v prej navedenem trajanju, saj jima nato lahko sledi ukrep po Zakonu o duševnem zdravju (ZDZdr). Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

Društvo Svetovalnica za migrante:

- v prvem odstavku 196. člena (kršitev temeljnih pravic delavcev) in 202. členu (kršitev pravic iz socialnega zavarovanja) naj se črta beseda »zavestno«, saj so kazenske ovadbe za to kaznivo dejanje večinoma zavržene, ker dikcija »kdor zavestno ne ravna po predpisih« po sodni praksi predpostavlja »možnost ravnanja v skladu s predpisi« in »zavest o protipravnosti ravnanja«. Pri zavrženju se tako navaja »objektivna nezmožnost ravnanja v skladu s predpisi« (zaradi finančne nesposobnosti), finančna nesposobnost gospodarske družbe pa ni povezana s stečajem, ampak se ugotavlja v posameznem primeru, tudi, ko družba drugače nemoteno posluje. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan.

Okrožno državno tožilstvo v Mariboru:

- vsebina veljavnega prvega in drugega odstavka 196. člena KZ-1 naj se združi in predpiše ustrezno višja kazen zapora. Hkrati naj se v drugem odstavku predpiše kvalificirana oblika kaznivega dejanja glede na to, koliko je oškodovancev in kolikšen je znesek oškodovanja in predpiše ustrezna kazen. Predlog je v priloženem Predlogu KZ-1 upoštevan.

Datum pošiljanja v drugi krog strokovnega usklajevanja: 6. 9. 2016

V razpravo so bili vključeni:

- Vrhovno sodišče RS
- Sodni svet
- Slovensko sodniško društvo
- Vrhovno državno tožilstvo RS
- Državnotožilski svet
- Društvo državnih tožilcev Slovenije
- Generalna policijska uprava
- Varuh človekovih pravic
- Odvetniška zbornica Slovenije
- Pravna fakulteta v Ljubljani
- Pravna fakulteta v Mariboru
- Evropska pravna fakulteta
- Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani
- Društvo Svetovalnica za migrante.

Upoštevani so bili:

- deloma.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (ker se številčenje členov Predloga KZ-1E spreminja zaradi vnosa novih členov na podlagi usklajevanj, se pri navajanju (ne)upoštevanja pripomb iz strokovnega usklajevanja sklicujemo na predlagane spremembe členov osnovnega KZ-1):

K predlagani spremembi naslova 3.a poglavja ter naslova in besedila 15.a člena KZ-1:

Zagovornik načela enakosti:

- predlaga, da se naslov 3.a poglavja KZ-1 spremeni tako, da se bo glasil »Pregon kaznivih dejanj zoper posebej ranljive skupine«, da se temu ustrezno spremeni tudi 15.a člen in ostali potrebni členi KZ-1, tako da bo urejena ustrezna zaščita za vse najranljivejše skupine žrtev v zvezi s kakršnimikoli kaznivimi dejanji, ki so storjena iz sovraštva (na primer zaradi narodnosti, rase, barve, veroizpovedi, etnične pripadnosti in podobnih okoliščin iz 131. in 297. člena KZ-1). Iz vseh predlogov Zagovornika načela enakosti izhaja, da predlaga sistemsko vzpostavitev novega koncepta »zločinov iz sovraštva«. Menimo, da v fazi, ko so formalno usklajevanja Predloga KZ-1E že v zaključni fazi, take

konceptualne spremembe KZ-1 ni mogoče ustrezno pripraviti. Ob tem je pomembno, da je v veljavnem KZ-1 obravnavano področje rešeno na drugačen način, ki je po naši strokovni oceni ustrežnejši. In sicer najprej tako, da so določena specifična kazniva dejanja s tega področja. Gre za, na primer: 131. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje kršitve enakopravnosti, in 297. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti; pa tudi kaznivo dejanje umora po tretji ali četrti točki 116. člena (zaradi kršitve enakopravnosti, iz brezobzirnega maščevanja ali kakšnih drugih nizkotnih nagibov) in v skrajni fazi genocid po 100. členu ter hudodelstva zoper človečnost po 101. členu KZ-1. Dodatno je pomembno, da mora v zvezi z vsemi kaznivimi dejanji sodišče pri odmeri kazni v skladu z drugim odstavkom 49. člena KZ-1 med drugim upoštevati »nagibe, iz katerih je (storilec) dejanje storil« in »okolščine, v katerih je bilo dejanje storjeno«, kamor sodijo tudi »elementi sovraštva«, »rasni« in podobni motivi. Navedena razlaga je v veljavi že od časa prej veljavnega KZ, ki je primerljivo določbo vseboval v 41. členu.

K predlaganima spremembama 43. in 44. člena KZ-1, k predlaganemu novemu 45.a členu in predlagani spremembi 46. člena KZ-1:

- ni pripomb.

K predlaganemu novemu 48.a členu KZ-1:

- ni pripomb.

K predlaganim spremembam 53., 59., 79., 88., 95., 98. in 108. člena KZ-1, k predlaganemu novemu 108.a členu KZ-1 in k predlaganim spremembam 109. do 112. člena KZ-1:

- ni pripomb.

K predlagani spremembi 113. člena KZ-1:

Društvo Ključ:

- predlagajo novo besedilo inkriminacije trgovine z ljudmi, kar utemeljujejo z ugotovitvami mednarodnih in domačih strokovnjakov; črtajo zakonski znak »zaradi izkoriščanja«; menijo, da je treba jasneje izpeljati ločitev med zlorabo prostitucije ter izkoriščanjem prostitucije kot namenom pri trgovini z ljudmi ter učinkoviteje kaznovati »koristnike uslug« žrtev trgovine z ljudmi; določajo, da se privolitev žrtve v določenih okoliščinah ne upošteva. Glede znaka kaznivega dejanja »zaradi izkoriščanja« menimo, da se je od 1. 11. 2008, ko je bil ta znak bil določen v KZ-1, že razvila ustrezna državnotožilska in sodna praksa in bi spremembe lahko škodovale pravni varnosti ali učinkovitosti kazenskega pregona. V zvezi s kaznovanjem »koristnikov uslug« žrtev trgovine z ljudmi pojasnjujemo, da je bil prav s tem namenom z novelo KZ-1C v 113. člen KZ-1 dodan nov četrti odstavek. Določba, da je dejanje trgovine z ljudmi kaznivo ne glede na privolitev žrtve, je bila v 113. člen KZ-1 dodana že z novelo KZ-1B. Kot je razvidno iz tega pojasnila, je bilo kaznivo dejanje trgovine z ljudmi glede na prejšnji KZ deloma spremenjeno z uveljavitvijo novega KZ-1, nato pa spreminjano in dopolnjevano tudi z novelama KZ-1B in KZ-1C. Glede na navedeno menimo, da že zaradi razvoja ustrezne državnotožilske in sodne prakse ne bi bilo ustrezno ponovno drugače določiti obravnavanega kaznivega dejanja, saj bi to lahko povzročilo nestabilnost in nekonsistentnost glede odkrivanja, pregona in sojenja storilcem kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Glede na to, da so predlogi lahko deloma utemeljeni, pa jih je treba premišljeno in na način osredotočenega medresorskega sodelovanja proučiti, seveda skupaj z nevladnimi organizacijami. Tako je že bilo dne 29. 9. 2016 sprejeto, da je to del Akcijskega načrta Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2017 (in preostanek leta 2016), ki jo vodi MNZ in v kateri sodelujejo vsi relevantni dejavniki boja proti trgovini z ljudmi, torej tudi predstavniki nevladnih organizacij.

Društvo za nenasilno komunikacijo, Društvo SOS telefon in PIC:

- menijo, da bi bil pravilnejši naslov kaznivega dejanja »Trgovanje z ljudmi«; ocenjujejo, da zakonski znak »zaradi izkoriščanja« v prvem odstavku 113. člena KZ-1 krči polje kaznivosti (dokazovanje

posebnega namena), zato bi ta znak bilo treba črtati (v starem KZ ga ni bilo); za kaznivo dejanje po četrtem odstavku 113. člena KZ-1 bi morala zadoščati že malomarnost, torej bi bilo odstavku treba dodati »ali bi glede na okoliščine moral vedeti«. Glede zakonskega znaka »zaradi izkoriščanja« se sklicujemo na pojasnila, dana ob predlogu Društva Ključ. Predlog v zvezi s četrnim odstavkom 113. člena KZ-1 kaže na to, da naj bi »koristnik uslug« žrtev trgovine z ljudmi za kaznivo dejanje odgovarjal tudi v primeru svoje nezavestne malomarnosti (26. člen KZ-1) – torej tudi, če se ni zavedal, da lahko stori dejanje, pa bi se bil po okoliščinah in po svojih osebnih lastnostih tega moral in mogel zavedati. Kljub nesporni teži in zavrznosti kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, je ta oblika krivde za »uporabnike storitev« nesorazmerna, saj bi lahko vodila tudi v kriminalizacijo tistih posameznikov, ki dejansko ne bi vedeli, da gre za žrtve trgovine z ljudmi. Glede morebiti potrebnih bodočih sprememb 113. člena KZ-1 se sklicujemo na pojasnila, dana ob predlogu Društva Ključ.

K predlagani spremembi 196. člena KZ-1 in v delu, ki se nanaša na črtanje »zavestno«, tudi k predlagani spremembi 202. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- se strinja, da razvoj delovnega prava in teža kršitev terjata drugačno obravnavo kršitev, vendar predlagani način ni ustrezen; člen bi bilo treba spremeniti tako, da bi zagotavljal ustreznejše stopnjevanje od temeljnega do kvalificiranih oblik kaznivega dejanja. Glede na primerjavo sedaj veljavnega člena glede kršitev, ki so hkrati prekršek in kaznivo dejanje, ocenjuje, da gre za neustavno prekrivanje znakov prekrškov in kaznivega dejanja. Kazenskopravno varstvo v veljavnem členu je preširoko – dovolj bi bilo ustrezno določiti kaznivo dejanje glede plač in prispevkov, ostali prejemki, delovni čas, odmor, počitek itd. pa zadošča, da bi bilo prekršek (predlog takega člena so predložile predstavnice Skupine državnih tožilcev, specializiranih za kazniva dejanja zoper delovno razmerje in socialno varnost, na sestanku v Ministrstvu za pravosodje dne 12. 10. 2016). Črtanje besede »zavestno« kot znaka kaznivega dejanja širi kaznivost in določba je nejasna, saj se zastavlja vprašanje, s kakšno obliko krivde se lahko stori kaznivo dejanje oziroma ali bo sploh možna ekskulpacija (na primer neplačevitost brez krivde delodajalca in podobno), kar bo še znižalo delež rednih zaposlitev (izpostavlja ureditev v 132. členu hrvaškega kazenskega zakona). Zaradi tega črtanja bo problem razmejitve med prekrški in kaznivimi dejanji še večji (opozarja na odločbe Ustavnega sodišča RS na to temo). V zvezi z razmejitvijo kaznivega dejanja in prekrškov s področja kršitev temeljnih pravic delavcev pojasnujemo, da je storitev prekrškov, določenih pretežno v ZDR-1, vezana večinoma na dejstvo zamude roka za opravo določene obveznosti delodajalca do delavca (torej zgolj na kršitev predpisa), kaznivo dejanje po 196. členu KZ-1 pa je vezano na prepovedano posledico (torej na kršitev predpisa in posledično prikrajšanje ali omejitev pravice delavca), zato do neustavnega prekrivanja znakov prekrškov in kaznivega dejanja po naši oceni ne more priti. Zato tudi menimo, da ne gre ožiti znakov kaznivega dejanja samo na dejanja v zvezi s plačilom plač in prispevkov. V zvezi s storitvijo kaznivega dejanja bo kljub črtanju besede »zavestno« še vedno potreben naklep in v zvezi s tem opozarjamo na komentarje nekaterih starejših kazenskih zakonov (ki so v opisu obravnavanega kaznivega dejanja prav tako vsebovali besedo »zavestno« ali »vedoma«), iz katerih izhaja, da je bilo navedeno kaznivo dejanje mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom. Črtanje besede »zavestno« je predlagano zgolj zato, ker se v praksi pogosto ne razlaga enotno, zato s tako predlagano spremembo le jasneje določamo, da je obravnavano kaznivo dejanje mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom. V predlogu sprememb 196. člena, ki so vključene v tokrat predloženi Predlog KZ-1E, je v predlagani spremembi prvega odstavka upoštevan predlog predstavnic Skupine državnih tožilcev, specializiranih za kazniva dejanja zoper delovno razmerje in socialno varnost, ki so ga podale na sestanku v Ministrstvu za pravosodje dne 12. 10. 2016, v delu, ki se nanaša na jasno določitev, da je kaznivo dejanje mogoče storiti zoper enega ali več delavcev (vendar glede na predlagan drugi odstavek ne več kot devetnajst delavcev). Upoštevan je tudi predlog, naj se v predlagani spremembi drugega odstavka kvalifikatorna okoliščina »velike vrednosti prikrajšanja« nadomesti z »kršitvijo pravic v obdobju najmanj dveh let«. Na navedenem sestanku so predstavnice skupine tudi menile, da – glede na obstoj in smer razvoja sodne prakse – odstavek, ki bi

pomenil ekskulpacijo za primer, če delodajalec ni zakrivil nezmožnosti plačila oziroma se je trudil za plačilo, ni potreben, zato v tokrat predloženem besedilu ni predlagan.

K predlagani spremembi 240. člena KZ-1:

Odvetniška zbornica Slovenije:

- vztraja pri pripombi iz prvega kroga strokovnega usklajevanja, da zakonski znak »pridobitve protipravne premoženjske koristi« ni primeren in se sklicuje na pojasnila iz prvega kroga usklajevanja (družbeniki ustanovijo gospodarsko družbo zgolj z namenom pridobivanja dobička, zato bi morali biti inkriminirani le poslovodstvo, ki s svojim ravnanjem družbi povzroči škodo; če poslovodstvo ustvari korist zase ali za druge in tudi za družbenike, pa to ne more biti kaznivo dejanje); načeloma se strinja, da ni treba v posebnem odstavku opredeliti »Business Judgment Rule«, vendar bi bilo dobro to opredeliti, saj je pojem »zloraba položaja« nejasen in ne bi bilo napak, če bi se z novim odstavkom sodniku dalo napotek, kaj je in kaj ni zloraba. Kot že mnenju v prvem krogu strokovnega usklajevanja, ponovno pojasnjujemo, da se ne strinjamo s predlogom, da bi črtali pridobitev »protipravne premoženjske koristi« in v opisu kaznivega dejanja pustili le »povzročitev premoženjske škode«, saj je »protipravna premoženjska korist« opredeljena tako, da gre za korist, za pridobitev katere storilec ni imel pravne podlage (pridobil jo je z zlorabo svojega položaja ali danega zaupanja, s prekoračitvijo pravic ali opustitvijo dolžnosti) in je bila z njegovim ravnanjem torej storjena škoda poštenemu ravnanju na trgu. Hkrati pozdravljamo načelno strinjanje Odvetniške zbornice Slovenije, da tako imenovanega pravila »Business Judgment Rule« v KZ-1 ne opredeljujemo, saj še vedno ocenjujemo, da je v kazenskem pravu oziroma posebej v tem členu nepotrebno – glede na to, da prvi odstavek 240. člena KZ-1 govori o »zlorabi« položaja ali danega zaupanja, »prekoračitvi« pravic in »opustitvi« dolžnosti, kar so blanketne norme, ki se navezujejo na gospodarsko zakonodajo. Še natančneje – gre za tiho blanketno normo, za katero je značilno, da se smiselno sklicuje na pojme, ki so podrobneje urejeni z drugimi predpisi in imajo praviloma v celotnem pravnem sistemu enak pomen. Glede na to, da je to pravilo uvedeno v Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1), seveda ni kaznivega dejanja, če je bilo storjeno vse, kar bi skrben gospodarstvenik moral.

K predlaganim spremembam 243., 248. in 257. člena KZ-1:

- ni pripomb.

K prehodni in končni določbi:

- ni pripomb.

Dodatni predlogi navedenih organov za spremembe KZ-1:

Zagovornik načela enakosti:

- predlaga novi 15.b člen KZ-1, s katerim bi po vzoru veljavnega 15.a člena KZ-1 uredili tudi posebnosti pregona v zvezi s storilci kaznivih dejanj iz sovraštva ter sovražnega govora ter dodatno določa še pravila v zvezi s prevzemom pregona. Kot smo pojasnili že ob predlogu Zagovornika načela enakosti k predlagani spremembi naslova 3.a poglavja in 15.a člena KZ-1, iz njegovih predlogov izhaja, da predlaga sistemsko vzpostavitev novega koncepta »zločinov iz sovraštva«. Menimo, da v fazi, ko so formalno usklajevanja Predloga KZ-1E že v zaključni fazi, take konceptualne spremembe KZ-1 ni mogoče ustrezno pripraviti. Ob tem se sklicujemo tudi na tam podana pojasnila v zvezi z drugačnim in po naši strokovni oceni ustreznijšim konceptom veljavne ureditve obravnavanega področja v KZ-1. Dodatno pojasnjujemo, da pravila za prevzem pregona s strani oškodovanca, kadar se državni tožilec odloči za zavrženje ovadbe (tako imenovani subsidiarni pregon), določa procesni zakon (ZKP), torej v KZ-1 ne sodijo;

- predlaga dopolnitev 49. člena KZ-1 z novim tretjim odstavkom ali pa oblikovanje novega 49.a člena KZ-1, v katerem bi določili, da je pri pregonu kaznivih dejanj treba skrbno preiskati, ali so bila spodbujena z »narodnostnimi, rasnimi, verskimi« in drugimi podobnimi motivi oziroma osebnimi

okolihčinami, ter predpisali sodišču, da je kaznivo dejanje iz sovraštva treba šteti kot obteževalno okoliščino. Sklicujemo se na pojasnila, podana ob predlogu Zagovornika načela enakosti k predlagani spremembi naslova 3.a poglavja in 15.a člena KZ-1. Predlagano besedilo v obeh variantah predpisuje tudi »pravila za pregon«. V zvezi s tem pojasnjujemo, da KZ-1 sicer predpisuje nekatera posebna pravila za pregon (na primer, kdaj se storilec določenega kaznivega dejanja preganja na predlog ali na zasebno tožbo), pravila zastaranja pregona, pravila v zvezi z amnestijo in pomilostitvijo, ne določa pa postopkovno, na kaj naj se pregon osredotoči, saj je to vprašanje, ki je v pristojnosti organov odkrivanja, preiskovanja in pregona. Torej vsekakor taka določba (vsaj) ne sodi v poglavje KZ-1 z naslovom »Odmera kazni«. V zvezi s predpisovanjem »obvezne« obteževalne okoliščine sodišču pri odmeri kazni pa pojasnjujemo, da veljavni 49. člen KZ-1 sodišču že predpisuje, da odmeri kazen v predpisanih mejah ob upoštevanju teže storjenega dejanja in storilčeve krivde, ter še posebej našteva primeroma tudi obteževalne in olajševalne okoliščine, kamor sodijo med drugim tudi »nagibi, iz katerih je storilec dejanje storil«. Določba drugega odstavka 49. člena KZ-1 je odprta tudi za »vse druge okoliščine, ki se nanašajo na osebnost storilca ter pričakovani učinek kazni na prihodnje življenje storilca«, kar sodišču omogoča ustrezno individualizacijo kazni glede na okoliščine konkretnega primera;

- predlaga nov 144.a člen KZ-1, ki bi določil novo kaznivo dejanje »kršitve prepovedi povračilnih ukrepov«, ki bi ga storil tisti, ki bi neugodnim posledicam ali postopkom povračilnih ukrepov izpostavljal drugo osebo zaradi ukrepanja, katerega namen je preprečitev diskriminacije in podobno. Navedeno utemeljuje z dejstvom, da je treba učinkovito zaščititi vse, ki sodelujejo v postopkih razkrivanja diskriminacije, veljavna 131. in 144. člen KZ-1 pa ne zadoščata. Prav tako naj ne bi imeli mehanizmov za preiskovanje fenomenov povračilnih ukrepov, ki nimajo vedno narave kršitve človekovih pravic, lahko gre namreč za kratenje drugih pravic (ne-napredovanje, onemogočanje izobraževanja, znižanje plače, nadlegovanje in podobno). Glede sistemsko drugačnega pristopa k ureditvi obravnavanega področja se sklicujemo na pojasnila, podana ob predlogu Zagovornika načela enakosti k predlagani spremembi naslova 3.a poglavja in 15.a člena KZ-1. Ob tem dodajamo, da Zagovornik načela enakosti v predlaganem novem členu uvaja pojma »izpostavljanje neugodnim posledicam« in »povračilni ukrepi«, ki nista nikjer opredeljena. Hkrati veljavni drugi odstavek 131. člena KZ-1 že določa kaznivo dejanje, ki ga stori tisti, ki preganja organizacijo ali posameznika zaradi zavzemanja za enakopravnost ljudi. Prejšnji KZ je tako kaznivo dejanje enako določal v drugem odstavku 141. člena. Iz komentarja izhaja, da beseda »preganja« v tem kontekstu ne pomeni pregona v kazensko-pravnem smislu, ampak »vsako dejavnost, katere cilj je onemogočiti delo obravnavanih posameznikov ali organizacij« (mag. Mitja Deisinger: KZ s komentarjem Posebni del, 101. stran; GV Založba, Ljubljana 2002);

- predlaga spremembe kaznivega dejanja po 297. členu KZ-1 (»javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti«) tako, da v naslov kaznivega dejanja dodaja še »diskriminacijo«; v prvem odstavku črta »storitev na način, ki lahko ogrozi ali moti javni red in mir« in v drugem odstavku »dajanje kakršnekoli pomoči« dodaja še »finančno podporo«. Pojasnjujemo, da je bil dostavek »na način, ki lahko ogrozi ali moti javni red in mir« v prvi odstavek 297. člena KZ-1 dodan z novelo KZ-1B zaradi zagotavljanja ravnovesja med 14. in 39. členom Ustave RS (torej inkriminacija le tistih dejanj spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti, ki so bila storjena na tak način, da lahko glede na posamične okoliščine njihove izvršitve privedejo do stopnje, ki ogroža ali moti javni red in mir). S tem je bilo dejanje tudi natančneje opredeljeno kot kaznivo in razlikovano od prekrškov po 20. členu ZJRM-1 s primerljivimi znaki (glej odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-88/07 z dne 8. 1. 2009 in št. U-I-134/11 z dne 11. 7. 2013). Navedeno dopolnilo je skladno tudi z Okvirnim sklepom Sveta 2008/913/PNZ (z dne 28. novembra 2008) o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazensko-pravnimi sredstvi (EU OJ L 328/55 z dne 6. decembra 2008). Ta v drugem odstavku 1. člena dopušča kaznovanje le tistih dejanj, ki so izvršena na način, ki moti javni red in mir oziroma predstavlja grožnje, zmerjanje in žaljenje. Glede predlagane dopolnitve drugega odstavka 297. člena KZ-1 še z »dajanjem finančne podpore« pojasnjujemo, da je to zajeto že v »dajanju kakršnekoli pomoči« v veljavnem drugem odstavku 297. člena KZ-1.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- predlaga, da se v 45. členu KZ-1 določi, da se denarna kazen lahko izreče tudi za kazniva dejanja (s predpisano kaznijo do treh ali do petih let zapor), kjer ni predpisana, brez pogoja obstoja pogojev za omilitev, saj je sedaj izrečenih zelo malo denarnih kazni; hkrati bi bilo v takih primerih pogosto ustrežneje izreči denarno kazen, kot pa pogojno kazen. Kot že ob enakem predlogu Okrožnega državnega tožilstva v Krškem v prvem krogu strokovnega usklajevanja, ponovno ocenjujemo, da z navedeno spremembo ni mogoče doseči pogostejšega izrekanja denarnih kazni. Hkrati je bil z novelo KZ-1B prav z namenom pogostejšega izrekanja denarnih kazni, kadar so za to podani pogoji, spremenjen sistem določanja denarnih kazni. V primerih, ko je v KZ-1 predpisana le zaporna kazen, pa ocenjujemo, da je prav, da morajo za izrek denarne kazni (namesto zaporne) obstajati pogoj za izrek milejše kazni, zato predloga ni mogoče upoštevati;

- 56. člen KZ-1 ne omogoča pretvorbe izrečenih kazni v prekrškovnih postopkih, kar lahko pomeni poseg v načelo pravne države, hkrati pa je možna nevarnost dvojne kaznivosti. Zato bi bilo glede kaznivih dejanj v cestnem prometu treba določiti pravila pretvorbe oziroma ustreznega upoštevanja kazni, ki so izrečene za predhodne kršitve v cestnem prometu v prekrškovnih postopkih. Ugotavljamo, da tretji odstavek 56. člena KZ-1 določa temeljno pravilo, v skladu s katerim se globa, odvzem prostosti ali kakšna druga sankcija, ki jo je obsojenec prestal oziroma plačal za prekršek, všteje v kazen, izrečeno za kaznivo dejanje, katerega znaki imajo tudi znake prekrška. Z novelo KZ-1C je bil dopolnjen četrti odstavek 56. člena KZ-1 tako, da je z dnem pripora, dnem odvzema prostosti, dnem zapor in dvema dnevnima zneskoma denarne kazni pri vštevanju izenačenih tudi 42 evrov globe, izrečene za prekršek. Glede na navedeno je bilo na novo torej določeno pravilo pretvorbe globe, izrečene v prekrškovnem postopku, tudi zaradi kršitev v cestnem prometu. Res pa je, da ni določeno pravilo za pretvorbo kazenskih točk, izrečenih v postopku o prekršku za cestno-prometne prekrške, saj KZ-1 ne pozna primerljive kazni. V tem delu ocenjujemo, da gre za sistemsko vprašanje, ki z vidika potrebnosti in načina določitve vsekakor terja širšo strokovno proučitev in zato presega tokratno novelo KZ-1, ki je v zaključni fazi usklajevanja;

- glede na to, da 227. člen KZ-1 (oškodovanje upnikov) določa le temeljno obliko kaznivega dejanja, ki pa jo je mogoče storiti šele, če je povzročena velika premoženjska škoda (kar je v drugih primerljivih kaznivih dejanjih predpisano kot okoliščina, ki pomeni kvalificirano kaznivo dejanje), predlaga, da se navedeno ustrezno spremeni in dopolni tako, da se iz temeljne oblike izpusti znak »velika« v zvezi s premoženjsko škodo in le-to doda kot kvalificirano obliko v novem odstavku s primerno kaznijo. Kaznivo dejanje je namreč nesorazmerno opredeljeno glede na druga kazniva dejanja zoper gospodarstvo, saj je za kvalificirane oblike v tem poglavju predpisana kazen od enega do osmih ali do desetih let zapor. Predlog je v tokrat predloženem predlogu zakona ustrezno upoštevan;

- meni, da je zakonski znak »uradno dejanje« v 263. členu KZ-1, ki določa kaznivo dejanje »sprejemanja daril za nezakonito posredovanje«, preveč nedoločen, zato predlaga proučitev in določitev, kakšna dejanja sodijo v ta okvir. Pojasnjujemo, da je enak zakonski znak določen vsaj še v 261., 262. in 264. členu KZ-1. Ocenjujemo, da obravnavanega zakonskega znaka tudi ni mogoče natančneje določiti, saj gre za različne uradne osebe, ki imajo svoja »zakonita« uradna dejanja določena v ustrezni področni zakonodaji. Torej je KZ-1 v tem delu blanketna norma, ki jo je nemogoče nadomestiti z vsemi mogočimi položaji. Hkrati bi bil tak način tudi neustrezen, saj bi KZ-1 morali spreminjati vsakič, ko bi se v tem delu spreminjala področna zakonodaja.

Gibanje TRS:

- predlaga spremembe in dopolnitve, ki so enake vsebini Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1D), ki ga je 17. 2. 2016 v zakonodajni postopek vložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano poslanko Violeto Tomić (EPA 1040-VII). Gre za predloge štirih novih varnostnih ukrepov, ki bi jih sodišče lahko izreklo storilcem kaznivih dejanj zoper živali; spremembe 341. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje »mučenja živali« in predlog za novi 341.a člen, ki bi določil kaznivo dejanje »prepovedane selektivne vzreje živali. Pojasnjujemo, da je k takratnemu predlogu svoje pomisleke podala Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora RS (dopis številka 713-01/16-3 z dne 23. 3. 2016). Prav tako je mnenje sprejela tudi Vlada RS (sklep številka 00702-8/2016/8 z dne 31. 3. 2016), kjer je obširno pojasnila svoje sistemske in druge

pomislike k takratnemu Predlogu KZ-1D, ki jih je Ministrstvo za pravosodje predhodno uskladilo tudi z Ministrstvom za notranje zadeve, Vrhovnim državnim tožilstvom RS in Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano oziroma Upravo Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Glede na navedeno vsebinskih razlogov za neupoštevanje navedenih predlogov Gibanja TRS na tem mestu ne ponavljamo. Na podlagi zadržkov, sprejetih z navedenim sklepom, je Vlada RS predlagala tudi amandmaje, ki jih je Državni zbor RS ob obravnavi takratnega Predloga KZ-1D sprejel. Tako sta bila v 341. člen KZ-1 že vključena dva nova odstavka, ki določata kot kaznivo dejanje del predlogov, ki jih Gibanje TRS ponavlja v tokratnih predlogih – gre za ukvarjanje z organizacijo borb živali ali stav v zvezi z borbo živali ali za ukvarjanje z vzrejo in vzgojo živali z namenom uporabe za borbo živali ter s tem povezano kvalificirano obliko kaznivega dejanja. Glede na razloge, pojasnjene v mnenju in amandmajih Vlade RS z dne 31. 3. 2016, predlogov Gibanja TRS z obravnavanega področja ni bilo mogoče upoštevati;

- *predlaga, da se v prvem odstavku 257.a člena, ki določa kaznivo dejanje »oškodovanja javnih sredstev«, in v 258. členu, ki določa kaznivo dejanje »nevestnega dela v službi«, črta beseda »zavestno«, saj naj bi šlo za tipično malomarnostno kaznivo dejanje; glede na besedo »zavestno« v veljavnem besedilu naj bi bile tako uradne osebe in javni uslužbenci v privilegiranem položaju glede na ostale državljane v zvezi z »malomarnostnimi« kaznivimi dejanji na delovnem mestu.* Najprej pojasnjujemo, da bi bilo kljub predlaganemu črtanju obravnavano kaznivo dejanje še vedno mogoče storiti le naklepno, saj 27. člen KZ-1 določa, da se za kaznivo dejanje, storjeno iz malomarnosti, storilec kaznuje le, če KZ-1 to izrecno določa. Navedena določba pomeni, da je praviloma za krivdo storilca potreben njegov naklep, kot največja intenzivnost storilčevega subjektivnega odnosa do kaznivega dejanja, malomarnost kot oblika krivde pa je izjema pri kaznivih dejanjih, kjer zakon tako izrecno določi. Navedeno izhaja tudi iz teorije kazenskega prava, saj je malomarnost kot kazenskopravni institut milejša in po nastanku mlajša oblika krivde. Zgodovinsko gledano se je malomarnost kot krivdna oblika najprej pojavila pri nekaterih (tipično naklepnih) kaznivih dejanjih zoper življenje in telo, kjer se lahko zgodi, da nekdo povzroči smrt ali telesno poškodbo zaradi nepazljivosti, površnosti in podobno, in je bilo uveljavljanje kazenske odgovornosti pri milejši obliki krivde utemeljeno tudi zaradi varovane dobrine (življenje, telesna celovitost). Z razvojem družbe (industrializacija, promet, urbanizacija ipd.) so se povečale tudi nevarnosti (promet, elektrika, različni stroji ipd.), zato se je malomarnost kot možna oblika kazenskopravne krivde širila tudi na ta področja. Gre za kazniva dejanja, ki jih je mogoče storiti tako naklepno kot tudi iz malomarnosti (seveda pa je v tem primeru predpisana milejša kazen) – npr. kazniva dejanja zoper splošno varnost ljudi in premoženja (314. in 315. člen KZ-1), kazniva dejanja zoper varnost javnega prometa (326. in 327. člen KZ-1). Sledijo pa še kazniva dejanja, ki jih sploh ni mogoče storiti naklepno, ampak vedno le iz malomarnosti – malomarno zdravljenje in opravljanje zdravilske dejavnosti po 179. členu in povzročitev prometne nesreče iz malomarnosti po 323. členu KZ-1. Iz predloga Gibanja TRS tudi ni jasno, v čem naj bi bili javni uslužbenci in uradne osebe v privilegiranem položaju glede na ostale državljane, saj je tudi večino kaznivih dejanj iz poglavij zoper gospodarstvo, zoper premoženje in zoper delovno razmerje in socialno varnost mogoče storiti le naklepno. Zato predvidevamo, da ima Gibanje TRS v mislih disciplinske oziroma delovno-pravne kršitve oziroma prekrške, ki so storjene zgolj z dejstvom kršitve predpisa ne glede na obliko krivde, kar pa seveda velja tudi za javne uslužbence in uradne osebe. Drugačna je situacija v primeru kaznivih dejanj po 196. in 202. členu KZ-1, v zvezi s katerima s tem predlogom zakona predlagamo črtanje besede »zavestno«, saj gre za kaznivi dejanji, ki jih lahko stori le delodajalec kot močnejša stranka in bo taka sprememba lahko zagotovila boljšo zaščito delavcev kot šibkejših strank; hkrati pa je ob teh kaznivih dejanjih v teoriji znano stališče, da ju je že ob navedenem zakonskem znaku mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom in torej s črtanjem prispevamo k jasnosti in k enotnejši sodni praksi;

- *predlaga, da se med znake kaznivega dejanja po prvem odstavku 297. člena KZ-1 doda še »ksenofobija«, »zmerjanje« naj se natančneje opredeli kot »prikrito ali odkrito«, »uporaba grožnje« naj se zameji na »direktno grožnjo«, dejanje pa naj bo tako, da je storjeno »preko sredstev javnega obveščanja, na javnem prostoru ali socialnih omrežjih« in se »preganja na predlog ali po uradni dolžnosti«. V drugem odstavku naj se »javnemu širjenju idej« doda še »javno pozivanje«. Glede*

predlagane besede »ksenofobija«, ki naj bi se dodala v opis kaznivega dejanja po prvem odstavku 297. člena KZ-1, menimo, da je zajeta že v veljavnem besedilu, saj gre za kaznivo dejanje, ki ga stori tisti, ki »javno spodbuja ali razpihuje sovraštvo, ..., ki temelji na narodnostni, rasni, ..., etnični pripadnosti ...«, izraz »ksenofobija« pa pomeni »sovraštvo do tujcev«. Dodatno opredeljevanje zakonskega znaka »zmerjanja« ni potrebno, saj s samo navedbo pomeni tako »prikrito« kot tudi »odkrito« zmerjanje. Zamejitev »uporabe grožnje« samo na »direktno grožnjo« bi po naši oceni pomenilo ožjenje kaznivega dejanja, za kar – kot tudi v zvezi z ostalimi predlogi glede tega člena – Gibanje TRS ne daje nobene obrazložitve. Kaznivo dejanje po prvem odstavku 297. člena KZ-1 stori tisti, ki »javno spodbuja ali razpihuje ...«. Ocenjujemo, da so s tem pokriti tudi »sredstva javnega obveščanja«, »javni prostor«, »socialna omrežja« in »internet«, kar je predlagano kot dopolnitev. Navedeno izhaja tudi iz »Kazenski zakonik z novelama KZ-1A in KZ-1B – Razširjena uvodna pojasnila, Matjaž Ambrož in Hinko Jenull« (GV Založba, Ljubljana 2012), 198. in 199. stran, kjer je v zvezi s takratno spremembo tretjega odstavka 297. člena KZ-1 pojasnjeno, da se z njo odpravlja dvom, ali je dejanje mogoče storiti tudi po sredstvih javnega obveščanja, ki vključujejo tudi spletne strani. Ni jasno, kam Gibanje TRS meri s predlaganim dodatkom »ki se preganja na predlog ali po uradni dolžnosti« v prvi odstavek 297. člena KZ-1, saj se po veljavnem besedilu to dejanje preganja po uradni dolžnosti. Predlagani dodatek »poziva« v drugem stavku 297. člena KZ-1 je po naši oceni zajet v veljavnem besedilu »širi ideje«.

Društvo za nenasilno komunikacijo, Društvo SOS telefon in PIC:

- meni, da besedilo »sodišče izbere enega ali več načinov izvršitve ukrepa« v tretjem odstavku 71.a člena KZ-1 ne zagotavlja zadostne zaščite žrtve, saj sodišče lahko izbere le enega ali le nekatere načine izvršitve, zato bi morala prepoved približevanja zajemati vedno vse štiri načine. Glede šestega odstavka 71.a člena KZ-1 pa bi prav oškodovanec/ka lahko sodišču ponudil/a najbolj relevantne informacije, ali ni več razlogov za ukrep. Glede predloga, povezanega z drugim in tretjim odstavkom 71.1 člena KZ-1 se načeloma lahko strinjamo, da mora ukrep prepovedi približevanja ali komuniciranja z žrtvijo kaznivega dejanja večinoma vsebovati kombinacijo več predvidenih načinov izvršitve, vendar ocenjujemo kot ustrezno, da je sodišču prepuščeno, da glede na okoliščine konkretnega primera oceni, katere oblike so primerne in ustrezne, vedno pa lahko določi tudi vse štiri. Hkrati tako glede predloga v zvezi s tretjim odstavkom kot tudi v zvezi s šestim odstavkom 71.a člena KZ-1 pojasnjujemo, da je bil obravnavani člen, ki določa nov varnostni ukrep, uveljavljen šele z novelo KZ-1C v letu 2015. Zato ocenjujemo kot ustrezno, da najprej iz prakse sodišč ocenimo delovanje ukrepa in šele nato predlagamo morebiti potrebne spremembe;

- predlaga črtanje četrtega odstavka 170. in 171. člena KZ-1, ki določata, da se v določenih primerih kaznivih dejanj »posilstva« in »spolnega nasilja« (če so storjena proti osebi v zakonski, zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni skupnosti) storilec preganja na predlog; predvsem zato, ker žrtve v takih okoliščinah pogosto predlog umaknejo. Menimo, da predlagano črtanje ne bi prispevalo k uspešnosti pregona storilcev takih dejanj, saj glede na načine storitve preiskovanje brez sodelovanja žrtve skoraj ni mogoče;

- ob 171. členu KZ-1 predlaga razmislek o inkriminaciji objave posnetkov in sporočil določene osebe s spolno vsebino brez njenega pristanka. Predlog je ustrezen, vendar glede na vsebino ni umeščen v ustrezni člen KZ-1. V 143. členu KZ-1 je namreč že določeno kaznivo dejanje »zlorabe osebnih podatkov«, kamor sodijo tudi obravnavani posnetki. Glede na navedeno je predlog upoštevan v predlagani dopolnitvi 143. člena KZ-1 z novim šestim odstavkom, ki določa kvalificirano obliko kaznivega dejanja »zlorabe osebnih podatkov« in dopolnitvijo dosedanjega sedmega odstavka, ki po preštevilčenju postane osmi odstavek tega člena;

- ocenjuje, da predpisana kazen v prvem odstavku 173.a člena KZ-1 ni usklajena s prvim odstavkom 6. člena Direktive 211/92/EU, ki predpisuje najvišjo kazen zapora ne manj kot eno leto; predlaga nov odstavek z inkriminacijo dejanja po prvem odstavku 173.a člena, storjenega proti osebi, starejši od 15 let, ki ji je v celoti oziroma deloma odvzeta poslovna sposobnost, saj je v praksi vse več takih primerov; in nov odstavek, ki bi določil tudi kaznivost poskusa dejanja. Glede usklajenosti predpisane kazni z Direktivo 211/92/EU pojasnjujemo, da zahteva direktive, ki se glasi: »by a maximum term of

imprisonment of at least one year«, pomeni zaporno kazen, ki je v posebnem maksimumu najmanj eno leto. V prvem odstavku 173.a člena KZ-1 je predpisana kazen zavora do enega leta, kar ustreza navedenemu. Naslov obravnavanega kaznivega dejanja se glasi »pridobivanje oseb, mlajših od 15 let, za spolne namene«, zato inkriminacija dejanj zoper osebe, ki so starejše, v ta člen ne sodi. Glede na navedeno menimo, da problematika zahteva širšo sistemsko proučitev, ki presega ta predlog zakona, ki je v zaključni fazi usklajevanja. Hkrati tudi ne gre za zahtevo Direktive 211/92/EU. V zvezi s predlagano inkriminacijo poskusa pojasnjujemo, da že dejanje po prvem odstavku 173.a člena KZ-1 po smislu pomeni poskus (»nagovarjanje za srečanje z namenom ...«, ob čemer ni treba, da do srečanja pride, saj zadoščajo »konkretna dejanja z uresničitev srečanja«). Glede na navedeno ocenjujemo, da inkriminacija tako rekoč »poskusa k poskusu« ne bi bila ustrezna, niti ne bi bilo jasno, kakšna dejanja lahko pomenijo uresničitev znakov »poskušane poskusa«;

- meni, da bi bilo treba kazen, predpisano za kaznivo dejanje po drugem odstavku 176. člena KZ-1 uskladiti z tretjim odstavkom 4. člena Direktive 211/92/EU, ki predpisuje kazen, ki ni manjša od osmih let. Prav tako naj člen ne bi bil usklajen z zahtevo Direktive v 21. členu, v zvezi z ukrepi proti oglaševanju otroške prostitucije in organiziranju spolnega turizma v zvezi z otroki. Glede zahtevane kazni pojasnjujemo, da besedilo »by a maximum term of imprisonment at least eight years« pomeni, da kazen v posebnem maksimumu ne sme biti manjša od osmih let in ta zahteva Direktive je izpolnjena z določeno kaznijo za dejanje po drugem odstavku 176. člena KZ-1 (kazen zavora od šestih mesecev do osmih let). Glede 21. člena Direktive pojasnjujemo, da »oglaševanje« pomeni »sodelovanje pri prostituciji mladoletne osebe« iz drugega odstavka 175. člena KZ-1, zato predlagana dopolnitev 176. člena KZ-1 ni potrebna. Glede »organiziranja potovanj v zvezi s spolnim turizmom« KZ-1 izrecne inkriminacije sicer res ne vsebuje, bi pa po naši oceni tudi to pomenilo »sodelovanje« iz drugega odstavka 175. člena KZ-1. Ob tem dodajamo, da Direktiva v tej zvezi zahteva »potrebne ukrepe«, ne pa dolžnosti držav, da sprejmejo posebne inkriminacije;

- meni, da je opis kaznivega dejanja »nasilja v družini« po 191. členu KZ-1 preozek, saj zajema le določene oblike nasilja in je zato ožji kot po ZPND. Hkrati ne razume zakaj so glede predpisane kazni v neenak položaj postavljene žrtve, ki živijo s storilcem (do pet let zavora), in tiste, ki niso več v skupnosti (do treh let zavora), ter zakaj ne velja za partnerje, ki sploh ne (niso) živeli skupaj. Prav tako ni ustrezno, da je treba je dokazovati »trajajoče« nasilje, po ZPND pa je nasilje v družini tudi enkratno. Predlaga tudi črtanje besedila »spravlja v skupnosti v podrejen položaj«, saj ZPND tega ne pozna. Glede primerjav z ZPND pojasnjujemo, da ZPND sicer ne določa prekrškov, opredeljuje pa celo vrsto dejanj in ukrepov policije in sodišča (vse do izselitve »storilca«), ki jih lahko smiselno enačimo z neke vrste »sankcijami«. Zato morajo obstajati razločevalni znaki med definicijo po ZPND in zakonskimi znaki kaznivega dejanja. V zvezi s problematiziranim neenakim položajem tistih žrtev, ki so ali ki niso več v skupnosti (glede na različni predpisani kazni), pojasnjujemo, da je nasilje v družini določeno kot posebno kaznivo dejanje (izven nasilništva in podobnih kaznivih dejanj) zaradi posebej ogroženega položaja žrtve, ki izhaja iz dejstva skupnega življenja in določene oblike odvisnosti;

- predlaga, da se v 192. členu KZ-1 doda nov odstavek, ki bo inkriminiral telesno kaznovanje otrok. Skladno s predlogom bi se s kaznijo iz drugega odstavka 192. člena KZ-1 kaznovali tudi starši, skrbnik, rejnik ali druga oseba, ki ji je otrok zaupan v varstvo, ki bi »z namenom kaznovanja otroka nad njim storili dejanje, ki ima elemente fizičnega, psihičnega, spolnega nasilja ali zanemarjanja«. Ugotavljamo, da je »zanemarjanje« iz kakršnegakoli razloga že določeno kot kaznivo v prvem odstavku 192. člena KZ-1; »spolno nasilje« pa že v 173. členu KZ-1 (po tretjem odstavku celo s kaznijo treh do desetih let zavora); »fizično in psihično nasilje« pa je pokrito z drugim odstavkom 192. člena KZ-1 (»ali z njo surovo ravna ali jo trpinči«). Torej gre za skoraj popolno prekrivanje inkriminacij; poleg tega pa je bila izrecna prepoved »telesnega kaznovanja otrok« določena v noveli ZPND-A, ki jo je Državni zbor RS že sprejel;

- predlaga novi 322.a člen KZ-1, ki bi določil kaznivo dejanje »razkritja lokacije varnih hiš«, saj tako dejanje poleg možnosti ogrožitve žrtev onemogoči nadaljnjo uporabo varne hiše in velike stroške selitve. Predlog je utemeljen, vendar predlagano besedilo novega člena ni popolnoma jasno, zato bi bilo treba predlog preiščeno in na način osredotočenega medresorskega sodelovanja proučiti,

seveda skupaj z nevladnimi organizacijami, kar pa presega predlog tega zakona, ki je v zaključni fazi usklajevanja. Kot smo pojasnili ob predlogu Društva Ključ v zvezi s kaznivim dejanjem trgovine z ljudmi, je bilo dne 29. 9. 2016 sprejeto, da bo Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi v letu 2017 (in tudi preostanku leta 2016) proučila določena vprašanja, ki se nanašajo na ustreznost določenih inkriminacij in potrebo po spremembi. Glede na to, da v navedeni skupini sodelujejo vsi relevantni dejavniki, torej tudi predstavniki nevladnih organizacij, bo s strani Ministrstva za pravosodje predlagana tudi proučitev tukaj obravnavanega vprašanja.

Društvo Ključ:

- meni, da v zvezi s kaznivim dejanjem »zlorabe prostitucije« ni ustrezno, da je komurkoli omogočeno ali pa vsaj ne dovolj učinkovito preprečeno, da zlorablja ranljivost posameznika/ce in pri tem pridobiva premoženjsko korist, zato predlaga črtanje zakonskega znaka »zaradi izkoriščanja« in nadomestitev z »zaradi zaslužka ali druge koristi«; prav tako meni, da je potrebna dokončna uskladitev s Konvencijo o zatiranju trgovine z osebami in izkoriščanju prostitucije drugih (1949), ki zlorabo prostitucije inkriminira tudi, če obstaja soglasje osebe, in predlaga prenovljeno in dopolnjeno besedilo 175. člena KZ-1. V zvezi z zakonskim znakom »zaradi izkoriščanja« pojasnjujemo, da je bil ta zakonski znak ob spremembi tega kaznivega dejanja še v prejšnjem KZ (novela KZ-B iz leta 2004) vnesen prav z namenom, da bi med drugim pokrila tudi namen »zaslužka pri prostituciji druge osebe«. Ocenjujemo, da so predlagane spremembe obravnavanega kaznivega dejanja lahko (vsaj) deloma utemeljene. Zato jih je treba premišljeno in na način osredotočenega medresorskega sodelovanja proučiti, seveda skupaj z nevladnimi organizacijami, kar pa presega tokratni predlog zakona, ki je že v zaključni fazi usklajevanja. Pojasnjujemo, da je bilo že dne 29. 9. 2016 sprejeto, da je tudi proučitev tega kaznivega dejanja del Akcijskega načrta Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2017 (in preostanek leta 2016), ki jo vodi MNZ in v kateri sodelujejo vsi relevantni dejavniki boja proti trgovini z ljudmi in proti zlorabam prostitucije, torej tudi predstavniki nevladnih organizacij.

e-demokracija:

- predlog, da se v 186. in 187. členu KZ-1 v zvezi z neupravičeno proizvodnjo in prometom s prepovedanimi drogami ter v zvezi z omogočanjem uživanja prepovedanih drog upošteva novejša sodna praksa Vrhovnega sodišča RS tako, da sodišče dobi možnost presoje učinkov dejanja na javni red oz. presojo družbene škodljivosti (gojenje ali zagotavljanje marihuane v zdravstvene namene sebi ali bližnjim). Zato naj se besedilo prvega odstavka 186. člena KZ-1 »ki so razvrščene kot prepovedane druge« dopolni z besedilom »ki so zdravju škodljive ...«. V 187. členu KZ-1 pa naj se besedilo »da uživa prepovedane druge ali nedovoljene snovi v športu« dopolni z besedilom »... in pri tem nastanejo škodljive posledice za zdravje drugega«. Sodnik je v skladu z Ustavo RS pri svojem odločanju vezan na ustavo in zakon, ne pa tudi na podzakonske predpise (v konkretnem primeru seznam prepovedanih drog, iz katerega izhaja »prepovedanost« kot znak obeh obravnavanih kaznivih dejanj). V zvezi s tem nam je znana sodba Vrhovnega sodišča RS, opr. št. I Ips 53346/2012 z dne 28. 1. 2016, ki kaže na to, da se je sodna praksa že ustrezno prilagodila deloma spremenjenemu odnosu medicinske stroke do ene od prepovedanih drog (marihuane). Ocenjujemo pa, da ni ustrezno zaradi navedenega spreminjati KZ-1, saj se le-ta »blanketno sklicuje« (»neupravičena proizvodnja«; »prepovedane droge ...«, ki so kot take določene v ustreznih seznamih) na področno zakonodajo (predvsem Zakon o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami in po potrebi zakonodaja s področja zdravja).

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

mag. Goran KLEMENČIČ
minister

PREDLOG
(EVA 2016-2030-0001)

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
KAZENSKEGA ZAKONIKA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Novi Kazenski zakonik¹ je začel veljati 1. 11. 2008 in je bil do zdaj štirikrat spremenjen oziroma dopolnjen.

Z Zakonom o spremembi Kazenskega zakonika (v nadaljevanju novela KZ-1A)² je bila leta 2009 spremenjena zgolj prehodna določba, ki se nanaša na uporabo kazenskega zakona za mladoletnike.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika iz leta 2011 (v nadaljevanju novela KZ-1B)³ pomeni doslej najobširnejšo novelo Kazenskega zakonika (v nadaljevanju KZ-1)⁴, ki se je nanašala tako na Splošni del kot tudi na Posebni del KZ-1. Glavne spremembe, ki jih je novela KZ-1B prinesla v Splošnem delu KZ-1 so bile predvsem ureditev izrekanja varnostnih ukrepov obveznega psihiatričnega zdravljenja, potrebna preureditev določb o temeljnih institutih materialnega kazenskega prava (krivda, naklep, malomarnost, skrajna sila, udeležba, stek) v skladu s predlogi pravne teorije in prakse, omogočitev širše uporabe denarnih kazni in nadomestnih načinov izvršitve, omilitve kazni v primeru priznanja krivde ali sporazuma o krivdi ter dopolnitev določb o odvzemu premoženjske koristi in pomena izrazov, povezanih s kaznivimi dejanji zoper gospodarstvo in uradno dolžnost. S spremembami v posebnem delu KZ-1 pa je bila zagotovljena uskladitev določb o posameznih kaznivih dejanjih z evropskimi in mednarodnimi pravnimi akti, ki so do takrat zavezovali Republiko Slovenijo. Nadalje je bilo dodano novo kaznivo dejanje zaradi učinkovitejšega varstva javnih financ (257.a člen KZ-1), izboljšana kazenskopravna ureditev varnosti javnega (zlasti cestnega) prometa ter (tudi na področju kaznivih dejanj zoper gospodarstvo) spremenjeni ali dopolnjeni zakonski znaki pri posameznih kaznivih dejanjih v skladu z opozorili iz akademske stroke ter državnotožilske in

¹ Uradni list RS, št. 55/08 in 66/08 - popravek.

² Uradni list RS, št. 39/09.

³ Uradni list RS, št. 91/11.

⁴ Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo (6/16 – popr.), 54/15 in 38/16.

sodne prakse tako, da je omogočeno učinkovitejše kazenskoopravno obravnavanje, ter da so odpravljeni dvomi in nejasnosti, besedilo pa je bilo tudi jezikovno, pomensko in redakcijsko izboljšano.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (v nadaljevanju novela KZ-1C)⁵ leta 2015 so bile uveljavljene predvsem spremembe in dopolnitve KZ-1 v smeri okrepitve varstva posameznikov, ki so v ranljivih situacijah ali so del ranljivih skupin. Tako je bil v Splošnem delu KZ-1 dodan nov varnostni ukrep prepovedi približevanja ali komuniciranja z žrtvijo kaznivega dejanja (71.a člen KZ-1), ki ga sodišče ob obstoju za to določenih pogojev lahko izreče storilcem kaznivih dejanj zoper življenje in telo, zoper spolno nedotakljivost, zoper človekovo zdravje ali drugih kaznivih dejanj z znaki nasilja. Pri kaznivem dejanju grožnje (135. člen KZ-1) je bil črtan pregon na zasebno tožbo, tako da se pregon kaznivega dejanja začne na predlog. Določeno je bilo novo kaznivo dejanje zalezovanja zunaj družinskih razmerij

⁵ Uradni list RS, št. 54/15.

⁶ Uradni list RS, št. 38/16.

⁷ Dostopen na spletni povezavi:

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM%282015%2961&Language=lanEnglish&Ver=final&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383>

⁸ Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 16/09.

⁹ Ratificirale: Albanija, Danska in Monako; podpisale (poleg Slovenije): Belgija, Bosna in Hercegovina, Bolgarija, Češka, Estonija, Finska, Francija, Nemčija, Grčija, Islandija, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Moldavija, Črna Gora, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Španija, Švedska, Švica, Turčija, Ukrajina in Združeno kraljestvo.

¹⁰ Dostopna na spletni povezavi: http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/2015/SCR%202178_2014_EN.pdf

¹¹ Obrazložitev Dodatnega protokola, 41. točka, dostopna na spletni povezavi:

[https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM\(2015\)61&Language=lanEnglish&Ver=final&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM(2015)61&Language=lanEnglish&Ver=final&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383)

¹² Obrazložitev Dodatnega protokola, 21. točka, dostopna na spletni povezavi:

[https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM\(2015\)61&Language=lanEnglish&Ver=final&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM(2015)61&Language=lanEnglish&Ver=final&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383)

¹³ Prav tam, 22. in 23. točka.

¹⁴ Prav tam, 24. do 29. točka.

¹⁵ UL L 151/1 z dne 21. 5. 2014.

¹⁶ Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08 in 57/12.

¹⁷ UL L 328/17 z dne 5. 12. 2002.

¹⁸ »Conformity Assessment of Facilitations Package (Directive 2002/90/EC and Framework Decision 2002/946/JHA) – Slovenia«, Agencija TIPIK, končno poročilo 3.0 – 15/04/2015.

¹⁹ Uradni list RS, št. 45/14 – uradno prečiščeno besedilo, 90/14 in 19/15.

²⁰ Tako tudi v mag. Mitja Deisinger: »Kazenski zakonik s komentarjem, Posebni del«, GV Založba, Ljubljana 2002; 772. stran – prejšnji KZ je namreč primerljivo kaznivo dejanje določal v 311. členu.

²¹ Na primer: novačenje, urjenje ali financiranje urjenja vojaških najemnikov po drugem odstavku 106. člena KZ-1; zavestna uporaba storitev žrtv trgovine z ljudmi po četrtem odstavku 113. člena KZ-1; pomoč pri samomoru po petem odstavku 120. člena KZ-1; protipraven odvzem prostosti z zlorabo uradnega položaja po drugem odstavku 133. člena KZ-1; malomarno zdravljenje po prvem in drugem odstavku 179. člena KZ-1; zanemarjanje mladoletne osebe in surovo ravnanje po prvem odstavku 192. člena; goljufija po prvem odstavku 211. člena KZ-1.

²² UL L 158/77 z dne 30. 4. 2004.

²³ Sodišče Evropske unije v primeru C-348/09.

²⁴ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo.

²⁵ Na primer sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. I Ips 103/2009: »... dikcija vedoma ne ravna po predpisih predpostavlja možnost ravnanja v skladu s predpisi in pa zavest o protipravnosti ravnanja. Šele, če te možnosti zaradi slabega finančnega položaja ali drugih objektivnih okoliščin ni, ne gre za kaznivo dejanje, pač pa zgolj za neizpolnitev delovnopravnih obveznosti ...«.

²⁶ Na primer sodba Okrajnega sodišča v Brežicah, opr. št. II K 28147/2012.

²⁷ Na primer sodba Okrajnega sodišča v Mariboru, opr. št. II K 52349/2011.

²⁸ Sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. I Ips 28147/2012.

²⁹ Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14.

³⁰ Uradni list RS, št. 91/11.

(134.a člen KZ-1), ki je lahko storjeno zoper kogarkoli, izrecno pa tudi zoper bližnjo osebo (a zunaj družinskih razmerij, ki so pokrita s 191. členom KZ-1). Prav tako je bilo z novelo KZ-1C določeno novo kaznivo dejanje prisilne sklenitve zakonske zveze ali vzpostavitve podobne skupnosti (132.a člen KZ-1). Glede kaznivega dejanja trgovine z ljudmi (113. člen KZ-1) je bila po prvem in drugem odstavku poleg kazni zapora dodatno predpisana še denarna kazen. Hkrati je bilo kot kaznivo določeno odvzemanje in uničenje osebnih dokumentov žrtev trgovine z ljudmi ter uporaba storitev žrtev trgovine z ljudmi.

Zakon o spremembi Kazenskega zakonika (v nadaljevanju KZ-1D)⁶ je bil sprejet leta 2016 na predlog skupine poslank in poslancev, nanaša se pa na učinkovitejšo ureditev kaznivega dejanja mučenja živali po 341. členu KZ-1.

Kot bo podrobneje obrazloženo v nadaljevanju, tokrat predloženi predlog zakona naslavlja nekatere težave, zaznane v praksi, predvsem pri pregonu gospodarske kriminalitete ter kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost. Hkrati sledi zavezam, ki jih je Republika Slovenija sprejela v okviru Sveta Evrope in Evropske unije.

Večina sprememb, tudi ali pa predvsem te, ki pronicajo v naš kazenskoopravni sistem prek mednarodnih zavez, teži k širjenju tako imenovane cone kriminalnosti in zaostrovanju represije. Zaradi tega predlagatelj ocenjuje, da je dozorel čas (vsaj) za opredelitev namena kaznovanja.

Predlog zakona sledi načelom humanosti kaznovanja, prepovedi mučenja, sorazmernosti kaznovanja, hkrati pa ob upoštevanju načela zakonitosti v kazenskem pravu izpolnjuje mednarodne zaveze.

1.1. Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma⁷:

Republika Slovenija je Konvencijo Sveta Evrope o preprečevanju terorizma (v nadaljevanju Konvencija)⁸ ratificirala leta 2009. Leta 2015 je Svet Evrope oblikoval Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma (v nadaljevanju Dodatni protokol), ki ga je v imenu Republike Slovenije podpisal minister za pravosodje na Mednarodni konferenci o tujih terorističnih borcih, ki je potekala v Rigi 21. in 22. 10. 2015 (podpisal dne 22. 10. 2015). Dodatni protokol so zaenkrat ratificirale tri države, le podpisalo pa poleg Slovenije še 29 držav in Evropska unija.⁹ Za začetek veljavnosti Dodatnega protokola je potrebnih šest ratifikacij, od tega štiri s strani držav članic Sveta Evrope.

V okviru Organizacije združenih narodov je bila 24. 9. 2014 sprejeta Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 2178 (2014) glede groženj mednarodnemu miru in varnosti, ki jih povzročajo teroristična dejanja¹⁰, ki na dokaj splošni ravni poziva države članice, naj proučijo in po potrebi kot kaznivo dejanje določijo delovanje tako imenovanih tujih terorističnih borcev. Svet Evrope je kot prva mednarodna organizacija oblikoval novo mednarodno pogodbo z obravnavanega področja – Dodatni protokol, ki upošteva jamstva materialnega kazenskega prava (predvsem načelo zakonitosti v kazenskem pravu), človekove pravice in temeljne svoboščine, vladavino prava ter načelo sorazmernosti glede poseganja v človekove pravice in temeljne svoboščine.

Namen Dodatnega protokola je okrepitev prizadevanj za preprečevanje in zatiranje terorizma v mednarodni skupnosti z oblikovanjem dodatnih s kazenskim materialnim pravom prepovedanih dejanj ter izmenjavo relevantnih informacij med pristojnimi organi držav članic. Določbe Dodatnega protokola tako dopolnjujejo določbe Konvencije in v 2. do 6. členu določajo naslednja kazniva dejanja:

- sodelovanje v hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen izvrševati teroristična kazniva dejanja (2. člen) – KZ-1 v sedmem odstavku 108. člena kot kaznivo že določa sodelovanje v hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti kazniva dejanja iz prvega, drugega, četrtega ali petega odstavka tega člena, v osmem odstavku 108. člena pa je kot kaznivo določeno tudi vodenje ali ustanovitev take združbe. Nadalje je v 294. členu KZ-1 določeno kaznivo dejanje hudodelskega združevanja, ki ga storijo tisti, ki ustanovijo, vodijo ali sodelujejo v hudodelski združbi, ki ima namen storiti katerokoli drugo kaznivo dejanje, za katero se sme izreči kazen več kot treh let zapora (torej tudi v zvezi s kaznivimi dejanji financiranja terorizma po 109. členu KZ-1, ščuvanja in javnega poveličevanja terorističnih dejanj po 110. členu KZ-1 ter novačenja in usposabljanja za terorizem po 111. členu KZ-1, ki s prej navedenima sedmim in osmim odstavkom 108. člena KZ-1 niso pokrita);
- sprejemanje usposabljanja za terorizem (3. člen) – v drugem odstavku 111. člena KZ-1 je kot kaznivo dejanje določeno usposabljanje drugih za kazniva dejanja iz 108. člena KZ-1 (kaznivo dejanje terorizma), prejemanje usposabljanja pa še ni inkriminirano. Dodatni protokol sprejemanje usposabljanja z namenom storitve terorističnih kaznivih dejanj širi iz udeležbe pri usposabljanjih, ki so nezakonito organizirana za »bodoče teroriste«, tudi na zakonita usposabljanja (na primer usposabljanje za pilote, vojaška usposabljanja), ki pa se jih določena oseba udeleži z namenom, da se usposobi za storitev terorističnega kaznivega dejanja¹¹;
- potovanje v tujino z namenom terorizma, ki zajema tako namen storitve ali udeležbe pri storitvi terorističnih kaznivih dejanj kot tudi namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem (4. člen) – če bi bil v Republiki Sloveniji prijet slovenski državljan ali državljan druge države (ki ga zaradi različnih razlogov ne bi izročili državi državljanstva), ki bi v tujini storil teroristično kaznivo dejanje, bi bil lahko kazenskopravno obravnavan že v skladu z določbami Splošnega dela KZ-1 o veljavnosti Kazenskega zakonika zaradi kaznivih dejanj iz 108. do 111. člena KZ-1, zgolj potovanje v tujino z namenom terorizma pa v KZ-1 še ni določeno kot kaznivo dejanje;
- financiranje potovanja v tujino z namenom terorizma (5. člen) – kaznivo dejanje terorizma po 109. členu KZ-1 stori tisti, ki zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom, da bo uporabljeno za storitev dejanj iz 108. (terorizem), 110. (ščuvanje in javno poveličevanje terorističnih dejanj) ali 111. (novačenje in usposabljanje za terorizem) člena KZ-1. Navedenemu bo treba dodati še sklicevanje na člen, ki bo določal kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma;
- organiziranje ali drugačno omogočanje potovanja v tujino z namenom terorizma (6. člen) – navedeno kaznivo dejanje je sicer v določenih okoliščinah lahko pokrito z določbami Splošnega dela KZ-1 o udeležbi pri kaznivem dejanju (36.a do 40. člen KZ-1, predvsem opredelitev pomoči v 38. členu KZ-1), vendar ga glede na sistem določanja pripravljalnih dejanj v zvezi s terorizmom v KZ-1 in glede na njegovo sorazmerno celo večjo nevarnost, če bi šlo za ukvarjanje z organizacijo potovanj velja vključiti v novo kaznivo dejanje, ki je predlagano zaradi 4. člena Dodatnega protokola.

Dodatni protokol ne zahteva, da države članice vsa navedena kazniva dejanja na novo določijo kot posebna kazniva dejanja, povezana s terorizmom, še posebej, če so določena dejanja kot kazniva pokrita že z drugimi določbami kazenskih zakonov – na primer določbe Splošnega dela KZ-1 o udeležbi pri kaznivem dejanju.¹²

Kazniva dejanja, določena v 2. do 6. členu Dodatnega protokola, so huda kazniva dejanja, povezana s terorističnimi kaznivimi dejanji, vendar za obstoj kaznivih dejanj iz navedenih členov Dodatnega protokola ni nujno, da so posledično teroristična kazniva dejanja tudi storjena. Prav tako za obstoj obravnavanih kaznivih dejanj ni pomembno, kje naj bi bila teroristična kazniva dejanja storjena.¹³

Kazniva dejanja, kot jih določa Dodatni protokol, morajo biti storjena protipravno (kar izključuje, na primer, kaznivost vojakov določene države na vojaški misiji v tujini) in naklepno, dodatno pa se zahteva še nadaljnji subjektivni element – pri kaznivih dejanjih iz 2. do 4. člena Dodatnega protokola je to namen terorizma, pri kaznivih dejanjih iz 5. in 6. člena Dodatnega protokola pa vednost o namenu terorizma.¹⁴

Dodatni protokol v 7. členu določa pravila za izmenjavo informacij med pristojnimi organi držav članic tako, da ob upoštevanju pododstavka a. drugega odstavka 3. člena Konvencije, notranjih zakonodaj in obstoječih mednarodnih obveznosti državam članicam nalaga, da sprejmejo morebitne ukrepe za okrepitev pravočasne izmenjave vseh relevantnih informacij v zvezi z osebami, ki potujejo v tujino z namenom terorizma. V tej zvezi naj države članice določijo (že obstoječe ali na novo imenovane) kontaktne točke, ki bodo na voljo »24 ur na dan in sedem dni v tednu«. V zvezi z navedenim sprememba oziroma dopolnitev KZ-1 ni potrebna.

V skladu z 8. členom Dodatnega protokola naj države članice zagotovijo implementacijo njegovih določb ob spoštovanju človekovih pravic – še zlasti pravice do svobode gibanja, svobode izražanja, svobode zbiranja in združevanja ter verske svobode. Določbe o kaznivih dejanjih iz 2. do 6. člena Dodatnega protokola morajo biti oblikovane v skladu z načelom sorazmernosti in pri obravnavanju ne smejo dopuščati nobene oblike arbitrarnosti, diskriminacije ali rasizma.

1.2. Direktiva 2014/62/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 5. 2014 o kazenskoopravni zaščiti evra in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ (v nadaljevanju Direktiva 2014/62/EU)¹⁵:

Direktiva 2014/62/EU je bila sprejeta 15. 5. 2014 in v 14. členu določa obveznost držav članic, da uveljavijo zakone, potrebne za usklajitev s to direktivo, do 23. 5. 2016. Glede na to, da je večina določb Direktive 2014/62/EU v KZ-1 že ustrezno upoštevanih, se je predlagatelj odločil, da bo implementacijo manjkajočega dela opravil hkrati z drugimi v tem predlogu zakona predvidenimi spremembami in dopolnitvami KZ-1, saj ne bi bilo ustrezno za vsako področje posebej pripravljati novele KZ-1.

Namen Direktive 2014/62/EU je določitev minimalnih pravil glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij na področju ponarejanja evra in drugih valut.

V 3. členu Direktive 2014/62/EU so določena kazniva dejanja v zvezi s ponarejanjem denarja:

- goljufivo izdelovanje ali spreminjanje denarja s kakršnimikoli sredstvi, dajanje ponarejenega denarja v obtok ter kakršenkoli prejem ponarejenega denarja z namenom dajanja v obtok, kar je že ustrezno določeno v 243. členu KZ-1;
- goljufivo izdelovanje, sprejem, pridobitev ali posest pripomočkov za ponarejanje denarja, kar je že ustrezno določeno v 248. členu KZ-1, manjka pa goljufivo izdelovanje, sprejem, pridobitev ali posest zaščitnih elementov, ki so namenjeni za zaščito denarja pred ponarejanjem (primerom: hologrami, vodni znaki in druge

sestavine denarja, ki so namenjene zaščiti);

- dejanja iz zgornje prve alineje morajo biti kazniva tudi glede denarja, ki bi bil izdelan z uporabo zakonitih naprav ali materialov, a s kršitvijo pravic in pogojev, v skladu s katerimi sicer pristojni organi lahko izdajajo denar, kar v KZ-1 še ni določeno;
- navedena dejanja morajo biti kazniva tudi v zvezi z denarjem, ki je namenjen za obtok, a uradno še ni v obtoku, kar je treba dodatno določiti v KZ-1, saj veljavni šesti odstavek 243. člena KZ-1 določa, da je denar kovan ali papirnat in na podlagi zakona v obtoku v Republiki Sloveniji ali drugi državi.

V skladu s 4. členom Direktive 2014/62/EU mora biti kaznivo tudi napeljevanje in pomoč pri izpostavljenih kaznivih dejanjih, kar je že ustrezno urejeno v 36.a do 40. členu KZ-1. Prav tako mora biti kazniv tudi poskus obravnavanih kaznivih dejanj. V 34. členu KZ-1 je določeno, da je poskus kazniv, če gre za kaznivo dejanje s predpisano kaznijo treh ali več let zapor, za ostala kazniva dejanja pa le, če zakon to izrecno določa. Za kaznivo dejanje ponarejanja denarja po prvem odstavku 243. člena KZ-1 je predpisana kazen zapor od šestih mesecev do osmih let zapor, po tretjem odstavku pa od enega do desetih let zapor, torej je poskus tega kaznivega dejanja kazniv že v skladu z navedeno določbo Splošnega dela KZ-1. Za kaznivo dejanje izdelave, pridobitve in odtujitve pripomočkov za ponarejanje po 248. členu KZ-1 pa je predpisana kazen zapor do dveh let, zato je treba v tem členu posebej določiti kaznivost poskusa.

V 5. členu Direktive 2014/62/EU so določene minimalne sankcije, ki naj jih države predpišejo v zvezi z obravnavanimi kaznivimi dejanji. V zvezi s ponarejanjem denarja je predvidena zgornja meja kazni osem let zapor, ker je že ustrezno določbi prvega in tretjega odstavka 243. člena KZ-1, v zvezi z dajanjem v obtok z vedenjem, da gre za ponarejeni denar, in v zvezi s pridobivanjem ponarejenega denarja z namenom dajanja v obtok pa je predvidena zgornja meja kazni do petih let zapor, za kar je v prvem, drugem in tretjem odstavku 243. člena KZ-1 določena strožja kazen.

Direktiva 2014/62/EU v 6. členu določa pogoje za odgovornost pravnih oseb za kazniva dejanja po 243. in 248. členu KZ-1, kar je že ustrezno določeno v 4. in 25. členu Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (v nadaljevanju ZOPOKD)¹⁶, ki določata temelje odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja in kazniva dejanja iz KZ-1, za katera lahko odgovarjajo tudi pravne osebe. Prav tako so v 12. do 21. členu ZOPOKD ustrezno določene tudi sankcije za pravne osebe, ki jih Direktiva 2014/62/EU predpisuje v 7. členu (denarne kazni predpisuje obvezno, državam članicam pa prepušča odločitev o predpisovanju drugih sankcij, ki jih navaja primeroma – začasna ali stalna prepoved opravljanja dejavnosti, sodna likvidacija in podobno).

1.3. Direktiva Sveta 2002/90/ES z dne 28. 11. 2001 o opredelitvi pomoči pri nedovoljenem vstopu, tranzitu in prebivanju (v nadaljevanju Direktiva 2002/90/ES)¹⁷:

Direktiva 2002/90/ES v 1. členu določa obveznost držav članic, da sprejmejo ustrezne sankcije za:

- vsako osebo, ki namenoma pomaga drugi osebi, ki ni državljan države članice, da vstopi ali v tranzitu prečka ozemlje države članice, pri čemer krši zakone te države o vstopu oziroma tranzitu tujcev;
- vsako osebo, ki zaradi dobička pomaga drugi osebi, ki ni državljan države članice, da prebiva na ozemlju države članice, pri čemer krši zakone te države o prebivanju tujce.

KZ-1 v 308. členu določa kaznivo dejanje prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države. Evropska komisija v Oceni skladnosti¹⁸ ocenjuje, da tretji odstavek 308. člena KZ-1 ne implementira ustrežno navedenih zahtev Direktive 2002/90/ES, saj je kot kaznivo določeno le ukvarjanje z obravnavanimi dejavnostmi, kar kaže na to, da omogočanje nezakonitega vstopa, tranzita ali prebivanja samo enemu tujcu ni določeno kot kaznivo. Hkrati je tudi v primeru, ko gre za pomoč pri nezakonitem vstopu, tranzitu ali prebivanju za plačilo, izrecno določeno, da je kaznivo dejanje podano le, če gre za dva ali več tujcev.

Zakon o tujcih (v nadaljevanju ZTuj-2)¹⁹ v 146. členu določa prekršek, ki ga stori posameznik, ki omogoči ali pomaga tujcu, da vstopi, potuje v tranzitu ali prebiva na ozemlju Republike Slovenije v nasprotju z zakonom. Predpisana je globa v razponu od 2.000 do 4.500 evrov. Višina globe je, glede na to, da gre za enkratno dejanje v zvezi z enim tujcem, po oceni predlagatelja »ustrezna sankcija«, ki jo kot obveznost držav članic predpisuje Direktiva 2002/90/ES.

Po tretjem odstavku 308. člena KZ-1 se s kaznijo do petih let zapor in denarno kaznijo kaznuje tisti, ki se ukvarja s tem, da tujce, ki nimajo dovoljenja za vstop v Republiko Slovenijo ali prebivanje v njej, nezakonito spravlja na njeno ozemlje, jih po njem prevaža ali jim pomaga pri skrivanju.

»Ukvarjanje« predstavlja razlikovalni znak od prekrškov, določenih v ZTuj-2, in pomeni, da je storilec nezakonito v Slovenijo spravil po enega človeka ali več ljudi vsaj več kot enkrat. Tudi ob enkratnem spravljanju drugih oseb čez državno mejo je mogoče sklepati, da se storilec s tem ukvarja, če so podane ustrezne okoliščine za tako sklepanje (na primer dogovor z drugimi osebami za nadaljnje prestopanje meje, načrti, priprava, skriti prostor v vozilu).²⁰

Z enako kaznijo se po tretjem odstavku 308. člena KZ-1 kaznuje tudi tisti, ki dva ali več takih tujcev za plačilo nezakonito spravi čez mejo ali ozemlje države. V tem delu določba ni skladna z zahtevami Direktive 2002/90/ES, saj ta zahteva sankcioniranje storilca, ki zaradi dobička pomaga drugi osebi, ki ni državljan države članice, da prebiva na ozemlju države članice, pri čemer krši zakone te države o prebivanju tujcev. Ker z znakom »plačila« ali »koristoljubnosti« v zvezi z enim tujcem tudi ZTuj-2 ne določa ustreznega prekrška, je treba tretji odstavek 308. člena KZ-1 v tem delu spremeniti in dopolniti tako, da bo ob zakonskem znaku »za plačilo« kaznivo dejanje podano že ob nezakonitem spravljanju enega tujca čez mejo in da bo opisu dodano tudi omogočanje nezakonitega prebivanja na ozemlju Slovenije za plačilo.

1.4. Namen kaznovanja:

Predpisi s področja kazenskega prava oziroma prava izvrševanja kazenskih sankcij od osamosvojitve naprej na načelni ravni ne opredeljujejo namena kaznovanja.

Dandanes je dokaj splošno sprejeta predpostavka, da nobena izmed tradicionalnih teorij ne more sama zase prepričljivo utemeljiti vsebine in meja kazni oziroma kaznovanja, zato se pojavljajo tako imenovane mešane teorije, ki vsebujejo različne cilje kaznovanja. Gre za povezovanje različnih vidikov generalne in specialne prevencije, resocializacije, upoštevanja načela krivde pri določanju (zgornje) meje kazni in podobno, pri čemer povračilnost oziroma retribucija nikakor ni več glavni namen kaznovanja.

1.5. Pravila izrekanja enotne kazni za kazniva dejanja v steku:

Navedena pravila so določena v 53. členu KZ-1. Tako na primer veljavna točka 4) drugega odstavka 53. člena KZ-1 določa posebno pravilo za izrek enotne kazni v steku za primer, ko so

za vsa kazniva dejanja v stežu predpisane kazni zapora do treh let. V takem primeru enotna kazen ne sme preseči osmih let zapora. Določba je nespremenjena že od Kazenskega zakona SFRJ iz leta 1976, vendar je bila takrat najvišja možna kazen zapora 15 let, v izjemnih primerih pa 20 let, v skladu s tem predlogom zakona pa bo splošni maksimum kazni zapora 30 let.

V primerih nekaterih kaznivih dejanj iz okrajne pristojnosti (kazen zapora do treh let) ni mogoče govoriti o »relativno lažjih kaznivih dejanjih«, kar naj bi bilo razlog za tako nizko omejitev enotne kazni zapora²¹. Obravnavana omejitev enotne kazni zapora se kot (pre)nizka pokaže tudi v primeru, ko sodišče sodi obsojencu zaradi kaznivega dejanja, ki ga je storil preden je začel prestajati kazen zapora zaradi drugega kaznivega dejanja (55. člen KZ-1). Tudi v tem primeru sodišče nato za obe dejanji izreče enotno kazen. Ob tem se prej izrečena kazen šteje kot že določena.

V skladu s predlagano spremembo bo posebno pravilo za izrek enotne kazni v stežu določeno za primere, ko bo za vsa kazniva dejanja v stežu predpisana kazen zapora do enega leta in enotna kazen ne bo smela preseči petih let zapora. Za kazniva dejanja s predpisano kaznijo do treh let zapora se bo torej enotna kazen v stežu izrekla v skladu s splošnim pravilom iz veljavne točke 3) drugega odstavka 53. člena (po preštevilčenju točka 2)) – enotna kazen mora biti večja od vsake posamezne določene kazni, vendar ne sme doseči seštevka posameznih kazni in ne preseči 30 let zapora.

1.6. Izgon tujca iz države:

Kazen izгона tujca iz države je poznal prej veljavni KZ, ki ga je kot kazen določal v 34. členu, vsebinsko pa opredeljeval v 35. členu kot stransko kazen ob kazni zapora, denarni kazni ali pogojni obsodbi ter v 40. členu tako, da jo je sodišče lahko izreklo tujcu za čas od enega do desetih let, šteto od dneva pravnomočnosti sodbe, brez vštevanja časa, prebitega v zaporu. Dodatni pogoji niso bili predpisani.

V novem KZ-1 iz leta 2008 je bila obravnavana kazen črtana z obrazložitvijo, da je nadomeščena s pravno posledico obsodbe »izguba pravice tujca do prebivanja v Republiki Sloveniji« (79. člen KZ-1), ki se v skladu z 78. členom KZ-1 predpišejo v (drugem) zakonu.

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. 4. 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (v nadaljevanju Direktiva 2004/38/ES)²² v 27. do 33. členu določa omejitve glede izгона kot stranske kazni, ki v zvezi z državljani držav članic Evropske unije in njihovimi družinskimi člani ne more biti utemeljen samo s pravnomočno obsodbo za določeno kaznivo dejanje, ampak mora biti izgon dodatno utemeljen v osebnih okoliščinah oziroma obnašanju posameznika, ki povzroča resno grožnjo javnemu redu ali javni varnosti. Torej mora iz osebnega obnašanja ali okoliščin posameznika izhajati resnična, sedanja in dovolj resna grožnja, ki prizadene osnovne interese družbe; za kar ne zadoščajo utemeljitve, ki niso neposredno povezane s podrobnostmi posameznega primera, ali ki bi se nanašale na splošno preventivo. V zvezi z državljani držav Evropske unije in njihovimi družinskimi člani, ki v drugi državi članici živijo že vsaj deset let, morajo za izgon poleg navedenega (resna grožnja) obstajati tudi nujni razlogi javne varnosti.

Dodatno je v zvezi z izrekom take kazni mladoletniku določeno, da se lahko izreče in izvrši le, če je izgon potreben zaradi koristi takega mladoletnika, kot je to predvideno v Konvenciji

Združenih narodov o otrokovih pravicah, hkrati pa v recitalu Direktiva 2004/38/ES največje koristi mladoletnika poveže tudi z zaščito vezi mladoletnika z njegovo družino.

Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah v prvem odstavku 3. člena določa, da morajo biti pri vseh dejavnostih v zvezi z otroki, bodisi da jih vodijo državne bodisi zasebne ustanove za socialno varstvo, sodišča, upravni organi ali zakonodajna telesa, otrokove koristi glavno vodilo (tako, na primer, pri v slovenski družinski in s tem povezani socialni zakonodaji govorimo o »največji koristi« otroka oziroma mladoletne osebe). V skladu z 9. členom navedene konvencije morajo države pogodbenice jamčiti, da otrok ne bo proti volji staršev ločen od njih, razen če v skladu z veljavnim zakonom in postopki pristojne oblasti odločijo, da je taka ločitev nujna za otrokovo korist. Posebej v zvezi z izgonom enega ali obeh staršev ali otroka pa četrti odstavek 9. člena določa, da mora država pogodbenica na zahtevo nuditi staršem, otroku ali, če je potrebno, drugemu članu družine ustrezne podatke o tem, kje se nahaja(jo) odsotni družinski član(i), razen če posredovanje teh podatkov škoduje otrokovim koristim.

V zvezi z mladoletnimi storilci kaznivih dejanj se glede na prehodno določbo 375. člena KZ-1 še vedno uporabljajo izbrane določbe prej veljavnega KZ. V skladu s tretjim odstavkom 72. člena KZ pa se starejšemu mladoletniku (od šestnajst do osemnajst let) izjemoma lahko izreče denarna kazen ali mladoletniški zapor, ob teh kaznih pa tudi stranski kazni prepoved vožnje ali izgon tujca iz države. Glede na predlagano ponovno uvedbo te stranske kazni in glede na predstavljeno ureditev na ravni Evropske unije, je torej treba predvideti tudi posebno ureditev izгона tujca iz države v zvezi s starejšimi mladoletniki.

Če je v državi članici Evropske unije izgon državljana druge države članice Evropske unije ali njegovega družinskega člana predviden kot kazen ali stranska kazen, in se izvrši več kot dve leti po izreku (na primer zaradi prestajanja zaporne kazni), je treba pred izvršitvijo izгона preveriti, ali obsojenec še vedno predstavlja dejansko in resnično grožnjo za javni red ali javno varnost, ter oceniti, ali je prišlo do kakšnih sprememb okoliščin.

O interpretaciji določb Direktive 2004/38/ES je s predhodno odločitvijo odločalo tudi že Sodišče Evropske unije, med drugim na podlagi konkretnega nemškega primera (ureditev v Nemčiji je pojasnjena v Prikazu ureditve v drugih pravnih sistemih – 5. točka te uvodne obrazložitve). Koncept »nujnih razlogov javne varnosti« lahko, med drugim, vključuje obsodbe za določene skupine kaznivih dejanj (v primeru C-145/09 tako na primer kazniva dejanja v zvezi z drogami kot del organiziranega kriminala). »Javna varnost« vsebuje tako notranjo kot zunanjo varnost države članice, hkrati pa Direktiva 2004/38/ES državam članicam ne predpisuje enotnega spiska vrednot v zvezi z ocenjevanjem vedenja in osebnih okoliščin posameznika, ki je proti javni varnosti. Zato je v pristojnosti držav članic, da določijo, v zvezi s kakšnimi kaznivimi dejanji ali v zvezi s kako strogimi kaznimi bodo ocenjevale, da oseba – poleg ostalih osebnih okoliščin – predstavlja resno grožnjo javni varnosti oziroma temeljnim interesom družbe; ob tem pa morajo upoštevati, da morajo konkretne osebne okoliščine oziroma osebno obnašanje posameznika predstavljati pristno in sedanjo grožnjo, ki prizadene enega temeljnih interesov družbe, in nagnjenost, da bo tako ravnal tudi v prihodnje.²³

1.7. Ščuvanje in javno poveličevanje terorističnih dejanj (110. člen KZ-1):

KZ-1 v prvem odstavku 110. člena določa kaznivo dejanje ščuvanja k storitvi terorističnih kaznivih dejanj tako, da mora storilec ob razširjanju sporočil, ki pomenijo ščuvanje, imeti namen spodbuditi teroristično kaznivo dejanje (obarvani naklep) in hkrati povzročiti nevarnost za storitev enega ali več takih kaznivih dejanj.

V drugem odstavku 110. člena KZ-1 pa je na enak način določeno kaznivo dejanje javnega poveljevanja terorističnih kaznivih dejanj, ki je lahko storjeno posredno ali neposredno, s tem, da storilec z namenom spodbuditve terorističnih dejanj (obarvani naklep) razširja ali daje na razpolago določena sporočila in s tem povzroči nevarnost za storitev takih dejanj.

Ker je eden od zakonskih znakov obravnavanih kaznivih dejanj tudi povzročitev nevarnosti za storitev terorističnih dejanj, ocenjujemo, da določanje posebnega namena storilca ni potrebno. Hkrati je ta namen (vsaj deloma) zajet že v besedi »ščuvanje«.

1.8. Zloraba osebnih podatkov (143. člen KZ-1):

KZ-1 v prvem odstavku 143. člena že določa kaznivo dejanje zlorabe – torej javne objave – osebnih podatkov brez zakonske podlage ali privolitve posameznika in predpisuje denarno kazen ali zapor do enega leta.

Z novelo KZ-1B je bila z novim petim odstavkom 143. člena KZ-1 dodana kvalificirana oblika kaznivega dejanja iz prvega odstavka, ki se stori s posredovanjem v objavo ali s samo javno objavo občutljivih osebnih podatkov. Občutljivi osebni podatki so določeni v 19. točki 6. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju ZVOP-1)²⁴. Gre zlasti za podatke o rasi, narodnosti, verskem prepričanju, spolnem življenju, zdravstvenem stanju, vpisih v kazensko evidenco in podobno. Predpisana je nekoliko višja kazen zavora do dveh let.

Po podatki Ministrstva za notranje zadeve – Policije je vse pogostejše zlorabljanje svetovnega spleta, njegovih orodij in aplikacij za nadlegovanje in izsiljevanje (tudi) polnoletnih oseb z objavljanjem njihovih posnetkov ali sporočil s seksualno vsebino (v zvezi z mladoletnimi osebami je tako ravnanje že inkriminirano predvsem v tretjem odstavku 176. člena KZ-1). V zvezi s polnoletnimi osebami so taki posnetki lahko celo nastali z njihovo privolitvijo, pogosti pa so primeri, v katerih posnete osebe niso dale privolitve za objavo, saj druga oseba take posnetke ali sporočila objavi zaradi maščevanja, nadlegovanja ali izsiljevanja in podobno (tako imenovani »*revenge porn*«).

Glede na navedeno je treba v 143. členu KZ-1 dodati nov odstavek, ki bo taka dejanja zunaj veljavnega petega odstavka inkriminiral kot novo kvalificirano obliko kaznivega dejanja zlorabe osebnih podatkov s sorazmerno višjo predpisano kaznijo, z dodatno okoliščino povzročitve hujše prizadetosti.

1.9. Oškodovanje upnikov (227. člen KZ-1):

Kaznivo dejanje oškodovanja upnikov je v prvem in drugem odstavku 227. člena KZ-1 določeno tako, da je že za temeljno (in hkrati edino) obliko kaznivega dejanja potrebna povzročitev velike premoženjske škode. V skladu z devetim odstavkom 99. člena KZ-1 je »velika premoženjska škoda« tista, ki presega 50.000 evrov. Torej povzročitev premoženjske škode upnikom, ki ni večja od 50.000 evrov, sploh ne pomeni kaznivega dejanja oškodovanja upnikov. Za kaznivi dejanji po obeh odstavkih 227. člena KZ-1 je predpisana kazen zavora do petih let.

Navedeno tudi ni skladno z inkriminacijami drugih kaznivih dejanj v poglavju zoper gospodarstvo. Na primer tretji odstavek 229. člena KZ-1 (goljufija na škodo Evropske unije) za primer pridobitve velike premoženjske koristi ali povzročitve velike premoženjske škode določa kvalificirano obliko kaznivega dejanja s predpisano kaznijo od enega do osmih let zavora. Nadalje prvi odstavek 240. člena KZ-1 (zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti) v zvezi s pridobitvijo protipravne premoženjske koristi ali povzročitvijo

premoženjske škode, ki je manjša od »velike«, predpisuje kazen zavora do petih let; če pa gre za veliko korist ali škodo, pa je v drugem odstavku predpisana kazen od enega do osmih let.

Predlagatelj ocenjuje, da je predstavljeno stopnjevanje treba predpisati tudi v 227. členu KZ-1.

1.10. Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti (240. člen KZ-1) in zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic (257. člen KZ-1):

Kaznivo dejanje zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti je določeno v 240. členu KZ-1. Zloraba položaja ali zaupanja, ki je podrobno določena v prvem odstavku 240. člena KZ-1, mora biti storjena naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu ali povzročitve premoženjske škode.

Veljavna ureditev torej zahteva naklep storilca v zvezi z zlorabo položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, hkrati pa še namen, da bo s tem sebi ali drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist ali povzročil premoženjsko škodo, kar je pretirano in onemogoča pregon storilcev, ki bi na primer dejanje storili z eventualnim naklepom.

V 257. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic. V prvem odstavku 257. člena KZ-1 uradna oseba ali javni uslužbenec izrabi svoj uradni položaj ali prestopi meje uradnih pravic ali ne opravi uradne dolžnosti zato, da bi sebi ali komu drugemu pridobil nepremoženjsko korist ali da bi komu prizadejal škodo, kaznuje pa se z zaporom do enega leta. Primerljivo kaznivo dejanje v gospodarstvu je določeno v tretjem odstavku 240. člena KZ-1 (zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti), z novelo KZ-1B pa je bila predpisana kazen spremenjena iz »do enega leta zavora« na »do dveh let zavora«. Hkrati ima tudi zloraba uradnega položaja ali pravic lahko resne, najprej nepremoženjske posledice (na primer nezakonit prevzem nadzora ali upravljanja gospodarske družbe v večinski lasti države), ki kasneje lahko prerastejo v pridobitev protipravne premoženjske koristi, zato bi kazalo predpisano kazen uskladiti.

Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic po tretjem odstavku 257. člena KZ-1 mora biti v skladu z veljavnim besedilom storjena naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu. Primerljivo kaznivo dejanje v gospodarstvu je določeno v prvem odstavku 240. člena KZ-1, v zvezi s katerim so razlogi za spremembo navedeni na začetku te točke uvodne obrazložitve. Glede na navedeno je ustrezno, da se predlaga enaka sprememba tretjega odstavka 257. člena KZ-1.

1.11. Kršitev temeljnih pravic delavcev (196. člen KZ-1) in kršitev pravic iz socialnega zavarovanja (202. člen KZ-1):

Storilec kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1, ki v temeljni obliki vsebuje kršitve vseh predpisov, ki se nanašajo na delovno razmerje, se po prvem odstavku navedenega člena kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta. V drugem odstavku je določena kvalificirana oblika tako, da se v primeru, če ima dejanje iz prvega odstavka za posledico nezakonito prenehanje delovnega razmerja, neizplačilo treh zaporednih plač ali izgubo pravice, ki izvira iz neplačanih prispevkov, storilec kaznuje s kaznijo zavora do treh let.

V navedenih predpisanih kaznih ni zadosti upoštevana sorazmernost, saj je na primer storilec, ki je kaznivo dejanje storil zoper veliko število delavcev, kaznovan pravzaprav enako, kot tisti, ki je dejanje storil proti trem delavcem. Predlagatelj ocenjuje, da je zaradi izpostavljenega

nesorazmerja prvi in drugi odstavek 196. člena KZ-1 treba spremeniti vsebinsko in tudi tako, da bosta predpisani sorazmerni kazni glede na obseg in intenzivnost kršitve.

Hkrati je v skladu z veljavno ureditvijo obravnavano kaznivo dejanje mogoče storiti le »zavestno«, kar se v praksi ne razlaga enotno in pogosto pomeni, da kaznivega dejanja ni, če delodajalec na primer ni imel denarja na računu in torej ni mogel plačati delavcev (je pa drugače nemoteno posloval naprej, čeprav bi v skladu s pravili, ki določajo prisilno poravnavo in postopke zaradi insolventnosti moral sprožiti ustrezne postopke).²⁵ Glede na navedeno je treba besedo »zavestno« v prvem odstavku 196. člena KZ-1 črtati in tako jasneje določiti, da je obravnavano kaznivo dejanje mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom.

Iz prakse državnih tožilstev izhaja tudi neenotna sodna praksa, saj nekatera sodišča sodijo, da je z dejanjem enega osumljenca podano toliko kaznivih dejanj, kolikor je oškodovancev²⁶; druga pa, da dejanja enega osumljenca predstavljajo eno kaznivo dejanje po prvem odstavku 196. člena KZ-1²⁷. Hkrati iz prakse Vrhovnega sodišča Republike Slovenije izhaja, da v primeru več storjenih kaznivih dejanj po 196. členu KZ-1 s strani enega osumljenca ne more iti za nadaljevano kaznivo dejanje (54. člen KZ-1), saj je premoženjsko kaznivo dejanje (ki je pogoj za uporabo konstrukcije nadaljevanega kaznivega dejanja) v smislu 54. člena KZ-1 tisto kaznivo dejanje, pri katerem je premoženje primarni objekt varstva in objekt varstva ni hkrati tudi človekovo življenje, telesna ali spolna integriteta, osebna svoboda, čast in dobro ime, zasebnost ali druga osebnostna pravica. Blanketna inkriminacija 196. člena KZ-1 pa varuje raznovrstne pravice, med katerimi so nekatere osebne narave (pravica do odmora, do počitka itd.), druge tudi premoženjske (na primer pravica do plačila za delo), skupno pa jim je varstvo delavca kot šibkejše stranke.²⁸ Zato je smiselno izrecno določiti, da je kaznivo dejanje po prvem odstavku 196. člena KZ-1 mogoče storiti zoper »enega ali več delavcev«, kar bo glede na predlagane spremembe v kvalificiranem kaznivem dejanju po drugem odstavku 196. člena KZ-1 pomenilo zoper »enega do devetnajst delavcev«. Glede na drugačno stopnjevanje kaznivega dejanja in spremembo opisa po prvem odstavku je tako v prvem kot v drugem odstavku 196. člena KZ-1 treba ustrezneje določiti tudi predpisano kazen.

Glede zakonskega znaka »zavestno« je enako predpisano tudi v zvezi s storitvijo kaznivega dejanja kršitve pravic iz socialnega zavarovanja po 202. členu KZ-1.

1.12. Kršitev tajnosti postopka (287. člen KZ-1):

KZ-1 v prvem odstavku 287. člena določa kaznivo dejanje v zvezi z neupravičeno izdajo tistega, kar je storilec izvedel v postopku pred sodiščem, v upravnem postopku, v postopku o prekršku, v postopku parlamentarne preiskave ali v postopku pred Komisijo za preprečevanje korupcije, pa je v zakonu ali z odločitvijo pristojnega organa določeno, da ostane tajno. V drugem odstavku je kot kaznivo dejanje določena objava osebnih podatkov ali drugih informacij, ki lahko omogočajo prepoznavo identitete mladoletne osebe v sodnem, upravnem ali kakšnem drugem postopku.

Po tretjem odstavku 287. člena se z zaporom do treh let kaznuje tisti, ki razkrije (celotno) identiteto zaščitene priče, ogrožene osebe ali osebe s prirejeno identiteto; ne pa tudi tisti, ki bi razkril posamezne osebne ali druge podatke (na primer naslov bivališča ali skritega bivališča, osebnih značilnosti, podatkov o avtomobilu in podobno), ki lahko pripeljejo do razkritja identitete take osebe.

Enaka pomanjkljivost je ugotovljena tudi v četrtem odstavku 287. člena KZ-1, ki kot kaznivo določa razkritje identitete zaščitene prijavitelja korupcije. V tem odstavku je tudi redakcijska napaka, saj je v členu zapisana besedna zveza »zaščitnega prijavitelja korupcije« namesto

»zaščenega prijavitelja korupcije«.

Za primerjavo – Zakon o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP)²⁹ v 240.a členu določa pravila za odreditev zaščitnih ukrepov v zvezi z ogroženimi pričami ter drugimi osebami in zaščitnimi pričami, ki jih opredeljuje kot tiste, pri katerih »bi zaradi razkritja posameznih osebnih podatkov ali celotne identitete lahko nastala resna nevarnost«.

Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve – Policije je v praksi vse več primerov, ko določene osebe iščejo podatke o zaščitnih pričah ali drugih ogroženih osebah ali osebah s prirejeno identiteto (na primer izvajalci prikritih preiskovalnih ukrepov) zato, da bi nanje vplivale ali jih z ustrahovanjem ali na druge načine odvrnile od pričanja v kazenskem postopku. Z navedenim je lahko tudi ogroženo življenje ali telo take osebe in njenih bližnjih.

1.13. Redakcijski popravki:

Naslov 3.a poglavja KZ-1 se glasi »Pregon kaznivih dejanj zoper mladoletnike«, beseda **»mladoletnik«** pa je nato uporabljena tudi v naslovu in besedilu 15.a člena KZ-1. KZ-1 v 15.a členu določa pravilo o vrsti pregonu v zadevah, ko je zoper »mladoletnika« izvršeno kaznivo dejanje iz poglavij zoper življenje in telo, zoper človekove pravice in svoboščine, zoper spolno nedotakljivost ali drugo kaznivo dejanje z znaki nasilja. V skladu s 70. in naslednjimi členi prej veljavnega KZ, ki se v skladu s prehodno določbo 375. člena KZ-1 še naprej uporablja za mladoletne osumljence kaznivih dejanj, je »mladoletnik« izraz, ki pomeni mladoletno osebo, ki je lahko kazensko-pravno odgovorna – torej »mlajši mladoletnik« (od 14 do 16 let) in »starejši mladoletnik« (od 16 do 18 let). Navedeno pomeni, da glede na 15.a člen KZ-1 posebno pravilo o pregonu velja le, kadar je žrtev kaznivega dejanja stara od 14 do 18 let, ne pa tudi, kadar je žrtev mladoletna oseba, ki še ni stara 14 let. Glede na smisel obravnavane določbe je prav, da zajame tudi primere žrtev kaznivih dejanj, ki so stare manj kot 14 let, zato je treba izraz »mladoletnik« v 15.a členu KZ-1 nadomestiti z »mladoletna oseba«. Enak redakcijski popravek je treba predlagati še v tretjem odstavku 112. člena in drugem odstavku 113. člena KZ-1. Glede na vsebino obravnavanih določb je že po njihovem veljavnem besedilu edina mogoča in smiselna razlaga ta, da se v njih beseda »mladoletnik« nanaša na vse osebe, stare do osemnajst let, zato jo nadomeščamo z besedama »mladoletna oseba« le zaradi sistematike KZ-1 in redakcijske jasnosti. V drugih členih terminologija ustrezno sledi prej opredeljeni, namreč: v drugem odstavku 84. člena je pravilno navedeno »otroci (0-14) ali mladoletniki (14-18) zaupani v oskrbo« ter »storjenega proti mladoletni osebi«; prav tako je »mladoletna oseba« pravilno uporabljena v naslednjih členih: drugi odstavek 90., drugi in tretji odstavek 120., prvi odstavek 125., drugi odstavek 132.a, drugi odstavek 134., drugi odstavek 134.a, drugi odstavek 175., drugi in tretji odstavek 176., drugi odstavek 187. člena, 190. in 192. člen, tretji odstavek 199. in drugi odstavek 287. člena; v prvem odstavku 293. člena in prehodni določbi 375. člena pa je »mladoletnik« uporabljen ustrezno.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP-K)³⁰ sta bila v slovenski pravni red uvedena **instituta sporazuma o krivdi in priznanja na predobravnavnem naroku**. Posledično so bile z novelo KZ-1B določene med drugim drugačne meje omilitve kazni in drugačna pravila za izrek pogojne obsodbe za primere priznanj krivde in sporazumov o krivdi. Posebna pravila v zvezi z izrekom pogojne obsodbe določa peti odstavek 58. člena KZ-1 tako, da se sme izreči tudi za kazniva dejanja s predpisano kaznijo najmanj petih let zapor, določiti se sme kazen zapor do petih let (drugače po prvem odstavku 58. člena KZ-1 le do dveh let) s preizkusno dobo do desetih let (drugače po prvem odstavku 58. člena od enega do petih let). Hkrati pa temu niso bila prilagojena pravila za preklic pogojne obsodbe v 59. členu KZ-1, ki se smiselno uporablja tudi v primeru iz 60. člena KZ-1.

Z novelo KZ-1B je bil spremenjen opis **kaznivega dejanja zaposlovanja na črno po 199. členu KZ-1** predvsem zaradi implementacije Direktive 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav. Ob tem je bil opis kaznivega dejanja po prvem odstavku določen tako, da je kazniva zaposlitev dveh ali več (slovenskih) delavcev v nasprotju s predpisi ali pa zaposlitev več tujcev ali oseb brez državljanstva (torej več kot dveh) brez ustreznih dovoljenj za delo. Tako razlikovanje v znakih kaznivega dejanja glede na državljanstvo ni utemeljeno, zato je treba opis kaznivega dejanja ustrezno prilagoditi tako, da bo tudi v zvezi s tujci ali osebami brez državljanstva kaznivo dejanje podano že ob zaposlitvi dveh takih delavcev brez ustreznih dovoljenj.

I.14. Uskladitev s Predlogom Zakona o probaciji (EVA: 2016-2030-0062):

V zvezi s proučitvijo možnosti za uvedbo probacijske službe kot instrumenta resocializacije storilcev kaznivih dejanj se je Vlada Republike Slovenije na seji dne 28. 8. 2015 seznanila z informacijo o potrebi po vzpostavitvi probacije kot dela izvrševanja kazenskih sankcij in naložila ministru za pravosodje, da ustanovi medresorsko projektno skupino z nalogo, da pripravi predlog potrebnih institucionalnih in normativnih sprememb ter akcijski načrt ustanovitve probacijske službe.

Minister za pravosodje je s sklepom št. 007-262/2015 z dne 23. 10. 2015 ustanovil Medresorsko projektno skupino za pripravo predloga gradiva vseh potrebnih institucionalnih in normativnih sprememb ter akcijskega načrta ustanovitve probacijske službe v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju medresorska projektna skupina). Medresorsko projektno skupino je vodila predstavnica Ministrstva za pravosodje, vanjo pa so bili vključeni predstavniki vseh pristojnih organov v predkazenskem in kazenskem postopku, Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij ter organov, ki sodelujejo pri izvrševanju alternativnih oblik prestajanja kazni zapora in pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom, pri pripravi ukrepov za resocializacijo obsojenih na kazen zapora ter pri odločanju o pogojnem odpustu.

Medresorska projektna skupina je na podlagi posnetka stanja na področju postopkov restorativne pravičnosti (poravnavanje, odloženi pregon), izvrševanja kazenskih sankcij, alternativnih oblik prestajanja kazni zapora in pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom, ukrepov za resocializacijo obsojenih na kazen zapora ter postopkov odločanja o pogojnem odpustu pripravila Predlog Zakona o probaciji, ki je v zaključni fazi usklajevanja, ter posledično tudi predloge za spremembe KZ-1, ZKP in ZIKS-1.

Glede na to, da v Republiki Sloveniji (še) ni osrednjega organa, ki bi na nivoju države skrbel za področje probacije, ga razvijal ter nadziral izvajanje opredeljenih sankcij in ukrepov, kar predvideva Predlog Zakona o probaciji, je torej medresorska projektna skupina oblikovala ustrezen predlog potrebnih institucionalnih in normativnih sprememb ter akcijski načrt ustanovitve probacijske službe, vključno s predvidenimi finančnimi posledicami, ki ga je tudi že obravnavala Vlada Republike Slovenije.

Zaradi predvidenega oblikovanja novega organa, pristojnega za probacijo, in njegovih nalog po Predlogu Zakona o probaciji je treba ustrezno redakcijsko spremeniti prvi odstavek 66. člena KZ-1, ki določa, da varstveno nadzorstvo pri pogojni obsodbi z varstvenim nadzorstvom opravlja svetovalec, ki ga določi sodišče, ter deseti odstavek 86. člena KZ-1, ki v veljavnem besedilu določa le možnost sodišča, da v sodbi, s katero je izreklo način izvršitve z delom v splošno korist, lahko odredi tudi varstveno nadzorstvo, eno ali več navodil in določi svetovalca.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj Predloga KZ-1E je najprej uskladitev KZ-1 z določbami Dodatnega protokola, ki ga je Republika Slovenija podpisala oktobra 2015, da se bo nato lahko začel postopek njegove ratifikacije. Implementacija določb Dodatnega protokola pomeni okrepitev kazenskopravnega okvira za preprečevanje in zatiranje terorizma v vseh njegovih prepovedanih pojavnih oblikah.

Prav tako je cilj Predloga KZ-1E tudi uskladitev KZ-1 z določbami Direktive 2014/62/EU.

Predlagana je tudi ustrežnejša določitev nekaterih kaznivih dejanj, pri čemer so upoštevane ugotovitve pristojnih organov pri obravnavi konkretnih zadev in ugotovljene potrebne redakcijske uskladitve in dopolnitve.

2.2 Načela

S predlagano opredelitvijo namena kaznovanja se v slovenskem kazenskem pravu krepi načelo humanosti kaznovanja.

S predlaganimi dopolnitvami, ki pomenijo implementacijo določb Dodatnega protokola, se uresničujeta 8. in 153. člen Ustave Republike Slovenije³¹, ki med drugim določata, da morajo biti zakoni in drugi predpisi v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo. V 8. členu Ustave Republike Slovenije je sicer tudi določeno, da se ratificirane mednarodne pogodbe uporabljajo neposredno, vendar navedeno (predvsem) v kazenskem materialnem pravu ni mogoče. V skladu z načelom »lex certa« oziroma načelom zakonitosti v kazenskem pravu iz 28. člena Ustave Republike Slovenije neposredna uporaba mednarodnih pogodb v delu, kjer določajo obveznost držav, da določena ravnanja določijo kot kazniva dejanja, ni mogoča, saj večinoma opredeljujejo le splošen opis dejanja brez določene sankcije.

2.3 Poglavitne rešitve

- a) **Predstavitev predlaganih rešitev:**
 - **konkreten opis predlaganih rešitev:**

Predlagan je novi 45.a člen KZ-1, v katerem je opredeljen namen kaznovanja. Opredelitev namena kaznovanja je predlagana tako, da gre za varovanje temeljnih vrednot pravnega reda, generalno in specialno prevencijo ter resocializacijo ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca.

V zvezi s pravili za izrek enotne kazni za kazniva dejanja v steku, ki so določena v 53. členu KZ-1, je predlagana sprememba veljavne točke 4) drugega odstavka 53. člena KZ-1, ki po preštevilčenju postane točka 3). V skladu s predlagano spremembo bo posebno pravilo za izrek enotne kazni v steku določeno za primere, ko bo za vsa kazniva dejanja v steku predpisana kazen zavora do enega leta in enotna kazen ne bo smela preseči petih let zavora. Za kazniva dejanja s predpisano kaznijo do treh let zavora se bo torej enotna kazen v steku izrekla v skladu s splošnim pravilom iz veljavne točke 3) drugega odstavka 53. člena (po preštevilčenju točka 2)) – enotna kazen mora biti večja od vsake posamezne določene kazni, vendar ne sme doseči seštevka posameznih kazni in ne preseči 30 let zavora.

³¹ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16.

Predlagana je ponovna uvedba stranske kazni **izgona tujca iz države**. V zvezi z državljani držav članic Evropske unije in njihovimi družinskimi člani Direktiva 2004/38/ES predpisuje dodatne pogoje, ki morajo biti poleg obsodbe za določeno kaznivo dejanje podani, da se taka stranska kazen lahko izreče. Torej ne zadošča le obsodba za določeno kaznivo dejanje ali na določeno kazen, ampak mora biti izgon dodatno utemeljen v osebnih okoliščinah oziroma obnašanju posameznika, ki povzroča resno grožnjo javnemu redu ali javni varnosti. V predlaganem novem 48.a členu ni razlikovanja v zvezi z izrekom te stranske kazni za državljane Evropske unije in njihove družinske člane ter druge tujce, pač pa so v zvezi z vsemi tujci predpisani enaki pogoji; v zvezi s storilci kaznivih dejanj, ki so starejši mladoletniki, pa še dodatni pogoj največje koristi takega mladoletnika. Prav tako ni razlikovanja med državljani držav članic Evropske unije, ki v drugi državi članici živijo manj kot deset let in tistimi, ki v drugi državi članici živijo več kot deset let. Kot pogoji za izrek stranske kazni izгона so zato izbrani najstrožji pogoji, ki jih Direktiva 2004/38/ES predpisuje za tiste, ki v drugi državi članici živijo več kot deset let.

Glede na v prejšnjih točkah obrazloženo ureditev **v Dodatnem protokolu** so potrebne naslednje dopolnitve KZ-1:

- na podlagi 4. člena Dodatnega protokola, ki opredeljuje kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma tako, da vključuje namen storitve ali udeležbe pri storitvi terorističnih kaznivih dejanj in namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem, je predlagan novi 108.a člen KZ-1. Ta določa kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma. V predlaganem prvem odstavku gre za namen storitve dejanj iz 108. člena KZ-1, v drugem odstavku pa za namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja. Torej ne gre za inkriminacijo, na primer, vseh potovanj v določene države, ampak le tistih, pri katerih storilec potuje z namenom, da bo izvrševal prej navedena dejanja. Smiselno podobno KZ-1 že določa v prvem odstavku 109. člena v zvezi s kaznivim dejanjem financiranja terorizma. V predlaganem tretjem odstavku novega 108.a člena KZ-1 je določena sorazmerno nižja kazen zapor za storilca, ki bi sicer odpotoval v tujo državo s predpisanim namenom, vendar nato kaznivih dejanj ne bi storil. Smiselno podobno je določeno tudi v veljavnem drugem odstavku 109. člena KZ-1, ki določa kaznivost tistega, ki zbere denar z namenom storitve terorističnih kaznivih dejanj, pa zbrani denar nato ni porabljen za storitev takih dejanj;
- na podlagi 6. člena Dodatnega protokola je v tretjem odstavku novega 108.a člena KZ-1 predlagana tudi inkriminacija organiziranja ali omogočanja potovanj z namenom terorizma ali nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem, ob vedenju osebe, da organizira ali drugače omogoča potovanja za tak namen;
- glede na 5. člen Dodatnega protokola, ki določa obveznost držav članic, da kot kaznivo dejanje izrecno določijo financiranje potovanja v tujino z namenom terorizma, ki ga stori tisti, ki zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom, da bo deloma ali v celoti porabljen za omogočanje potovanja v tujino z namenom terorizma, je predlagana dopolnitev prvega odstavka 109. člena KZ-1 tako, da se bo poleg sklicevanja na 108., 110. in 111. člen KZ-1 skliceval tudi na novi 108.a člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma;
- v skladu s 3. členom Dodatnega protokola, ki kot kaznivo določa tudi sprejemanje usposabljanja za terorizem (kar pomeni sprejemanje navodil za izdelavo ali uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, škodljivih ali nevarnih snovi, ali za druge posebne metode ali tehnike za izvedbo ali sodelovanje pri terorističnem dejanju) tako, kot je to že določeno v drugem odstavku 111. člena KZ-1 za tistega, ki usposablja druge, je predlagana dopolnitev navedenega člena KZ-1 še s tretjim odstavkom, ki hkrati širi sprejemanje usposabljanja iz nelegalnih usposabljanj še na udeležbo v legalnih usposabljanjih, vendar z

³² Dr. Ivan Bele: »Kazenski zakonik s komentarjem – Splošni del«, GV Založba, Ljubljana 2001; 4. točka na 346. strani.

namenom pridobitve znanja za izvršitev terorističnega dejanja.

Predlagana je sprememba opisa kaznivega dejanja **ščuvanja in javnega poveličevanja terorističnih dejanj po 110. členu KZ-1** tako, da ne bo več potreben obarvani naklep storilca (namen spodbuditi teroristično kaznivo dejanje), ampak bo zadoščalo dejstvo, da je šlo za ščuvanje ali javno poveličevanje, ter da je bila povzročena nevarnost za storitev enega ali več takih dejanj.

Glede na v prejšnjih točkah obrazloženo ureditev **v Direktivi 2014/62/EU** so potrebne naslednje spremembe in dopolnitve KZ-1:

- v 243. členu KZ-1 (ponarejanje denarja) je dodan nov tretji odstavek, ki v skladu z drugim odstavkom 3. člena Direktive 2014/62/EU določa kot kaznivo izdelovanje denarja z uporabo zakonitih materialov in naprav, vendar s kršitvijo pravic in pogojev, v skladu s katerimi lahko pristojni organi izdajo denar (v zvezi z evrom gre za ureditev na ravni Evropske unije in Evropske centralne banke);
- šesti odstavek 243. člena KZ-1, ki opredeljuje pomen izraza »denar« za potrebe tega člena kot tisti denar, ki je zakonito v obtoku, je v skladu s tretjim odstavkom 3. člena Direktive 2014/62/EU dopolnjen še s tistim denarjem, ki je šele namenjen v obtok;
- v prvem odstavku 248. člena KZ-1 (izdelava, pridobitev in odtujitev pripomočkov za ponarejanje) je predlagana dopolnitev tako, da se v skladu z (d) (ii) točko prvega odstavka 3. člena Direktive 2014/62/EU pripomočkom za ponarejanje denarja, vrednotnic in vrednostnih papirjev dodaja še kaznivost izdelave, pridobitve ali odtujitve zaščitnih elementov (vodni znaki, hologrami), ki so namenjeni za zaščito pred ponarejanjem. Glede na nižjo predpisano kazen zavora za to kaznivo dejanje je v predlaganem novem tretjem odstavku v skladu z drugim odstavkom 4. člena Direktive 2014/62/EU določena še kaznivost poskusa.

Zaradi ugotovitev Ocene skladnosti slovenskega pravnega reda **z Direktivo 2002/90/ES**, predstavljenih v 1. točki te uvodne obrazložitve, je predlagana sprememba in dopolnitev kaznivega dejanja po tretjem odstavku 308. člena KZ-1 (prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države) tako, da bo ob zakonskem znaku »za plačilo« kaznivo dejanje podano že pri nezakonitem spravljanju enega tujca čez mejo in da bo opisu dodano tudi omogočanje nezakonitega prebivanja na ozemlju Slovenije za plačilo.

V **kaznivem dejanju zlorabe osebnih podatkov** po 143. členu KZ-1 je predlagan nov šesti odstavek, ki določa novo kvalificirano obliko kaznivega dejanja v zvezi z javno objavo posnetkov ali sporočil druge osebe s seksualno vsebino brez njene privolitve za objavo. S takim dejanjem mora biti poseženo v zasebnost te osebe, ki je zaradi dejanja hujše prizadeta. Glede na to, da je objava občutljivih osebnih podatkov brez privolitve od novele KZ-1B v kvalificirani obliki kazniva že po petem odstavku 143. člena KZ-1, je v predlaganem novem šestem odstavku (tudi zaradi strožje predpisane kazni) določen dodaten pogoj »posega v zasebnost in hujše prizadetosti«. Predlagana je kazen zavora od treh mesecev do treh let, kar je torej sorazmerno strožja kazen od tiste, ki je predpisana v veljavnem petem odstavku 143. člena, ki določa kaznivo dejanje objave občutljivih osebnih podatkov (kamor sicer v skladu z ZVOP-1 spadajo tudi podatki o spolnem življenju). Kaznivo dejanje s podobno vsebino v zvezi s posnetki mladoletnih oseb je že inkriminirano v tretjem odstavku 176. člena KZ-1, kjer razumljivo »ne-privolitev mladoletne osebe« sploh ni vključena med znake kaznivega dejanja. Zato bo pregon po novem odstavku 143. člena KZ-1 tekel predvsem v zvezi s polnoletnimi oškodovanci, razen kadar dejanja zoper mladoletno osebo ne bi bilo mogoče uvrstiti v »razširjanje ali drugačno ponujanje« iz kaznivega dejanja po 176. členu KZ-1. Hkrati je predlagana dopolnitev sedmega odstavka 143. člena KZ-1 tako, da bo tudi v zvezi z novo kvalificirano obliko kaznivega dejanja pregon potekal na predlog (torej bo potreben predlog

oškodovanca, nato pa bo pregon tekel kot po uradni dolžnosti). Če bi prišlo do primera pregona storilca, ki bi kaznivo dejanje iz novega šestega odstavka 143. člena KZ-1 storil v skladu s prej navedeno možnostjo zoper mladoletnega oškodovanca, pa bi pregon glede na določbo 15.a člena KZ-1 tako ali tako potekal po uradni dolžnosti, saj gre za kaznivo dejanje iz poglavja zoper človekove pravice in svoboščine.

Predlagana je sprememba **kaznivega dejanja oškodovanja upnikov** po 227. členu KZ-1 tako, da veljavna prvi in drugi odstavek postaneta temeljna oblika kaznivega dejanja in se posledično v obeh črta beseda »velika« pri opredeljevanju povzročene premoženjske škode. Torej bo storitev kaznivega dejanja po tako spremenjenima prvem in drugem odstavku podana, če je storilec s svojim dejanjem upnikom povzročil premoženjsko škodo v višini do 50.000 evrov. Po vzoru nekaterih drugih kaznivih dejanj iz poglavja proti gospodarstvu (na primer 229. in 240. člen KZ-1) je ob tem predlagan tudi novi tretji odstavek 227. člena KZ-1, ki določa kvalificirano obliko kaznivega dejanja oškodovanja upnikov za primer, če storilec s svojim dejanjem upnikom povzroči veliko premoženjsko škodo – torej škodo, ki presega 50.000 evrov.

V zvezi s **kaznivim dejanjem zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti** po prvem odstavku 240. člena KZ-1 (ki mora biti v skladu z veljavnim besedilom storjena naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu ali povzročitve premoženjske škode) je predlagana sprememba tako, da bo za pregon zadoščal eventualni naklep storilca v zvezi s storjeno zlorabo položaja ali zaupanja. Kaznivi (predhodni) namen pridobitve premoženjske koristi sebi ali drugemu ali povzročitve premoženjske škode pa se črta in določi kot posledica dejanja zlorabe položaja ali zaupanja.

Primerljivo kaznivo dejanje v zvezi z uradnim položajem je določeno v tretjem odstavku 257. člena, ki določa **kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic** (v skladu z veljavnim besedilom mora biti storjeno naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu). Glede na predlagano spremembo prvega odstavka 240. člena KZ-1 je predlagana enaka sprememba tretjega odstavka 257. člena KZ-1 tako, da bo za pregon zadoščal eventualni naklep storilca v zvezi s storjeno zlorabo uradnega položaja ali pravic. Kaznivi (predhodni) namen pridobitve premoženjske koristi sebi ali drugemu se črta in določi kot posledica dejanja zlorabe uradnega položaja ali pravic.

Hkrati je za dejanje po prvem odstavku 257. člena KZ-1 predlagan dvig predpisane kazni iz »do enega leta zapor« na »do dveh let zapor«, tako kot je bilo to z novelo KZ-1B uveljavljeno za primerljivo kaznivo dejanje v gospodarstvu po tretjem odstavku 240. člena KZ-1.

Opis kaznivega dejanja **kršitve temeljnih pravic delavcev** po 196. členu KZ-1 je spremenjen tako, da v prvi odstavek vsebuje izvršitvene oblike iz veljavnega prvega in drugega odstavka, denarna kazen ali zapor do enega leta pa je nadomeščen s kaznijo zapor do treh let, saj je bila do sedaj predpisana kazen glede na pogostnost in obseg kršitev prenizka. Dodatno je jasno določeno, da je kaznivo dejanje po prvem odstavku mogoče storiti s prikrajšanjem enega ali več oškodovancev ali omejitvijo njegovih oziroma njihovih pravic. Hkrati je iz prvega odstavka črtana »zavestnost« storitve, tako, da bo bolj jasno, da je kaznivo dejanje mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom. V predlaganem drugem odstavku 196. člena KZ-1 je predpisana kvalificirana oblika kaznivega dejanja, če so kršene pravice najmanj 20 delavcev, ali če so enemu ali več delavcem kršene pravice v daljšem obdobju dveh let, s predpisano kaznijo zapor do petih let. Glede na strožje predlagane kazni po prvem in drugem odstavku je

treba v tretjem odstavku 196. člena KZ-1 popraviti sklicevanje na »prejšnji odstavek« tako, da bo sklicevanje določeno na kazen iz prvega odstavka.

Zaradi opisanih razlogov je črtana beseda »zavestno« tudi pri kaznivem dejanju **kršitve pravic iz socialnega zavarovanja** po 202. členu KZ-1.

Zaradi razlogov, pojasnjenih v 1. točki te uvodne obrazložitve je predlagana dopolnitev tretjega in četrtega odstavka 287. člena KZ-1, ki določa **kaznivo dejanje kršitve tajnosti postopka**. S predlagano dopolnitvijo tretjega odstavka bo poleg razkritja (celotne) identitete zaščitene priče, ogrožene osebe ali osebe s prirejeno identiteto kaznivo tudi razkritje posameznih osebnih ali drugih podatkov, ki bi do takega razkritja lahko pripeljalo. Enaka dopolnitev je predlagana tudi v četrtem odstavku, ki določa kaznivost razkritja identitete zaščenega prijavitelja korupcije. V četrtem odstavku je hkrati redakcijsko popravljena beseda »zaščenega« v pravilno »zaščenega« (prijavitelja korupcije).

Redakcijski popravki:

- v naslovu 3.a poglavja ter v naslovu in besedilu 15.a člena KZ-1 ter v 112. in 113. členu KZ-1 je predlagana nadomestitev besede »mladoletnik« z besedama »mladoletna oseba«. Tako bo veljalo, da se storilce določenih kaznivih dejanj vedno preganja po uradni dolžnosti (in ne na predlog ali na zasebno tožbo), kadar so žrtve mlajše od 18 let in ne le – kot bi se strogo po besedilu lahko razlagalo – kadar so žrtve stare od 14 do 18 let. Glede na vsebino obravnavanih določb je sicer že po njihovem veljavnem besedilu edina možna in smiselna razlaga ta, da se v njih beseda »mladoletnik« nanaša na vse osebe, stare do osemnajst let, zato se nadomešča z besedama »mladoletna oseba« le zaradi sistematike KZ-1 in redakcijske jasnosti;

- glede na posebna pravila za izrek pogojne obsodbe iz petega odstavka 58. člena KZ-1, ki veljajo v primeru sporazuma o krivdi in priznanja krivde, je predlagana dopolnitev drugega in četrtega odstavka 59. člena KZ-1 tako, da bo tudi v primeru izreka enotne kazni zaradi novega kaznivega dejanja (59. člen KZ-1), kadar gre za sporazum o krivdi ali priznanje krivde, pogojno obsodbo mogoče izreči, kadar prej določena kazen zapora in nova določena kazen zapora ne bosta presegli petih let zapora, preizkusna doba pa ne bo smela biti daljša od desetih let. S predlaganima dopolnitvama 59. člena KZ-1 bo enako veljalo tudi v primeru izreka enotne kazni zaradi prej storjenega kaznivega dejanja (60. člen KZ-1), saj drugi odstavek 60. člena KZ-1 določa, da se smiselno uporablja četrti odstavek 59. člena KZ-1; po sodni praksi, ki se sklicuje na komentar primerljivega 53. člena prejšnjega KZ³², pa je treba upoštevati tudi omejitev iz drugega odstavka 59. člena KZ-1;

- opis kaznivega dejanja po prvem odstavku 199. člena KZ-1 (zaposlovanje na črno) je v veljavnem besedilu določen tako, da je kazniva zaposlitev dveh ali več (slovenskih) delavcev v nasprotju s predpisi ali pa zaposlitev več tujcev ali oseb brez državljanstva (torej več kot dveh) brez ustreznih dovoljenj za delo. Tako razlikovanje v znakih kaznivega dejanja glede na državljanstvo ni utemeljeno, zato je predlagana dopolnitev opisa kaznivega dejanja tako, da bo tudi v zvezi s tujci ali osebami brez državljanstva kaznivo dejanje podano že ob zaposlitvi dveh takih delavcev brez ustreznih dovoljenj.

Zaradi **uskladitve s Predlogom Zakona o probaciji (EVA: 2016-2030-0062)** sta predlagani spremembi prvega odstavka 66. člena in desetega odstavka 86. člena KZ-1.

V skladu s predlagano spremembo prvega odstavka 66. člena KZ-1 bo svetovalca, ki bo opravljal varstveno nadzorstvo v primeru pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom, določil

organ, ki bo v skladu s Predlogom Zakona o probaciji pristojen za probacijo (in ne več sodišče).

Predlagana sprememba desetega odstavka 86. člena KZ-1 pa določa, da bo sodišče v primeru, ko v zvezi s kaznijo zapora do dveh let določi način izvršitve z delom v splošno korist, vedno določilo tudi varstveno nadzorstvo (v skladu z veljavnim besedilom to sodišče »lahko« stori), po potrebi pa tudi eno ali več navodil.

Posledično je predlagana tudi prehodna določba, ki bo uporabo navedenih sprememb KZ-1 odložila do začetka uporabe Zakona o probaciji, ki je v Predlogu Zakona o probaciji zaenkrat predvidena s 1. 1. 2018.

– ***variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve:***

Proučene so bile vse pripombe in predlogi pristojnih organov v strokovnem in medresorskem usklajevanju k osnovnim predlaganim spremembam KZ-1 in tudi dodatni predlogi za spremembe KZ-1. Njihovo upoštevanje oziroma razlogi za neupoštevanje pripomb in predlogov organov v dveh krogih strokovnega usklajevanja izhajajo iz ustreznih točk te uvodne obrazložitve.

b) Način reševanja:

– ***vprišanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom:***

Glede na določbe Dodatnega protokola se KZ-1 dopolnjuje z novim kaznivim dejanjem potovanja v tujino z namenom terorizma, v 109. členu KZ-1 se kot kaznivo dejanje financiranja terorizma opredeljuje tudi financiranje potovanja v tujino z namenom terorizma, v 111. členu KZ-1 pa se kot kaznivo dejanje – poleg nudenja usposabljanja za terorizem – opredeljuje tudi sprejemanje usposabljanja za terorizem.

Skladno z zahtevami Direktive 2014/62/EU so ustrezno dopolnjeni opisi kaznivih dejanj po 243. in 248. členu KZ-1.

V skladu z novejšimi mešanimi teorijami kaznovanja je predlagan novi 45.a člen KZ-1, ki določa namen kaznovanja.

Predlagana je ponovna uvedba stranske kazni izгона tujca iz države tako, da se v zvezi z državljanji držav članic Evropske unije in njihovimi družinskimi člani upoštevajo zahteve pravnega reda Evropske unije.

Glede na izkušnje iz prakse je deloma spremenjen opis kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti tako, da ga bo mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom. Enako je zaradi jasnosti predlagano tudi pri kaznivih dejanjih, ki se nanašata na kršitve pravic delavcev.

Na podlagi predlogov iz prakse in ugotovljenih redakcijskih pomanjkljivosti so predlagane manjše spremembe in dopolnitve nekaterih kaznivih dejanj, kot izhaja iz prejšnjih točk te uvodne obrazložitve.

– ***vprišanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati:***

Zaradi predlaganih sprememb in dopolnitve KZ-1 nobenih vprašanj ne bo treba urejati z izvršilnimi predpisi. Prav tako ne bo noben izvršilni predpis prenehal veljati.

- ***vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbami):***

Zaradi predlaganih sprememb in dopolnitve KZ-1 ne bo treba nobenih vprašanj urejati drugače.

- ***vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi: /***
- ***vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi: /***
- ***vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno: /***

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- ***z veljavnim pravnim redom:***

Predlagane dopolnitve KZ-1 zaradi implementacije določb Dodatnega protokola sledijo določbam 8. in 153. člena Ustave Republike Slovenije ter obveznostim, ki izhajajo iz podpisane mednarodne pogodbe pred ratifikacijo, saj v skladu z načelom »*lex certa*« oziroma načelom zakonitosti v kazenskem pravu iz 28. člena Ustave Republike Slovenije neposredna uporaba mednarodnih pogodb v delu, kjer določajo obveznost držav, da določena ravnanja določijo kot kazniva dejanja, ni mogoča, ker večinoma opredeljujejo le splošen opis dejanja brez določene sankcije. Glede predvidenih dopolnitev dveh kaznivih dejanj in predlaganim novim kaznivim dejanjem v KZ-1, uskladitev z drugimi predpisi ni potrebna.

Predlagane dopolnitve KZ-1 zaradi implementacije določb Direktive 2014/62/EU pomenijo izpolnitev obveznosti Republike Slovenije kot države članice Evropske unije v zvezi z usklajevanjem notranjega pravnega reda (3.a člen Ustave Republike Slovenije).

Zaradi sprememb in dopolnitev nekaterih členov, ki določajo kazniva dejanja, ki so predlagane na podlagi predlogov iz prakse in ugotovljenih redakcijskih pomanjkljivosti, ne bo nastala neusklajenost z veljavnim pravnim redom, saj v Republiki Sloveniji kazniva dejanja določa le KZ-1.

- ***s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:***

Z dopolnitvijo KZ-1 v delu, ki se nanaša na teroristična kazniva dejanja, bo izpolnjena obveznost Republike Slovenije po uskladitvi s podpisanim Dodatnim protokolom ter podani pogoji za njegovo ratifikacijo.

Dopolnitev KZ-1 v delu, ki se nanaša na kazniva dejanja, povezana s ponarejanjem denarja, pomeni dokončno izpolnitev obveznosti v zvezi z uskladitvijo z Direktivo 2014/62/EU.

- ***s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:***

Zaradi dopolnitve KZ-1 v delu, ki se nanaša na teroristična kazniva dejanja, kazniva dejanja,

povezana s ponarejanjem denarja, namen kaznovanja in spremembe 240. člena KZ-1, spremembe drugih predpisov niso potrebne.

Glede na ponovno uvedbo stranske kazni izгона tujca iz države bo treba s postopkovnimi določbami dopolniti ZIKS-1. Glede na navedeno je predlagana prehodna določba, ki bo so ustrezne spremembe ZIKS-1 uredila tudi področje izvršitve stranske kazni izгона tujca in države.

č) Usklajenost predloga zakona:

- **s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi:**

Predlagane spremembe in dopolnitve se ne nanašajo na samoupravne lokalne skupnosti, zato usklajevanje ni bilo potrebno.

- **s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj):**

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (ker se številčenje členov Predloga KZ-1E spreminja zaradi vnosa novih členov na podlagi usklajevanj, se pri navajanju (ne)upoštevanja pripomb iz strokovnega usklajevanja sklicujemo na predlagane spremembe členov osnovnega KZ-1):

Datum pošiljanja v prvi krog strokovnega usklajevanja: 26. 5. 2016

K predlaganemu novemu 45.a členu KZ-1:

Nekateri predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- *ne nasprotujejo določitvi namena kaznovanja, vendar opozarjajo na nekatere pomanjkljivosti in pomisleke glede predlaganega besedila, zato predlagajo deloma drugačno besedilo.* Pripomba je upoštevana tako, da je v predloženem gradivu besedilo novega 45.a člena KZ-1 povzeto po njihovem predlogu;
- *poleg določitve namena kaznovanja je bil podan tudi predlog za določitev namena izvrševanja kazni zapora.* Ocenjujemo, da zadošča določitev namena kaznovanja, pa tudi, če se ta ocena v nadaljnjih usklajevanjih spremeni, KZ-1 ni primeren zakon za določitev namena izvrševanja kazni zapora, saj pravila v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij določa drug zakon (ZIKS-1).

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *menijo, da je predlagana določba preveč parcialna, saj opredeljuje le namen ožjega kaznovalnega dela KZ-1, nekateri navedeni nameni pa si nasprotujejo in so celo izključujoči.* Pripomba je smiselno deloma upoštevana, saj je besedilo predlaganega 45.a člena KZ-1 redakcijsko in vsebinsko drugače zapisano.

Varuh človekovih pravic:

- *pozdravlja opredelitev namena kaznovanja in predlaga, da se v skladu s Standardnimi pravili ZN za ravnanje z zaporniki doda še »potreba po osmišljanju časa prestajanja kazni« z zagotavljanjem ponovne vključitve v družbo, izobraževanjem in podobno.* Pojasnjujemo, da predlagano besedilo 45.a člena KZ-1 vsebuje tudi »omogočanje dostojne vključitve v skupno družbeno okolje«, in to »ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca«, kar na (zakoniku ustrezni) načelni ravni smiselno povzema predlog. Vsakršno podrobnejše določanje »osmišljanja izvrševanja« kazni zapora pa bi, ob potrebnih nadaljnjih proučitvi, sodilo v ZIKS-1.

Okrajno sodišče v Ljubljani:

- *predlagano besedilo 45.a člena KZ-1 ocenjuje kot primerno.*

K predlagani ukinitvi kazni dosmrtnega zapor (predlagane spremembe 46., 53., 88., 95., 98., 280., 281., 282. in 294. člena KZ-1), ki je bila v kasnejših usklajevanjih črtana iz tega predloga zakona:

Nekateri predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- *pozdravljajo ukinitve kazni dosmrtnega zapor brez poseganja v ureditev splošnega minimuma in maksimuma zaporne kazni.*

Društvo državnih tožilcev Slovenije:

- *načeloma ne nasprotuje odpravi dosmrtnega zapor.*

Nekateri sodniki Vrhovnega sodišča RS:

- *ena sodnica se z odpravo kazni dosmrtnega zapor strinja, trije pa ji nasprotujejo. Menijo, da predlagatelj ni obrazložil razlogov za tak predlog; da Evropsko sodišče za človekove pravice zahteva le, da ob dosmrtnem zaporu obstoji možnost pogojnega odpusta; da bi glede na globalno varnostno situacijo možnost izreka take kazni morala obstajati; da po odpravi te kazni RS ne bo mogla izvršiti take kazni, če bi jo izreklo Mednarodno kazensko sodišče. Pojasnjujemo, da je v sedaj predloženem Predlogu KZ-1E dodana uvodna obrazložitev, ki v točkah 1.1.1. do 1.1.3. podrobno pojasnjuje razloge za predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapor, ki deloma izhajajo tudi iz strokovne razprave ob takratnem predlogu novega KZ-1 v letu 2008 in po sprejemu KZ-1. Vsebovana je tudi obrazložitev, zakaj taka odločitev ni v nasprotju s pravili Mednarodnega kazenskega sodišča, in obrazložitev prakse Evropskega sodišča za človekove pravice. Zato na tem mestu argumentov ne ponavljamo.*

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *načeloma ne nasprotuje ukinitvi kazni dosmrtnega zapor; opozarja na potrebne s tem povezane spremembe ZKP. Pojasnjujemo, kot že v prejšnji točki, da iz sedaj dodane uvodne obrazložitve izhajajo tako teoretični strokovni kot tudi praktični razlogi, ki so predlagatelja vodili k predlogu za ukinitve obravnavane kazni. Le-ti so deloma povzeti tudi po strokovni razpravi, ki je potekala ob predlogu KZ-1 v letu 2008 in po njegovem sprejemu, nadaljnji strokovni razpravi pa so namenjena že začeto strokovno usklajevanje in tudi nadaljnja usklajevanja tega Predloga KZ-1E. Zavedamo se, da je ob odpravi kazni dosmrtnega zapor treba spremeniti še ZKP (prvi in četrti odstavek 70. člena ter 1) točka prvega odstavka 398. člena). Za navedeno spremembo ZKP ni nujno, da bi bila obravnavana hkrati s Predlogom KZ-1E. ZKP namreč v 70. členu določa obvezno obrambo, če zoper osebo teče postopek zaradi kaznivega dejanja, za katero je predpisana kazen dosmrtnega zapor; v 398. členu pa pravico do pritožbe v primeru, če sodišče druge stopnje izreče kazen dosmrtnega zapor ali pa tako kazen potrdi. Če torej po uveljavitvi Predloga KZ-1E kazni dosmrtnega zapor ne bo več mogoče izreči, se tudi navedena pravila ZKP ne bodo mogla uporabiti in bo njihovo črtanje brez škode lahko opravljeno v prvi naslednji spremembi ZKP.*

Varuh človekovih pravic:

- *pozdravlja predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapor.*

K predlagani dopolnitvi 108. člena KZ-1:

- *ni pripomb.*

K predlaganemu novemu 108.a členu KZ-1:

Predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- sprejema inkriminacijo pripravljalnega dejanja z dikcijo »odpotuje z namenom storitve«, ne pa tudi inkriminacije »odpotuje z namenom priprave ali načrtovanja dejanj«, saj ta pomeni kaznivost priprav na pripravljalo dejanje. Pojasnjujemo, da zahteva po opredelitvi kaznivosti »od-potovanja zaradi priprave ali načrtovanja terorističnih kaznivih dejanj« izhaja iz FATF standardov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma iz leta 2012 oziroma Metodologije za njihovo uporabo iz leta 2013, kot je bila dopolnjena na zasedanju FATF dne 15. do 19. 2. 2016 (točka 5.2bis). Slovenija je k spoštovanju standardov FATF zavezana kot članica odbora MONEYVAL Sveta Evrope, katerega peti krog ocenjevanja Slovenije bo potekal novembra 2016. Po okrogli mizi na temo Predloga KZ-1E, ki je potekala 22. 9. 2016 v knjižnici Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, in po dodatni proučitvi z vidika načela »lex certa« je bil predlagani zakonski znak »z namenom priprave ali načrtovanja« iz predlaganega novega člena črtan.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- opozarja na inkriminacijo pripravljalnih dejanj k pripravljalnim dejanjem. Pojasnjujemo mednarodne obveznosti, ki smo jih navedli ob pripombi Inštituta za kriminologijo;

- novo kaznivo dejanje ne inkriminira potovanja znotraj države z namenom terorizma in tudi ne pokrije odprtega morja in ozemlja, ki ni pod oblastjo nobene države. Pojasnjujemo, da smo iz besedila novega 108.a člena KZ-1 črtali besedi »v drugo državo«. Torej potovanje iz države s kaznivim namenom ni več vezano na potovanja v drugo državo in posledično pokrije tudi potovanja na odprto morje oziroma ozemlja, ki niso pod oblastjo držav. V zvezi s potovanji znotraj iste države z namenom terorizma pa ocenjujemo, da je z vidika dokazovanja to lahko pokrito z določbami Splošnega dela KZ-1 o poskusu;

- ni izrecno pokrito »organiziranje ali drugačno omogočanje potovanja«, kar je sicer lahko oblika udeležbe, a vseeno meni, da bi bilo treba glede na Dodatni protokol dodati še tretji odstavek novega 108.a člena KZ-1. Predlog je v predloženem besedilu upoštevan;

- subjektivni namen bo v praksi težavno dokazovati, zato predlaga še en odstavek z domnevo namena terorizma, vezano na »pridružitve ali se nameravajo pridružiti teroristični hudodelski združbi, skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj ali skupini, ki je z mednarodnimi pravnimi akti razglašena za teroristično organizacijo«. Pojasnjujemo, da je po veljavnem sedmem odstavku 108. člena KZ-1 sodelovanje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti teroristična dejanja, že kaznivo dejanje, po osmem odstavku pa ustanovitev in vodenje take združbe; »skupina, ki je z mednarodnimi pravnimi akti razglašena za teroristično organizacijo« pa napeljuje na resolucije Združenih narodov in liste Evropske unije, ki so preveč nedoločne za kazenskopravne standarde, zato tega predloga ni bilo mogoče upoštevati.

Okrožno državno tožilstvo v Krškem:

- zgolj služenje v para-vojaških enotah terorističnih skupin in ekstremističnih milic bi moralo biti opredeljeno kot kaznivo dejanje, brez posebnega obarvanega naklepa. Ocenjujemo, da je »para-vojaške enote« neustrezen izraz, ker se lahko razume, kot da terorističnim skupinam dajemo priznanje v smislu (državne) vojske; hkrati je po veljavnem sedmem odstavku 108. člena KZ-1 sodelovanje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti teroristična dejanja, že kaznivo dejanje; po osmem odstavku pa ustanovitev in vodenje take združbe. Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

K predlagani dopolnitvi 109. člena KZ-1:

- ni pripomb.

K predlaganemu novemu tretjemu odstavku 111. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- dikcija »navodila za druge posebne metode ali tehnologijo z namenom storitve ali sodelovanja pri terorističnem dejanju« je odprta zakonska analogija znotraj pripravljalnega dejanja, ki se odmika od načela zakonitosti. Pojasnjujemo, da je problematizirani del besedila enak, kot že v veljavnem drugem odstavku 111. člena KZ-1, ki inkriminira zagotavljanje usposabljanj. V predlaganem tretjem odstavku izpostavljeno besedilo implementira zahtevo dodatnega protokola, v skladu s katero mora biti kazniva tudi udeležba potencialnega storilca na »legalnih« usposabljanjih ali izobraževanjih, če se jih udeleži z namenom pridobitve potrebnih znanj za storitev terorističnega kaznivega dejanja.

K predlagani spremembi 240. člena KZ-1:

Predstavniki Inštituta za kriminologijo oziroma Pravne fakultete v Ljubljani:

- sprememba je smiselna; razmisliti pa je potrebno, ali je nujno alternativno navajati povzročitev škode in pridobitev koristi (če storilec pridobi korist, je neogibno, da je principalu povzročil škodo; izgubljeni dobiček je vrsta škode). Pojasnjujemo, da tako povzročitev škode kot tudi pridobitev koristi izhaja že iz 244. člena prejšnjega KZ, saj ni nujno, da gre za povzročitev premoženjske škode principalu, ampak lahko tudi drugi fizični ali pravni osebi, zato ocenjujemo, da je prav, da ostane oboje.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- podpira spremembo in predlaga pa proučitev tudi s primerjalno-pravnega vidika. V tokrat predloženem besedilu Predloga KZ-1E je dodan primerjalno-pravni pregled, ki kaže na ustreznost predlagane spremembe 240. člena KZ-1;

- jasno bi bilo treba zamejiti naklep glede na predpisano posledico, ki bi lahko imela naravo objektivnega pogoja kaznivosti, povzročitev koristi ali škode pa se mora navezovati na razpolaganje s premoženjem, ki je storilcu zaupano in ne na katerokoli tuje premoženje. Ocenjujemo, da je predlog ustrezno upoštevan z dikcijo »in s tem ... pridobi ... povzroči«;

- ustrezno bi bilo treba spremeniti tudi 257. člen KZ-1. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan.

Odvetniška zbornica Slovenije:

- predlaga drugačno besedilo 240. člena KZ-1 (z obsežno obrazložitvijo, ki izhaja iz osnovnega namena gospodarske družbe – pridobivanja dobička za družbenike):

»(1) Kdor pri opravljanju gospodarske dejavnosti zlorabi svoj položaj ali dano zaupanje, prekorači pravice ali opusti dolžnosti, ki jih ima na podlagi zakona, drugega predpisa, akta pravne osebe ali pravnega posla glede razpolaganja s tujim premoženjem ali koristmi, njihovega upravljanja ali zastopanja in s tem povzroči premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prejšnjega odstavka povzročena velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(3) Ne kaznuje se, kdor s sprejemom poslovne odločitve ni zasledoval nobenega lastnega interesa, odločitev pa je sprejel po tem, ko se je z vsebino tistega, kar je bilo predmet odločanja, predhodno seznanil na način, za katerega je lahko razumno pričakoval, da omogoča ustrezno presojo in je hkrati na podlagi podatkov in informacij, s katerimi je razpolagal, lahko razumno pričakoval, da je odločitev sprejel v najboljšem interesu gospodarskega subjekta, katerega gospodarske interese je zastopal.«;

- ne strinjamo se s predlogom Odvetniške zbornice Slovenije, da bi črtali pridobitev »protipravne premoženjske koristi« in v opisu kaznivega dejanja pustili le »povzročitev premoženjske škode«, saj gre za inkriminacijo pridobitve »protipravne premoženjske koristi« in ne kakršnekoli – torej gre za korist, za pridobitev katere storilec ni imel pravne podlage. Predlagani tretji odstavek v predlogu Odvetniške zbornice Slovenije uvaja tako imenovano pravilo »Business Judgment Rule«, ki je po naši oceni v kazenskem pravu oziroma posebej v tem členu nepotreben, saj prvi odstavek govori o »zlorabi« položaja, »prekoračitvi« pravic in

»opustitvi« dolžnosti. To so blanketne norme, ki se navezujejo na gospodarsko zakonodajo. Glede na to, da je to pravilo uvedeno v Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1), seveda ni kaznivega dejanja, če je bilo storjeno vse, kar bi skrben gospodarstvenik moral. Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

K predlaganemu novemu tretjemu odstavku 243. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *meni, da izvršitveno dejanje nepooblaščenega izdajanja denarja z zakonitimi sredstvi (novi tretji odstavek) ni v jasnem razmerju z že obstoječimi očitki ponarejanja denarja.* Pojasnjujemo, da po predlaganem novem tretjem odstavku 243. člena KZ-1 pravzaprav ne gre za »klasično« ponarejanje (torej nepristojni storilec, nezakonita sredstva). Direktiva 2014/62/EU namreč izrecno zahteva, da se kot ponarejanje šteje tudi, če denar izda pristojni organ z zakonitimi sredstvi, kršena pa so le pravila pristojnih organov Evropske unije v zvezi z izdajo denarja.

K predlagani dopolnitvi 248. člena KZ-1:

- *ni pripomb.*

Dodatni predlogi navedenih organov za spremembe KZ-1:

Ministrstvo za notranje zadeve – Generalna policijska uprava:

- *v naslovu 3.a poglavja ter naslovu in besedilu 15.a člena KZ-1 je treba besedo »mladoletnik« nadomestiti z »mladoletna oseba«, saj ni smiselno, da se štiti le žrtve kaznivih dejanj, ki so stare od 14 do 18 let, ampak se mora ureditev nanašati na vse, ki so mlajši od 18 let.* Pripomba je v predloženem besedilu Predloga KZ-1E upoštevana, saj gre za redakcijski popravek. »Mladoletnik« je namreč po prejšnjem KZ, ki se še uporablja za obravnavo mladoletnih storilcev kaznivih dejanj, »mlajši« (od 14 do 16 let) in »starejši« od (16 do 18 let) – 72. člen KZ, kar ne zajema otroka, ki še ni star 14 let. »Mladoletna oseba« po področnih predpisih pa je tisti, ki še ni polnoleten – torej do 18. leta. Ob tem po pregledu KZ-1 ugotavljamo, da je enak redakcijski popravek treba predlagati še v tretjem odstavku 112. člena in drugem odstavku 113. člena KZ-1. Glede na vsebino obravnavanih določb je že po njihovem veljavnem besedilu edina možna in smiselna razlaga ta, da se v njih beseda »mladoletnik« nanaša na vse osebe, stare do osemnajst let, zato jo nadomeščamo z besedama »mladoletna oseba« le zaradi sistematike KZ-1 in redakcijske jasnosti. V ostalih členih terminologija ustrezno sledi prej opredeljeni, namreč: v drugem odstavku 84. člena je pravilno navedeno »otroci (0-14) ali mladoletniki (14-18) zaupani v oskrbo« ter »storjenega proti mladoletni osebi«; prav tako je »mladoletna oseba« pravilno uporabljena v naslednjih členih: drugi odstavek 90., drugi in tretji odstavek 120., prvi odstavek 125., drugi odstavek 132.a, drugi odstavek 134., drugi odstavek 134.a, drugi odstavek 175., drugi in tretji odstavek 176., drugi odstavek 187. člena, 190. in 192. člen, tretji odstavek 199. in drugi odstavek 287. člena; v prvem odstavku 293. člena in prehodni določbi 375. člena pa je »mladoletnik« uporabljen pravilno;

- *v 84. členu, ki določa Kazensko evidenco, naj se doda nov četrti odstavek, ki bo za potrebe izvajanja nalog Policije in policijskega mednarodnega sodelovanja omogočal Policiji pridobivanje podatkov o izbrisanih sodbah iz veljavnega drugega odstavka.* Pojasnjujemo, da so do podatkov o obsodbah, ki so iz Kazenske evidence že izbrisani, upravičeni le subjekti, ki so jim otroci in mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo in oskrbo, ki morajo za to imeti dodatno pravno podlago v področni zakonodaji. Razlog je v zaščiti mladoletnih oseb pred možnostjo, da bi za njihovo učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo skrbela oseba, ki je bila kadarkoli (ne glede na zakonsko rehabilitacijo – 82. člen KZ-1) obsojena za kaznivo dejanje, povezano s spolnimi zlorabami mladoletnih oseb. V skladu z 82. členom KZ-1 namreč obsojenec v vseh drugih primerih po preteku roka za izbris obsodbe velja za neobsojenega,

saj z izbrisom prenehajo tudi vse pravne posledice obsodbe. Tako je tak obsojenec obravnavan tudi v vseh morebitnih bodočih kazenskih postopkih. Če bi dostop do izbrisanih sodb omogočili tudi Policiji za izvajanje njenih nalog in mednarodnega sodelovanja, bi informacije o izbrisanih sodbah aktualnega osumljenca skozi stranska vrata vstopale tudi v bodoče kazenske postopke. Menimo, da predloga ni mogoče upoštevati, saj razlogi zanj niso taki, ki bi omogočali neupoštevanje pravil o zakonski rehabilitaciji;

- *črtata naj se četrta odstavka 170. in 171. člena KZ-1, ki v zvezi s posilstvom in spolnim nasiljem proti osebi v zakonski, zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni skupnosti določata pregon na predlog; predvsem zato, ker žrtve v takih okoliščinah pogosto predlog umaknejo.* Načeloma podpiramo, vendar menimo, da predlagano črtanje ne bo prispevalo k uspešnosti pregona storilcev takih dejanj, saj glede na načine storitve takih dejanj preiskovanje brez sodelovanja žrtve skoraj ni mogoče;

- *v 173.a členu KZ-1 naj se kazen, predpisana za dejanje po prvem odstavku, dvigne na zapor do štirih let, da bo mogoča izvedba prikritih preiskovalnih ukrepov.* Menimo, da navedeno v skladu z načelom sorazmernosti predpisanih kazni ne more biti razlog za dvig predpisane zaporne kazni, saj se navedeno kaznivo dejanje lahko doda v kataloge ustreznih prikritih preiskovalnih ukrepov, ki jih določa ZKP;

- *v novem 176.a členu naj se določi novo kaznivo dejanje »oglaševanja ponudbe in dostopa do pornografskega gradiva, predstav in potovanj« (oglaševanje ponudbe, posesti in prodaje gradiv s posiljenimi otroki, oddaja oglasnega prostora za take namene, kdor ne moderira spletnega portala, foruma, klepetalnic in podobnih spletnih storitev in tako dopusti ali omogoči, da pride do spolnega izkoriščanja mladoletnih oseb s kaznivimi dejanji iz 19. poglavja KZ-1, kdor ne poskrbi za odstranitev posnetkov spolno zlorabljenih otrok, čeprav je bil o takšni zahtevi obveščen).* Pojasnjujemo, da je že v veljavnem prvem odstavku 176. člena KZ-1 implementirana »prodaja, prikaz ali drugačno omogočanje pornografskih vsebin« osebam, mlajšim od petnajst let. Nadalje je v tretjem odstavku 176. člena KZ-1 inkriminirano med drugim »razširjanje in drugačno ponujanje pornografskega gradiva ali drugih seksualnih gradiv, ki vključujejo mladoletne osebe«. Glede »oddaje oglasnega prostora« in »moderiranja spletnih portalov« pa ocenjujemo, da bi bilo problematiko treba prvenstveno urediti v področni zakonodaji – tako Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (ZEPT) deloma že ureja obravnavano področje (8. do 11. člen, 17. in 18. člen). Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati;

- *v 190. členu KZ-1 (odvzem mladoletne osebe) naj se doda nov tretji odstavek, ki bo kot kaznivo določil, če nekdo neupravičeno odpelje mladoletno osebo v tujino ali jo tam neupravičeno zadrži.* Menimo, da je navedeno dejanje že ustrezno pokrito s prvim odstavkom tega člena, zato novi odstavek ni potreben;

- *v 191. členu KZ-1 (nasilje v družini) naj se doda nov četrti odstavek, ki bo kot kvalificirano obliko določil nastanek lažje telesne poškodbe.* Glede na to, da so navedene situacije pokrite z določbami Splošnega dela KZ-1 o steku kaznivih dejanj, menimo, da posebna določba ni potrebna.

Okrožno državno tožilstvo v Krškem:

- *v 45. členu KZ-1 naj se določi, da se denarna kazen lahko izreče tudi za kazniva dejanja (s predpisano kaznijo do treh ali do petih let zapor), kjer ni predpisana, brez pogoja obstoja pogojev za omilitev, saj je sedaj izrečenih zelo malo denarnih kazni.* Ocenjujemo, da z navedeno spremembo ni mogoče doseči pogostejšega izrekanja denarnih kazni. Hkrati je bil z novelo KZ-1B prav z namenom pogostejšega izrekanja denarnih kazni, kadar so za to podani pogoji, spremenjen sistem določanja denarnih kazni. V primerih, ko je v KZ-1 predpisana le zaporna kazen, ocenjujemo, da je prav, da morajo za izrek denarne kazni (namesto zapor) obstajati pogoj za izrek milejše kazni, zato predloga ni mogoče upoštevati;

- *ponovno naj se uvede stranska kazen izгона tujca iz države.* Predlog je upoštevan;

- *predpisana kazen za kaznivo dejanje po prvem odstavku 257. členu KZ-1 (zloraba uradnega*

položaja ali uradnih pravic) naj se uskladi s kaznijo predpisano za primerljivo dejanje v gospodarstvu (tretji odstavek 240. člena KZ-1), kjer je bila v eni od prejšnjih novela dvignjena iz enega na dve leti zapora. Predlog je upoštevan;

- pri kaznivem dejanju po 262. členu KZ-1 (dajanje podkupnine) naj se predvidi privilegirana oblika z nižjo predpisano kaznijo, saj bi to omogočilo enostavnejšo izvedbo postopkov (okrajno sodišče, alternativne oblike ipd.) v primerih, ko npr. tujci, ki potujejo preko RS, ponudijo uradniku nižji znesek. Predlog ni upoštevan, saj so bile predpisane kazni za korupcijska kazniva dejanja z novelo KZ-1C v lanskem letu usklajene;

- določi naj se novo kaznivo dejanje »sklenitve škodljive pogodbe«, kot ga je določal prejšnji KZ. Predlog ni upoštevan, saj menimo, da taka dejanja pokrijejo inkriminacije po 240. in 257. členu KZ-1.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- opozarja na problematiko višine v pogojni obsodbi določene kazni, kadar je zaradi prej storjenega ali novega kaznivega dejanja treba izreči pogojno obsodbo z upoštevanjem pravil o steku v primerih sporazumov o krivdi ali priznanj krivde. Splošni maksimum za v pogojni obsodbi določeno kazen je dve leti (prvi odstavek 58. člena KZ-1); v primerih sporazumov o krivdi ali priznanj krivde pa pet let (peti odstavek 58. člena KZ-1). Kadar sodišče zaradi novega kaznivega dejanja (59. člen KZ-1) ali prej storjenega kaznivega dejanja (60. člen KZ-1) ne prekliče pogojne obsodbe, ampak določi enotno pogojno kazen z upoštevanjem pravil v steku, iz sodne prakse izhaja, da tudi v primeru, ko gre za pogojne obsodbe na podlagi sporazumov o krivdi ali priznanj krivde, upošteva, da enotna določena kazen v pogojni obsodbi ne sme preseči dveh let. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan z ustrezno dopolnitvijo 59. člena KZ-1.

Društvo državnih tožilcev Slovenije:

- tretja odstavka 70.a in 70.b člena KZ-1 naj se spremenita tako, da bo trajanje ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zavodu lahko namesto največ pet let trajal do maksimuma predpisane kazni za storjeno protipravno dejanje, ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti pa namesto največ dve leti prav tako do maksimuma predpisane kazni za protipravno dejanje. Ugotavljamo, da društvo v zvezi z navedenima predlogoma ne podaja nobene obrazložitve. Pojasnjujemo, da je bilo z uveljavitvijo KZ-1 v letu 2008 sprejeto stališče, da takega kazensko-pravnega ukrepa sploh ne bi smelo biti in bi vedno moralo iti le za obravnavo skozi zdravstveni sistem. S KZ-1B sta bila varnostna ukrepa ponovno uvedena v prej navedenem trajanju, saj jima nato lahko sledi ukrep po Zakonu o duševnem zdravju (ZDZdr). Zato predloga ni bilo mogoče upoštevati.

Društvo Svetovalnica za migrante:

- v prvem odstavku 196. člena (kršitev temeljnih pravic delavcev) in 202. členu (kršitev pravic iz socialnega zavarovanja) naj se črta beseda »zavestno«, saj so kazenske ovadbe za to kaznivo dejanje večinoma zavržene, ker dikcija »kdor zavestno ne ravna po predpisih« po sodni praksi predpostavlja »možnost ravnanja v skladu s predpisi« in »zavest o protipravnosti ravnanja«. Pri zavrženju se tako navaja »objektivna nezmožnost ravnanja v skladu s predpisi« (zaradi finančne nesposobnosti), finančna nesposobnost gospodarske družbe pa ni povezana s stečajem, ampak se ugotavlja v posameznem primeru, tudi, ko družba drugače nemoteno posluje. Predlog je v tokratnem besedilu Predloga KZ-1E upoštevan.

Okrožno državno tožilstvo v Mariboru:

- vsebina veljavnega prvega in drugega odstavka 196. člena KZ-1 naj se združi in predpiše ustrezno višja kazen zapora. Hkrati naj se v drugem odstavku predpiše kvalificirana oblika kaznivega dejanja glede na to, koliko je oškodovancev in kolikšen je znesek oškodovanja in predpiše ustrezna kazen. Predlog je v priloženem Predlogu KZ-1 upoštevan.

Datum pošiljanja v drugi krog strokovnega usklajevanja: 6. 9. 2016

K predlagani spremembi naslova 3.a poglavja ter naslova in besedila 15.a člena KZ-1:

Zagovornik načela enakosti:

- predlaga, da se naslov 3.a poglavja KZ-1 spremeni tako, da se bo glasil »Pregon kaznivih dejanj zoper posebej ranljive skupine«, da se temu ustrezno spremeni tudi 15.a člen in ostali potrebni členi KZ-1, tako da bo urejena ustrezna zaščita za vse najranljivejše skupine žrtev v zvezi s kakršnimkoli kaznivimi dejanji, ki so storjena iz sovraštva (na primer zaradi narodnosti, rase, barve, veroizpovedi, etnične pripadnosti in podobnih okoliščin iz 131. in 297. člena KZ-1). Iz vseh predlogov Zagovornika načela enakosti izhaja, da predlaga sistemsko vzpostavitev novega koncepta »zločinov iz sovraštva«. Menimo, da v fazi, ko so formalno usklajevanja Predloga KZ-1E že v zaključni fazi, take konceptualne spremembe KZ-1 ni mogoče ustrezno pripraviti. Ob tem je pomembno, da je v veljavnem KZ-1 obravnavano področje rešeno na drugačen način, ki je po naši strokovni oceni ustrežnejši. In sicer najprej tako, da so določena specifična kazniva dejanja s tega področja. Gre za, na primer: 131. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje kršitve enakopravnosti, in 297. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti; pa tudi kaznivo dejanje umora po tretji ali četrti točki 116. člena (zaradi kršitve enakopravnosti, iz brezobzirnega maščevanja ali kakšnih drugih nizkotnih nagibov) in v skrajni fazi genocid po 100. členu ter hudodelstva zoper človečnost po 101. členu KZ-1. Dodatno je pomembno, da mora v zvezi z vsemi kaznivimi dejanji sodišče pri odmeri kazni v skladu z drugim odstavkom 49. člena KZ-1 med drugim upoštevati »nagibe, iz katerih je (storilec) dejanje storil« in »okoliščine, v katerih je bilo dejanje storjeno«, kamor sodijo tudi »elementi sovraštva«, »rasni« in podobni motivi. Navedena razlaga je v veljavi že od časa prej veljavnega KZ, ki je primerljivo določbo vseboval v 41. členu.

K predlaganima spremembama 43. in 44. člena KZ-1, k predlaganemu novemu 45.a členu in predlagani spremembi 46. člena KZ-1:

- ni pripomb.

K predlaganemu novemu 48.a členu KZ-1:

- ni pripomb.

K predlaganim spremembam 53., 59., 79., 88., 95., 98. in 108. člena KZ-1, k predlaganemu novemu 108.a členu KZ-1 in k predlaganim spremembam 109. do 112. člena KZ-1:

- ni pripomb.

K predlagani spremembi 113. člena KZ-1:

Društvo Ključ:

- predlagajo novo besedilo inkriminacije trgovine z ljudmi, kar utemeljujejo z ugotovitvami mednarodnih in domačih strokovnjakov; črtajo zakonski znak »zaradi izkoriščanja«; menijo, da je treba jasneje izpeljati ločitev med zlorabo prostitucije ter izkoriščanjem prostitucije kot namenom pri trgovini z ljudmi ter učinkoviteje kaznovati »koristnike uslug« žrtev trgovine z ljudmi; določajo, da se privolitev žrtve v določenih okoliščinah ne upošteva. Glede znaka kaznivega dejanja »zaradi izkoriščanja« menimo, da se je od 1. 11. 2008, ko je bil ta znak bil določen v KZ-1, že razvila ustrezna državnotožilska in sodna praksa in bi spremembe lahko škodovale pravni varnosti ali učinkovitosti kazenskega pregona. V zvezi s kaznovanjem »koristnikov uslug« žrtev trgovine z ljudmi pojasnujemo, da je bil prav s tem namenom z

novelo KZ-1C v 113. člen KZ-1 dodan nov četrti odstavek. Določba, da je dejanje trgovine z ljudmi kaznivo ne glede na privolitev žrtve, je bila v 113. člen KZ-1 dodana že z novelo KZ-1B. Kot je razvidno iz tega pojasnila, je bilo kaznivo dejanje trgovine z ljudmi glede na prejšnji KZ deloma spremenjeno z uveljavitvijo novega KZ-1, nato pa spreminjano in dopolnjevano tudi z novelama KZ-1B in KZ-1C. Glede na navedeno menimo, da že zaradi razvoja ustrezne državnotožilske in sodne prakse ne bi bilo ustrezno ponovno drugače določiti obravnavanega kaznivega dejanja, saj bi to lahko povzročilo nestabilnost in nekonsistentnost glede odkrivanja, pregona in sojenja storilcem kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Glede na to, da so predlogi lahko deloma utemeljeni, pa jih je treba premišljeno in na način osredotočenega medresorskega sodelovanja proučiti, seveda skupaj z nevladnimi organizacijami. Tako je že bilo dne 29. 9. 2016 sprejeto, da je to del Akcijskega načrta Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2017 (in preostanek leta 2016), ki jo vodi MNZ in v kateri sodelujejo vsi relevantni dejavniki boja proti trgovini z ljudmi, torej tudi predstavniki nevladnih organizacij.

Društvo za nenasilno komunikacijo, Društvo SOS telefon in PIC:

- *menijo, da bi bil pravilnejši naslov kaznivega dejanja »Trgovanje z ljudmi«; ocenjujejo, da zakonski znak »zaradi izkoriščanja« v prvem odstavku 113. člena KZ-1 krči polje kaznivosti (dokazovanje posebnega namena), zato bi ta znak bilo treba črtati (v starem KZ ga ni bilo); za kaznivo dejanje po četrtem odstavku 113. člena KZ-1 bi morala zadoščati že malomarnost, torej bi bilo odstavku treba dodati »ali bi glede na okoliščine moral vedeti«.* Glede zakonskega znaka »zaradi izkoriščanja« se sklicujemo na pojasnila, dana ob predlogu Društva Ključ. Predlog v zvezi s četrtem odstavkom 113. člena KZ-1 kaže na to, da naj bi »koristnik uslug« žrtev trgovine z ljudmi za kaznivo dejanje odgovarjal tudi v primeru svoje nezavestne malomarnosti (26. člen KZ-1) – torej tudi, če se ni zavedal, da lahko stori dejanje, pa bi se bil po okoliščinah in po svojih osebnih lastnostih tega moral in mogel zavedati. Kljub nesporni teži in zavrznosti kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, je ta oblika krivde za »uporabnike storitev« nesorazmerna, saj bi lahko vodila tudi v kriminalizacijo tistih posameznikov, ki dejansko ne bi vedeli, da gre za žrtve trgovine z ljudmi. Glede morebiti potrebnih bodočih sprememb 113. člena KZ-1 se sklicujemo na pojasnila, dana ob predlogu Društva Ključ.

K predlagani spremembi 196. člena KZ-1 in v delu, ki se nanaša na črtanje »zavestno«, tudi k predlagani spremembi 202. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *se strinja, da razvoj delovnega prava in teža kršitev terjata drugačno obravnavo kršitev, vendar predlagani način ni ustrezen; člen bi bilo treba spremeniti tako, da bi zagotavljal ustreznejše stopnjevanje od temeljnega do kvalificiranih oblik kaznivega dejanja. Glede na primerjavo sedaj veljavnega člena glede kršitev, ki so hkrati prekršek in kaznivo dejanje, ocenjuje, da gre za neustavno prekrivanje znakov prekrškov in kaznivega dejanja. Kazenskopravno varstvo v veljavnem členu je preširoko – dovolj bi bilo ustrezno določiti kaznivo dejanje glede plač in prispevkov, ostali prejemki, delovni čas, odmor, počitek itd. pa zadošča, da bi bilo prekršek (predlog takega člena so predložile predstavnice Skupine državnih tožilcev, specializiranih za kazniva dejanja zoper delovno razmerje in socialno varnost, na sestanku v Ministrstvu za pravosodje dne 12. 10. 2016). Črtanje besede »zavestno« kot znaka kaznivega dejanja širi kaznivost in določba je nejasna, saj se zastavlja vprašanje, s kakšno obliko krivde se lahko stori kaznivo dejanje oziroma ali bo sploh možna ekskulpacija (na primer neplačevitost brez krivde delodajalca in podobno), kar bo še znižalo delež rednih zaposlitev (izpostavlja ureditev v 132. členu hrvaškega kazenskega zakona). Zaradi tega črtanja bo problem razmejitve med prekrški in kaznivimi dejanji še večji (opozarja na odločbe Ustavnega sodišča RS na to temo). V zvezi z razmejitvijo kaznivega dejanja in prekrškov s področja kršitev temeljnih pravic delavcev pojasnjujemo, da je storitev prekrškov,*

določenih pretežno v ZDR-1, vezana večinoma na dejstvo zamude roka za opravo določene obveznosti delodajalca do delavca (torej zgolj na kršitev predpisa), kaznivo dejanje po 196. členu KZ-1 pa je vezano na prepovedano posledico (torej na kršitev predpisa in posledično prikrajšanje ali omejitev pravice delavca), zato do neustavnega prekrivanja znakov prekrškov in kaznivega dejanja po naši oceni ne more priti. Zato tudi menimo, da ne gre ožiti znakov kaznivega dejanja samo na dejanja v zvezi s plačilom plač in prispevkov. V zvezi s storitvijo kaznivega dejanja bo kljub črtanju besede »zavestno« še vedno potreben naklep in v zvezi s tem opozarjamo na komentarje nekaterih starejših kazenskih zakonov (ki so v opisu obravnavanega kaznivega dejanja prav tako vsebovali besedo »zavestno« ali »vedoma«), iz katerih izhaja, da je bilo navedeno kaznivo dejanje mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom. Črtanje besede »zavestno« je predlagano zgolj zato, ker se v praksi pogosto ne razlaga enotno, zato s tako predlagano spremembo le jasneje določamo, da je obravnavano kaznivo dejanje mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom. V predlogu sprememb 196. člena, ki so vključene v tokrat predloženi Predlog KZ-1E, je v predlagani spremembi prvega odstavka upoštevan predlog predstavnic Skupine državnih tožilcev, specializiranih za kazniva dejanja zoper delovno razmerje in socialno varnost, ki so ga podale na sestanku v Ministrstvu za pravosodje dne 12. 10. 2016, v delu, ki se nanaša na jasno določitev, da je kaznivo dejanje mogoče storiti zoper enega ali več delavcev (vendar glede na predlagan drugi odstavek ne več kot devetnajst delavcev). Upoštevan je tudi predlog, naj se v predlagani spremembi drugega odstavka kvalifikatorna okoliščina »velike vrednosti prikrajšanja« nadomesti z »kršitvijo pravic v obdobju najmanj dveh let«. Na navedenem sestanku so predstavnice skupine tudi menile, da – glede na obstoj in smer razvoja sodne prakse – odstavek, ki bi pomenil ekskulpacijo za primer, če delodajalec ni zakrivil nezmožnosti plačila oziroma se je trudil za plačilo, ni potreben, zato v tokrat predloženem besedilu ni predlagan.

K predlagani spremembi 240. člena KZ-1:

Odvetniška zbornica Slovenije:

- vztraja pri pripombi iz prvega kroga strokovnega usklajevanja, da zakonski znak »pridobitve protipravne premoženjske koristi« ni primeren in se sklicuje na pojasnila iz prvega kroga usklajevanja (družbeniki ustanovijo gospodarsko družbo zgolj z namenom pridobivanja dobička, zato bi moralo biti inkriminirano le poslovodstvo, ki s svojim ravnanjem družbi povzroči škodo; če poslovodstvo ustvari korist zase ali za druge in tudi za družbenike, pa to ne more biti kaznivo dejanje); načeloma se strinja, da ni treba v posebnem odstavku opredeliti »Business Judgment Rule«, vendar bi bilo dobro to opredeliti, saj je pojem »zloraba položaja« nejasen in ne bi bilo napak, če bi se z novim odstavkom sodniku dalo napotek, kaj je in kaj ni zloraba. Kot že mnenju v prvem krogu strokovnega usklajevanja, ponovno pojasnjujemo, da se ne strinjamo s predlogom, da bi črtali pridobitev »protipravne premoženjske koristi« in v opisu kaznivega dejanja pustili le »povzročitev premoženjske škode«, saj je »protipravna premoženjska korist« opredeljena tako, da gre za korist, za pridobitev katere storilec ni imel pravne podlage (pridobil jo je z zlorabo svojega položaja ali danega zaupanja, s prekoračitvijo pravic ali opustitvijo dolžnosti) in je bila z njegovim ravnanjem torej storjena škoda poštenemu ravnanju na trgu. Hkrati pozdravljamo načelno strinjanje Odvetniške zbornice Slovenije, da tako imenovanega pravila »Business Judgment Rule« v KZ-1 ne opredeljujemo, saj še vedno ocenjujemo, da je v kazenskem pravu oziroma posebej v tem členu nepotrebno – glede na to, da prvi odstavek 240. člena KZ-1 govori o »zlorabi« položaja ali danega zaupanja, »prekoračitvi« pravic in »opustitvi« dolžnosti, kar so blanketne norme, ki se navezujejo na gospodarsko zakonodajo. Še natančneje – gre za tiho blanketno normo, za katero je značilno, da se smiselno sklicuje na pojme, ki so podrobneje urejeni z drugimi predpisi in imajo praviloma v celotnem pravnem sistemu enak pomen. Glede na to, da je to pravilo uvedeno v Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1), seveda ni kaznivega dejanja, če je bilo storjeno vse, kar bi skrben gospodarstvenik moral.

K predlaganim spremembam 243., 248. in 257. člena KZ-1:

- ni pripomb.

K prehodni in končni določbi:

- ni pripomb.

Dodatni predlogi navedenih organov za spremembe KZ-1:

Zagovornik načela enakosti:

- predlaga novi 15.b člen KZ-1, s katerim bi po vzoru veljavnega 15.a člena KZ-1 uredili tudi posebnosti pregonov v zvezi s storilci kaznivih dejanj iz sovraštva ter sovražnega govora ter dodatno določa še pravila v zvezi s prevzemom pregonov. Kot smo pojasnili že ob predlogu Zagovornika načela enakosti k predlagani spremembi naslova 3.a poglavja in 15.a člena KZ-1, iz njegovih predlogov izhaja, da predlaga sistemsko vzpostavitev novega koncepta »zločinov iz sovraštva«. Menimo, da v fazi, ko so formalno usklajevanja Predloga KZ-1E že v zaključni fazi, take konceptualne spremembe KZ-1 ni mogoče ustrezno pripraviti. Ob tem se sklicujemo tudi na tam podana pojasnila v zvezi z drugačnim in po naši strokovni oceni ustrežnejšim konceptom veljavne ureditve obravnavanega področja v KZ-1. Dodatno pojasnjujemo, da pravila za prevzem pregonov s strani oškodovanca, kadar se državni tožilec odloči za zavrženje ovadbe (tako imenovani subsidiarni pregon), določa procesni zakon (ZKP), torej v KZ-1 ne sodijo;

- predlaga dopolnitev 49. člena KZ-1 z novim tretjim odstavkom ali pa oblikovanje novega 49.a člena KZ-1, v katerem bi določili, da je pri pregonu kaznivih dejanj treba skrbno preiskati, ali so bila spodbujena z »narodnostnimi, rasnimi, verskimi« in drugimi podobnimi motivi oziroma osebnimi okoliščinami, ter predpisali sodišču, da je kaznivo dejanje iz sovraštva treba šteti kot obteževalno okoliščino. Sklicujemo se na pojasnila, podana ob predlogu Zagovornika načela enakosti k predlagani spremembi naslova 3.a poglavja in 15.a člena KZ-1. Predlagano besedilo v obeh variantah predpisuje tudi »pravila za pregon«. V zvezi s tem pojasnjujemo, da KZ-1 sicer predpisuje nekatera posebna pravila za pregon (na primer, kdaj se storilec določenega kaznivega dejanja preganja na predlog ali na zasebno tožbo), pravila zastaranja pregonov, pravila v zvezi z amnestijo in pomilostitvijo, ne določa pa postopkovno, na kaj naj se pregon osredotoči, saj je to vprašanje, ki je v pristojnosti organov odkrivanja, preiskovanja in pregonov. Torej vsekakor taka določba (vsaj) ne sodi v poglavje KZ-1 z naslovom »Odmera kazni«. V zvezi s predpisovanjem »obvezne« obteževalne okoliščine sodišču pri odmeri kazni pa pojasnjujemo, da veljavni 49. člen KZ-1 sodišču že predpisuje, da odmeri kazen v predpisanih mejah ob upoštevanju teže storjenega dejanja in storilčeve krivde, ter še posebej našteva primeroma tudi obteževalne in olajševalne okoliščine, kamor sodijo med drugim tudi »nagibi, iz katerih je storilec dejanje storil«. Določba drugega odstavka 49. člena KZ-1 je odprta tudi za »vse druge okoliščine, ki se nanašajo na osebnost storilca ter pričakovani učinek kazni na prihodnje življenje storilca«, kar sodišču omogoča ustrezno individualizacijo kazni glede na okoliščine konkretnega primera;

- predlaga nov 144.a člen KZ-1, ki bi določil novo kaznivo dejanje »kršitve prepovedi povračilnih ukrepov«, ki bi ga storil tisti, ki bi neugodnim posledicam ali postopkom povračilnih ukrepov izpostavljal drugo osebo zaradi ukrepanja, katerega namen je preprečitev diskriminacije in podobno. Navedeno utemeljuje z dejstvom, da je treba učinkovito zaščititi vse, ki sodelujejo v postopkih razkrivanja diskriminacije, veljavna 131. in 144. člen KZ-1 pa ne zadoščata. Prav tako naj ne bi imeli mehanizmov za preiskovanje fenomenov povračilnih ukrepov, ki nimajo vedno narave kršitve človekovih pravic, lahko gre namreč za kratenje drugih pravic (ne-napredovanje, onemogočanje izobraževanja, znižanje plače, nadlegovanje in podobno). Glede sistemsko drugačnega pristopa k ureditvi obravnavanega področja se sklicujemo na pojasnila, podana ob predlogu Zagovornika načela enakosti k predlagani

spremembi naslova 3.a poglavja in 15.a člena KZ-1. Ob tem dodajamo, da Zagovornik načela enakosti v predlaganem novem členu uvaja pojma »izpostavljanje neugodnim posledicam« in »povračilni ukrepi«, ki nista nikjer opredeljena. Hkrati veljavni drugi odstavek 131. člena KZ-1 že določa kaznivo dejanje, ki ga stori tisti, ki preganja organizacijo ali posameznika zaradi zavzemanja za enakopravnost ljudi. Prejšnji KZ je tako kaznivo dejanje enako določal v drugem odstavku 141. člena. Iz komentarja izhaja, da beseda »preganja« v tem kontekstu ne pomeni pregona v kazenskoopravnem smislu, ampak »vsako dejavnost, katere cilj je onemogočiti delo obravnavanih posameznikov ali organizacij« (mag. Mitja Deisinger: KZ s komentarjem Posebni del, 101. stran; GV Založba, Ljubljana 2002);

- *predlaga spremembe kaznivega dejanja po 297. členu KZ-1 (»javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti«) tako, da v naslov kaznivega dejanja dodaja še »diskriminacijo«; v prvem odstavku črta »storitev na način, ki lahko ogrozi ali moti javni red in mir« in v drugem odstavku »dajanju kakršnekoli pomoči« dodaja še »finančno podporo«.* Pojasnjujemo, da je bil dostavek »na način, ki lahko ogrozi ali moti javni red in mir« v prvi odstavek 297. člena KZ-1 dodan z novelo KZ-1B zaradi zagotavljanja ravnovesja med 14. in 39. členom Ustave RS (torej inkriminacija le tistih dejanj spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti, ki so bila storjena na tak način, da lahko glede na posamične okoliščine njihove izvršitve privedejo do stopnje, ki ogroža ali moti javni red in mir). S tem je bilo dejanje tudi natančneje opredeljeno kot kaznivo in razlikovano od prekrškov po 20. členu ZJRM-1 s primerljivimi znaki (glej odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-88/07 z dne 8. 1. 2009 in št. U-I-134/11 z dne 11. 7. 2013). Navedeno dopolnilo je skladno tudi z Okvirnim sklepom Sveta 2008/913/PNZ (z dne 28. novembra 2008) o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazenskoopravnimi sredstvi (EU OJ L 328/55 z dne 6. decembra 2008). Ta v drugem odstavku 1. člena dopušča kaznovanje le tistih dejanj, ki so izvršena na način, ki moti javni red in mir oziroma predstavlja grožnje, zmerjanje in žaljenje. Glede predlagane dopolnitve drugega odstavka 297. člena KZ-1 še z »dajanjem finančne podpore« pojasnjujemo, da je to zajeto že v »dajanju kakršnekoli pomoči« v veljavnem drugem odstavku 297. člena KZ-1.

Vrhovno državno tožilstvo RS:

- *predlaga, da se v 45. členu KZ-1 določi, da se denarna kazen lahko izreče tudi za kazniva dejanja (s predpisano kaznijo do treh ali do petih let zapor), kjer ni predpisana, brez pogoja obstoja pogojev za omilitev, saj je sedaj izrečenih zelo malo denarnih kazni; hkrati bi bilo v takih primerih pogosto ustrežnejše izreči denarno kazen, kot pa pogojno kazen.* Kot že ob enakem predlogu Okrožnega državnega tožilstva v Krškem v prvem krogu strokovnega usklajevanja, ponovno ocenjujemo, da z navedeno spremembo ni mogoče doseči pogostejšega izrekanja denarnih kazni. Hkrati je bil z novelo KZ-1B prav z namenom pogostejšega izrekanja denarnih kazni, kadar so za to podani pogoji, spremenjen sistem določanja denarnih kazni. V primerih, ko je v KZ-1 predpisana le zaporna kazen, pa ocenjujemo, da je prav, da morajo za izrek denarne kazni (namesto zaporne) obstajati pogoji za izrek milejše kazni, zato predloga ni mogoče upoštevati;

- *56. člen KZ-1 ne omogoča pretvorbe izrečenih kazni v prekrškovnih postopkih, kar lahko pomeni poseg v načelo pravne države, hkrati pa je možna nevarnost dvojne kaznivosti. Zato bi bilo glede kaznivih dejanj v cestnem prometu treba določiti pravila pretvorbe oziroma ustreznega upoštevanja kazni, ki so izrečene za predhodne kršitve v cestnem prometu v prekrškovnih postopkih.* Ugotavljamo, da tretji odstavek 56. člena KZ-1 določa temeljno pravilo, v skladu s katerim se globa, odvzem prostosti ali kakšna druga sankcija, ki jo je obsojenec prestopal oziroma plačal za prekršek, vstane v kazen, izrečeno za kaznivo dejanje, katerega znaki imajo tudi znake prekrška. Z novelo KZ-1C je bil dopolnjen četrti odstavek 56. člena KZ-1 tako, da je z dnem pripora, dnem odvzema prostosti, dnem zapor in dvema dnevnima zneskoma denarne kazni pri vštevanju izenačenih tudi 42 evrov globe, izrečene za prekršek. Glede na navedeno je bilo na novo določeno tudi pravilo pretvorbe globe, izrečene v prekrškovnem postopku, tudi zaradi kršitev v cestnem prometu. Res pa je, da ni določeno pravilo za pretvorbo kazenskih točk, izrečenih v postopku o prekršku za cestno-prometne prekrške, saj KZ-1 ne pozna primerljive kazni. V tem delu ocenjujemo, da gre za sistemsko

vprašanje, ki z vidika potrebnosti in načina določitve vsekakor terja širšo strokovno proučitev in zato presega tokratno novelo KZ-1, ki je v zaključni fazi usklajevanja;

- glede na to, da 227. člen KZ-1 (oškodovanje upnikov) določa le temeljno obliko kaznivega dejanja, ki pa jo je mogoče storiti šele, če je povzročena velika premoženjska škoda (kar je v drugih primerljivih kaznivih dejanjih predpisano kot okoliščina, ki pomeni kvalificirano kaznivo dejanje), predlaga, da se navedeno ustrezno spremeni in dopolni tako, da se iz temeljne oblike izpusti znak »velika« v zvezi s premoženjsko škodo in le-to doda kot kvalificirano obliko v novem odstavku s primerno kaznijo. Kaznivo dejanje je namreč nesorazmerno opredeljeno glede na druga kazniva dejanja zoper gospodarstvo, saj je za kvalificirane oblike v tem poglavju predpisana kazen od enega do osmih ali do desetih let zapor. Predlog je v tokrat predloženem predlogu zakona ustrezno upoštevan;

- meni, da je zakonski znak »uradno dejanje« v 263. členu KZ-1, ki določa kaznivo dejanje »sprejemanja daril za nezakonito posredovanje«, preveč nedoločen, zato predlaga proučitev in določitev, kakšna dejanja sodijo v ta okvir. Pojasnjujemo, da je enak zakonski znak določen vsaj še v 261., 262. in 264. členu KZ-1. Ocenjujemo, da obravnavanega zakonskega znaka tudi ni mogoče natančneje določiti, saj gre za različne uradne osebe, ki imajo svoja »zakonita« uradna dejanja določena v ustrezni področni zakonodaji. Torej je KZ-1 v tem delu blanketna norma, ki jo je nemogoče nadomestiti z vsemi mogočimi položaji. Hkrati bi bil tak način tudi neustrezen, saj bi KZ-1 morali spreminjati vsakič, ko bi se v tem delu spreminjala področna zakonodaja.

Gibanje TRS:

- predlaga spremembe in dopolnitve, ki so enake vsebini Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1D), ki ga je 17. 2. 2016 v zakonodajni postopek vložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano poslanko Violeto Tomić (EPA 1040-VII). Gre za predloge štirih novih varnostnih ukrepov, ki bi jih sodišče lahko izreklo storilcem kaznivih dejanj zoper živali; spremembe 341. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje »mučenja živali« in predlog za novi 341.a člen, ki bi določil kaznivo dejanje »prepovedane selektivne vzreje živali. Pojasnjujemo, da je k takratnemu predlogu svoje pomisleke podala Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora RS (dopis številka 713-01/16-3 z dne 23. 3. 2016). Prav tako je mnenje sprejela tudi Vlada RS (sklep številka 00702-8/2016/8 z dne 31. 3. 2016), kjer je obširno pojasnila svoje sistemske in druge pomisleke k takratnemu Predlogu KZ-1D, ki jih je Ministrstvo za pravosodje predhodno uskladilo tudi z Ministrstvom za notranje zadeve, Vrhovnim državnim tožilstvom RS in Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano oziroma Upravo Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Glede na navedeno vsebinskih razlogov za neupoštevanje navedenih predlogov Gibanja TRS na tem mestu ne ponavljamo. Na podlagi zadržkov, sprejetih z navedenim sklepom, je Vlada RS predlagala tudi amandmaje, ki jih je Državni zbor RS ob obravnavi takratnega Predloga KZ-1D sprejel. Tako sta bila v 341. člen KZ-1 že vključena dva nova odstavka, ki določata kot kaznivo dejanje del predlogov, ki jih Gibanje TRS ponavlja v tokratnih predlogih – gre za ukvarjanje z organizacijo borb živali ali stav v zvezi z borbo živali ali za ukvarjanje z vzrejo in vzgojo živali z namenom uporabe za borbo živali ter s tem povezano kvalificirano obliko kaznivega dejanja. Glede na razloge, pojasnjene v mnenju in amandmajih Vlade RS z dne 31. 3. 2016, predlogov Gibanja TRS z obravnavanega področja ni bilo mogoče upoštevati;

- predlaga, da se v prvem odstavku 257.a člena, ki določa kaznivo dejanje »oškodovanja javnih sredstev«, in v 258. členu, ki določa kaznivo dejanje »nevestnega dela v službi«, črta beseda »zavestno«, saj naj bi šlo za tipično malomarnostno kaznivo dejanje; glede na besedo »zavestno« v veljavnem besedilu naj bi bile tako uradne osebe in javni uslužbenci v privilegiranem položaju glede na ostale državljane v zvezi z »malomarnostnimi« kaznivimi dejanji na delovnem mestu. Najprej pojasnjujemo, da bi bilo kljub predlaganemu črtanju obravnavano kaznivo dejanje še vedno mogoče storiti le naklepno, saj 27. člen KZ-1 določa, da se za kaznivo dejanje, storjeno iz malomarnosti, storilec kaznuje le, če KZ-1 to izrecno določa. Navedena določba pomeni, da je praviloma za krivdo storilca potreben njegov naklep,

kot največja intenzivnost storilčevega subjektivnega odnosa do kaznivega dejanja, malomarnost kot oblika krivde pa je izjema pri kaznivih dejanjih, kjer zakon tako izrecno določi. Navedeno izhaja tudi iz teorije kazenskega prava, saj je malomarnost kot kazenskopravni institut milejša in po nastanku mlajša oblika krivde. Zgodovinsko gledano se je malomarnost kot krivdna oblika najprej pojavila pri nekaterih (tipično naklepnih) kaznivih dejanjih zoper življenje in telo, kjer se lahko zgodi, da nekdo povzroči smrt ali telesno poškodbo zaradi nepazljivosti, površnosti in podobno, in je bilo uveljavljanje kazenske odgovornosti pri milejši obliki krivde utemeljeno tudi zaradi varovane dobrine (življenje, telesna celovitost). Z razvojem družbe (industrializacija, promet, urbanizacija ipd.) so se povečale tudi nevarnosti (promet, elektrika, različni stroji ipd.), zato se je malomarnost kot možna oblika kazenskopravne krivde širila tudi na ta področja. Gre za kazniva dejanja, ki jih je mogoče storiti tako naklepno kot tudi iz malomarnosti (seveda pa je v tem primeru predpisana milejša kazen) – npr. kazniva dejanja zoper splošno varnost ljudi in premoženja (314. in 315. člen KZ-1), kazniva dejanja zoper varnost javnega prometa (326. in 327. člen KZ-1). Sledijo pa še kazniva dejanja, ki jih sploh ni mogoče storiti naklepno, ampak vedno le iz malomarnosti – malomarno zdravljenje in opravljanje zdravilske dejavnosti po 179. členu in povzročitev prometne nesreče iz malomarnosti po 323. členu KZ-1. Iz predloga Gibanja TRS tudi ni jasno, v čem naj bi bili javni uslužbenci in uradne osebe v privilegiranem položaju glede na ostale državljane, saj je tudi večino kaznivih dejanj iz poglavij zoper gospodarstvo, zoper premoženje in zoper delovno razmerje in socialno varnost mogoče storiti le naklepno. Zato predvidevamo, da ima Gibanje TRS v mislih disciplinske oziroma delovno-pravne kršitve oziroma prekrške, ki so storjene zgolj z dejstvom kršitve predpisa ne glede na obliko krivde, kar pa seveda velja tudi za javne uslužbenke in uradne osebe. Drugačna je situacija v primeru kaznivih dejanj po 196. in 202. členu KZ-1, v zvezi s katerima s tem predlogom zakona predlagamo črtanje besede »zavestno«, saj gre za kaznivi dejanji, ki jih lahko stori le delodajalec kot močnejša stranka in bo taka sprememba lahko zagotovila boljšo zaščito delavcev kot šibkejših strank; hkrati pa je ob teh kaznivih dejanjih v teoriji znano stališče, da ju je že ob navedenem zakonskem znaku mogoče storiti tudi z eventualnim naklepom in torej s črtanjem prispevamo k jasnosti in k enotnejši sodni praksi;

- *predlaga, da se med znake kaznivega dejanja po prvem odstavku 297. člena KZ-1 doda še »ksenofobija«, »zmerjanje« naj se natančneje opredeli kot »prikrito ali odkrito«, »uporaba grožnje« naj se zameji na »direktno grožnjo«, dejanje pa naj bo tako, da je storjeno »preko sredstev javnega obveščanja, na javnem prostoru ali socialnih omrežjih« in se »preganja na predlog ali po uradni dolžnosti«. V drugem odstavku naj se »javnemu širjenju idej« doda še »javno pozivanje«. Glede predlagane besede »ksenofobija«, ki naj bi se dodala v opis kaznivega dejanja po prvem odstavku 297. člena KZ-1, menimo, da je zajeta že v veljavnem besedilu, saj gre za kaznivo dejanje, ki ga stori tisti, ki »javno spodbuja ali razpihuje sovraštvo, ..., ki temelji na narodnostni, rasni, ..., etnični pripadnosti ...«, izraz »ksenofobija« pa pomeni »sovraštvo do tujcev«. Dodatno opredeljevanje zakonskega znaka »zmerjanja« ni potrebno, saj s samo navedbo pomeni tako »prikrito« kot tudi »odkrito« zmerjanje. Zamejitev »uporabe grožnje« samo na »direktno grožnjo« bi po naši oceni pomenilo ožjenje kaznivega dejanja, za kar – kot tudi v zvezi z ostalimi predlogi glede tega člena – Gibanje TRS ne daje nobene obrazložitve. Kaznivo dejanje po prvem odstavku 297. člena KZ-1 stori tisti, ki »javno spodbuja ali razpihuje ...«. Ocenjujemo, da so s tem pokriti tudi »sredstva javnega obveščanja«, »javni prostor«, »socialna omrežja« in »internet«, kar je predlagano kot dopolnitev. Navedeno izhaja tudi iz »Kazenski zakonik z novelama KZ-1A in KZ-1B – Razširjena uvodna pojasnila, Matjaž Ambrož in Hinko Jenull« (GV Založba, Ljubljana 2012), 198. in 199. stran, kjer je v zvezi s takratno spremembo tretjega odstavka 297. člena KZ-1 pojasnjeno, da se z njo odpravlja dvom, ali je dejanje mogoče storiti tudi po sredstvih javnega obveščanja, ki vključujejo tudi spletne strani. Ni jasno, kam Gibanje TRS meri s predlaganim dodatkom »ki se preganja na predlog ali po uradni dolžnosti« v prvi odstavek 297. člena KZ-1, saj se po veljavnem besedilu to dejanje preganja po uradni dolžnosti. Predlagani dodatek »poziva« v drugem stavku 297.*

člena KZ-1 je po naši oceni zajet v veljavnem besedilu »širi ideje«.

Društvo za nenasilno komunikacijo, Društvo SOS telefon in PIC:

- meni, da besedilo »sodišče izbere enega ali več načinov izvršitve ukrepa« v tretjem odstavku 71.a člena KZ-1 ne zagotavlja zadostne zaščite žrtve, saj sodišče lahko izbere le enega ali le nekatere načine izvršitve, zato bi morala prepoved približevanja zajemati vedno vse štiri načine. Glede šestega odstavka 71.a člena KZ-1 pa bi prav oškodovanec/ka lahko sodišču ponudil/a najbolj relevantne informacije, ali ni več razlogov za ukrep. Glede predloga, povezanega z drugim in tretjim odstavkom 71.1 člena KZ-1 se načeloma lahko strinjamo, da mora ukrep prepovedi približevanja ali komuniciranja z žrtvijo kaznivega dejanja večinoma vsebovati kombinacijo več predvidenih načinov izvršitve, vendar ocenjujemo kot ustrezno, da je sodišču prepuščeno, da glede na okoliščine konkretnega primera oceni, katere oblike so primerne in ustrezne, vedno pa lahko določi tudi vse štiri. Hkrati tako glede predloga v zvezi s tretjim odstavkom kot tudi v zvezi s šestim odstavkom 71.a člena KZ-1 pojasnujemo, da je bil obravnavani člen, ki določa nov varnostni ukrep, uveljavljen šele z novelo KZ-1C v letu 2015. Zato ocenjujemo kot ustrezno, da najprej iz prakse sodišč ocenimo delovanje ukrepa in šele nato predlagamo morebiti potrebne spremembe;

- predlaga črtanje četrtega odstavka 170. in 171. člena KZ-1, ki določata, da se v določenih primerih kaznivih dejanj »posilstva« in »spolnega nasilja« (če so storjena proti osebi v zakonski, zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni skupnosti) storilec preganja na predlog; predvsem zato, ker žrtve v takih okoliščinah pogosto predlog umaknejo. Menimo, da predlagano črtanje ne bi prispevalo k uspešnosti pregona storilcev takih dejanj, saj glede na načine storitve preiskovanje brez sodelovanja žrtve skoraj ni mogoče;

- ob 171. členu KZ-1 predlaga razmislek o inkriminaciji objave posnetkov in sporočil določene osebe s spolno vsebino brez njenega pristanka. Predlog je ustrezen, vendar glede na vsebino ni umeščen v ustrezni člen KZ-1. V 143. členu KZ-1 je namreč že določeno kaznivo dejanje »zlorabe osebnih podatkov«, kamor sodijo tudi obravnavani posnetki. Glede na navedeno je predlog upoštevan v predlagani dopolnitvi 143. člena KZ-1 z novim šestim odstavkom, ki določa kvalificirano obliko kaznivega dejanja »zlorabe osebnih podatkov« in dopolnitvijo dosedanjega sedmega odstavka, ki po preštevilčenju postane osmi odstavek tega člena;

- ocenjuje, da predpisana kazen v prvem odstavku 173.a člena KZ-1 ni usklajena s prvim odstavkom 6. člena Direktive 211/92/EU, ki predpisuje najvišjo kazen zapor ne manj kot eno leto; predlaga nov odstavek z inkriminacijo dejanja po prvem odstavku 173.a člena, storjenega proti osebi, starejši od 15 let, ki ji je v celoti oziroma deloma odvzeta poslovna sposobnost, saj je v praksi vse več takih primerov; in nov odstavek, ki bi določil tudi kaznivost poskusa dejanja. Glede usklajenosti predpisane kazni z Direktivo 211/92/EU pojasnujemo, da zahteva direktive, ki se glasi: »by a maximum term of imprisonment of at least one year«, pomeni zaporno kazen, ki je v posebnem maksimumu najmanj eno leto. V prvem odstavku 173.a člena KZ-1 je predpisana kazen zapor do enega leta, kar ustreza navedenemu. Naslov obravnavanega kaznivega dejanja se glasi »pridobivanje oseb, mlajših od 15 let, za spolne namene«, zato inkriminacija dejanj zoper osebe, ki so starejše, v ta člen ne sodi. Glede na navedeno menimo, da problematika zahteva širšo sistemsko proučitev, ki presega ta predlog zakona, ki je v zaključni fazi usklajevanja. Hkrati tudi ne gre za zahtevo Direktive 211/92/EU. V zvezi s predlagano inkriminacijo poskusa pojasnujemo, da že dejanje po prvem odstavku 173.a člena KZ-1 po smislu pomeni poskus (»nagovarjanje za srečanje z namenom ...«, ob čemer ni treba, da do srečanja pride, saj zadoščajo »konkretna dejanja z uresničitev srečanja«). Glede na navedeno ocenjujemo, da inkriminacija tako rekoč »poskusa k poskusu« ne bi bila ustrezna, niti ne bi bilo jasno, kakšna dejanja lahko pomenijo uresničitev znakov »poskušanega poskusa«;

- meni, da bi bilo treba kazen, predpisano za kaznivo dejanje po drugem odstavku 176. člena KZ-1 uskladiti z tretjim odstavkom 4. člena Direktive 211/92/EU, ki predpisuje kazen, ki ni manjša od osmih let. Prav tako naj člen ne bi bil usklajen z zahtevo Direktive v 21. členu, v

zvezi z ukrepi proti oglaševanju otroške prostitucije in organiziranju spolnega turizma v zvezi z otroki. Glede zahtevane kazni pojasnujemo, da besedilo »by a maximum term of imprisonment at least eight years« pomeni, da kazen v posebnem maksimumu ne sme biti manjša od osmih let in ta zahteva Direktive je izpolnjena z določeno kaznijo za dejanje po drugem odstavku 176. člena KZ-1 (kazen zapora od šestih mesecev do osmih let). Glede 21. člena Direktive pojasnujemo, da »oglaševanje« pomeni »sodelovanje pri prostituciji mladoletne osebe« iz drugega odstavka 175. člena KZ-1, zato predlagana dopolnitev 176. člena KZ-1 ni potrebna. Glede »organiziranja potovanj v zvezi s spolnim turizmom« KZ-1 izrecne inkriminacije sicer res ne vsebuje, bi pa po naši oceni tudi to pomenilo »sodelovanje« iz drugega odstavka 175. člena KZ-1. Ob tem dodajamo, da Direktiva v tej zvezi zahteva »potrebne ukrepe«, ne pa dolžnosti držav, da sprejmejo posebne inkriminacije;

- meni, da je opis kaznivega dejanja »nasilja v družini« po 191. členu KZ-1 preozek, saj zajema le določene oblike nasilja in je zato ožji kot po ZPND. Hkrati ne razume zakaj so glede predpisane kazni v neenak položaj postavljene žrtve, ki živijo s storilcem (do pet let zapora), in tiste, ki niso več v skupnosti (do treh let zapora), ter zakaj ne velja za partnerje, ki sploh ne (niso) živeli skupaj. Prav tako ni ustrezno, da je treba je dokazovati »trajajoče« nasilje, po ZPND pa je nasilje v družini tudi enkratno. Predlaga tudi črtanje besedila »spravlja v skupnosti v podrejen položaj«, saj ZPND tega ne pozna. Glede primerjav z ZPND pojasnujemo, da ZPND sicer ne določa prekrškov, opredeljuje pa celo vrsto dejanj in ukrepov policije in sodišča (vse do izselitve »storilca«), ki jih lahko smiselno enačimo z neke vrste »sankcijami«. Zato morajo obstajati razločevalni znaki med definicijo po ZPND in zakonskimi znaki kaznivega dejanja. V zvezi s problematiziranim neenakim položajem tistih žrtev, ki so ali ki niso več v skupnosti (glede na različni predpisani kazni), pojasnujemo, da je nasilje v družini določeno kot posebno kaznivo dejanje (izven nasilništva in podobnih kaznivih dejanj) zaradi posebej ogroženega položaja žrtve, ki izhaja iz dejstva skupnega življenja in določene oblike odvisnosti;

- predlaga, da se v 192. členu KZ-1 doda nov odstavek, ki bo inkriminiral telesno kaznovanje otrok. Skladno s predlogom bi se s kaznijo iz drugega odstavka 192. člena KZ-1 kaznovali tudi starši, skrbnik, rejnik ali druga oseba, ki ji je otrok zaupan v varstvo, ki bi »z namenom kaznovanja otroka nad njim storili dejanje, ki ima elemente fizičnega, psihičnega, spolnega nasilja ali zanemarjanja«. Ugotavljamo, da je »zanemarjanje« iz kakršnegakoli razloga že določeno kot kaznivo v prvem odstavku 192. člena KZ-1; »spolno nasilje« pa že v 173. členu KZ-1 (po tretjem odstavku celo s kaznijo treh do desetih let zapora); »fizično in psihično nasilje« pa je pokrito z drugim odstavkom 192. člena KZ-1 (»ali z njo surovo ravna ali jo trpinči«). Torej gre za skoraj popolno prekrivanje inkriminacij; poleg tega pa je bila izrecna prepoved »telesnega kaznovanja otrok« določena v noveli ZPND-A, ki jo je Državni zbor RS že sprejel;

- predlaga novi 322.a člen KZ-1, ki bi določil kaznivo dejanje »razkritja lokacije varnih hiš«, saj tako dejanje poleg možnosti ogrožitve žrtev onemogoči nadaljnjo uporabo varne hiše in velike stroške selitve. Predlog je utemeljen, vendar predlagano besedilo novega člena ni popolnoma jasno, zato bi bilo treba predlog preiščeno in na način osredotočenega medresorskega sodelovanja proučiti, seveda skupaj z nevladnimi organizacijami, kar pa presega predlog tega zakona, ki je v zaključni fazi usklajevanja. Kot smo pojasnili ob predlogu Društva Ključ v zvezi s kaznivim dejanjem trgovine z ljudmi, je bilo dne 29. 9. 2016 sprejeto, da bo Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi v letu 2017 (in tudi preostanku leta 2016) proučila določena vprašanja, ki se nanašajo na ustreznost določenih inkriminacij in potrebo po spremembi. Glede na to, da v navedeni skupini sodelujejo vsi relevantni dejavniki, torej tudi predstavniki nevladnih organizacij, bo s strani Ministrstva za pravosodje predlagana tudi proučitev tukaj obravnavanega vprašanja.

Društvo Ključ:

- meni, da v zvezi s kaznivim dejanjem »zlorabe prostitucije« ni ustrezno, da je komurkoli

omogočeno ali pa vsaj ne dovolj učinkovito preprečeno, da zlorablja ranljivost posameznika/ce in pri tem pridobiva premoženjsko korist, zato predlaga črtanje zakonskega znaka »zaradi izkoriščanja« in nadomestitev z »zaradi zaslužka ali druge koristi«; prav tako meni, da je potrebna dokončna uskladitev s Konvencijo o zatiranju trgovine z osebami in izkoriščanju prostitucije drugih (1949), ki zlorabo prostitucije inkriminira tudi, če obstaja soglasje osebe, in predlaga prenovljeno in dopolnjeno besedilo 175. člena KZ-1. V zvezi z zakonskim znakom »zaradi izkoriščanja« pojasnjujemo, da je bil ta zakonski znak ob spremembi tega kaznivega dejanja še v prejšnjem KZ (novela KZ-B iz leta 2004) vnesen prav z namenom, da bi med drugim pokril tudi namen »zaslužka pri prostituciji druge osebe«. Ocenjujemo, da so predlagane spremembe obravnavanega kaznivega dejanja lahko (vsaj) deloma utemeljene. Zato jih je treba premišljeno in na način osredotočenega medresorskega sodelovanja proučiti, seveda skupaj z nevladnimi organizacijami, kar pa presega tokratni predlog zakona, ki je že v zaključni fazi usklajevanja. Pojasnjujemo, da je bilo že dne 29. 9. 2016 sprejeto, da je tudi proučitev tega kaznivega dejanja del Akcijskega načrta Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za leto 2017 (in preostanek leta 2016), ki jo vodi MNZ in v kateri sodelujejo vsi relevantni dejavniki boja proti trgovini z ljudmi in proti zlorabam prostitucije, torej tudi predstavniki nevladnih organizacij.

e-demokracija:

- predlog, da se v 186. in 187. členu KZ-1 v zvezi z neupravičeno proizvodnjo in prometom s prepovedanimi drogami ter v zvezi z omogočanjem uživanja prepovedanih drog upošteva novejša sodna praksa Vrhovnega sodišča RS tako, da sodišče dobi možnost presoje učinkov dejanja na javni red oz. presojo družbene škodljivosti (gojenje ali zagotavljanje marihuane v zdravstvene namene sebi ali bližnjim). Zato naj se besedilo prvega odstavka 186. člena KZ-1 »ki so razvrščene kot prepovedane druge« dopolni z besedilom »ki so zdravju škodljive ...«. V 187. členu KZ-1 pa naj se besedilo »da uživa prepovedane druge ali nedovoljene snovi v športu« dopolni z besedilom »... in pri tem nastanejo škodljive posledice za zdravje drugega«. Sodnik je v skladu z Ustavo RS pri svojem odločanju vezan na ustavo in zakon, ne pa tudi na podzakonske predpise (v konkretnem primeru seznam prepovedanih drog, iz katerega izhaja »prepovedanost« kot znak obeh obravnavanih kaznivih dejanj). V zvezi s tem nam je znana sodba Vrhovnega sodišča RS, opr. št. I Ips 53346/2012 z dne 28. 1. 2016, ki kaže na to, da se je sodna praksa že ustrezno prilagodila deloma spremenjenemu odnosu medicinske stroke do ene od prepovedanih drog (marihuane). Ocenjujemo pa, da ni ustrezno zaradi navedenega spreminjati KZ-1, saj se le-ta »blanketno sklicuje« (»neupravičena proizvodnja«; »prepovedane droge ...«, ki so kot take določene v ustreznih seznamih) na področno zakonodajo (predvsem Zakon o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami in po potrebi zakonodaja s področja zdravja).

- **s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti):**

Datum pošiljanja v prvi krog strokovnega usklajevanja: 26. 5. 2016

V razpravo so bili vključeni:

- Vrhovno sodišče RS
- Sodni svet
- Slovensko sodniško društvo
- Vrhovno državno tožilstvo RS
- Državnotožilski svet
- Društvo državnih tožilcev Slovenije
- Generalna policijska uprava

- Varuh človekovih pravic
- Odvetniška zbornica Slovenije
- Pravna fakulteta v Ljubljani
- Pravna fakulteta v Mariboru
- Evropska pravna fakulteta
- Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani.

Datum pošiljanja v drugi krog strokovnega usklajevanja: 6. 9. 2016

V razpravo so bili vključeni:

- Vrhovno sodišče RS
- Sodni svet
- Slovensko sodniško društvo
- Vrhovno državno tožilstvo RS
- Državnotožilski svet
- Društvo državnih tožilcev Slovenije
- Generalna policijska uprava
- Varuh človekovih pravic
- Odvetniška zbornica Slovenije
- Pravna fakulteta v Ljubljani
- Pravna fakulteta v Mariboru
- Evropska pravna fakulteta
- Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani
- Društvo Svetovalnica za migrante.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

– ***ocena finančnih sredstev za državni proračun:***

Predlog zakona ne bo imel posledic za državni proračun.

– ***ocena drugih javnih finančnih sredstev:***

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga javna finančna sredstva.

– ***predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna:***

Zaradi predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna.

– ***predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva:***

Zaradi predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva.

– ***predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva:***

Prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva niso predvideni.

– ***sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poročstva):***

Zaradi predloga zakona ni potrebno zadolževanje.

- ***v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena:***

V naslednjem proračunskem obdobju dodatnih sredstev zaradi predloga zakona ni treba zagotavljati.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil proračun že sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- **prikaz ureditve v pravnem redu EU:**

Evropska unija je Dodatni protokol so-podpisala dne 22. 10. 2015.

Direktiva 2014/62/EU je bila sprejeta dne 15. 5. 2014 in jo je treba implementirati do 23. 5. 2016.

Direktiva 2004/38/ES ne določa obveznosti držav članic Evropske unije, da v svojih pravnih redih določijo kazen izгона tujca iz države, pač pa le postavlja pogoje, če se države članice za tako kazen odločijo. Zato korelacijska tabela ni potrebna. Enako tudi v zvezi z Direktivo 2002/90/ES, saj gre le za manjšo prilagoditev določbe tretjega odstavka 308. člena KZ-1.

- **prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU:**

IMPLEMENTACIJA DODATNEGA PROTOKOLA

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Kazenski zakonik Zvezne republike Nemčije v 89.a členu določa kaznivo dejanje pripravljanja resnih nasilnih dejanj, ki ogrožajo državo, za katero je predpisana kazen od šestih mesecev do desetih let zapora. Navedeno kaznivo dejanje v skladu s prvim odstavkom stori tisti, ki pripravlja nekatera kazniva dejanja proti življenju ali proti osebni svobodi z namenom ogrožitve obstoja ali varnosti države ali mednarodne organizacije, ali z namenom ukinitve ali spodkopavanja ustavnih načel Zvezne republike Nemčije. Navedeni prvi odstavek se v skladu z drugim odstavkom uporabi, če storilec enega od navedenih resnih nasilnih dejanj pripravlja s tem, da:

- nudi ali prejema usposabljanje za izdelavo ali uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, zažigalnih snovi, jedrskih ali drugih radioaktivnih materialov, snovi, ki vsebujejo ali lahko generirajo strup, drugih snovi, ki so škodljive zdravju ali za druge posebne metode ali tehnike za izvedbo ali sodelovanje pri izvedbi takih dejanj;
- proizvaja, pridobiva zase ali za druge, shranjuje ali drugim dobavlja orožje ali snovi iz

prejšnje alineje;

- pridobiva ali shranjuje predmete ali snovi, ki so bistvene za izdelavo orožja ali snovi iz prve alineje ali
- zbira, sprejema ali zagotavlja premoženje za storitev dejanj.

Po sprejemu Dodatnega protokola v okviru Sveta Evrope je bil dodan drugi a) odstavek, ki določa, da se prvi odstavek uporabi tudi, če storilec resno nasilno kaznivo dejanje pripravlja tako, da zaradi storitve takega dejanja ali zaradi usposabljanja iz prve alineje drugega odstavka iz Zvezne republike Nemčije odpotuje v drugo državo.

PORTUGALSKA:

Zaradi implementacije Dodatnega protokola je bil z Zakonom št. 60/2015 z dne 24. 6. 2015 spremenjen Zakon št. 52/2003 z dne 22. 8. 2003 o boju proti terorizmu. Določeno je bilo kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma, ki ga stori tisti, ki na kakršenkoli način potuje ali poskusi potovati v državo, ki ni država njegovega prebivališča ali državljanstva, z namenom nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem, logistične podpore ali storitve terorističnih kaznivih dejanj. Predpisana je kazen zapora do petih let.

HRVAŠKA:

Kazenski zakon Republike Hrvaške v 103. členu določa kaznivo dejanje pripravljanja kaznivih dejanj proti vrednotam, zaščitenim z mednarodnim pravom, za katero je predpisana kazen od šestih mesecev do petih let zapora.

Kaznivo dejanje stori tisti, ki pripravlja naslednja kazniva dejanja:

- genocid, agresija, hudodelstvo zoper človečnost, vojno hudodelstvo, terorizem, financiranje terorizma, javno spodbujanje terorizma, novačenje za terorizem, usposabljanje za terorizem in teroristično združevanje.

Po nekaterih razlagah naj bi se potovanje v tujino z namenom terorizma štelo za kaznivo dejanje po 103. členu hrvaškega Kazenskega zakona. V okviru kaznivega dejanja usposabljanja za terorizem je po hrvaškem Kazenskem zakonu zaenkrat inkriminirano le nudenje usposabljanja (enako kot v veljavnem 111. členu KZ-1), prejemanje takega usposabljanja pa ne.

NAMEN KAZNOVANJA

HRVAŠKA:

Kazenski zakon Republike Hrvaške namen kaznovanja opredeljuje v 41. členu, kot izraziti družbeno obsodbo storjenega kaznivega dejanja, krepiti zaupanje državljanov v pravni red na temelju vladavine prava, vplivati na storilca in druge, da ne bi izvrševali kaznivih dejanj, s krepitvijo zavesti o nevarnosti kaznivih dejanj in upravičenosti kaznovanja ter omogočiti storilcu ponovno vključitev v družbo.

PORTUGALSKA:

Kazenski zakonik Republike Portugalske v 43. členu določa namen kazni zapora, ki je v zaščiti družbe in preprečevanju kaznivih dejanj ter mora biti izvršena tako, da storilcu omogoča socialno reintegracijo in ga pripravi na družbeno odgovorno življenje brez izvrševanja kaznivih

dejanj.

LATVIJA:

Namen kaznovanja je opredeljen v 35. členu Kazenskega zakona Latvije. Gre za zaščito javne varnosti, vzpostavitev pravice, kaznovanje in resocializacijo storilca ter generalno in specialno prevencijo.

PRAVILA IZREKANJA ENOTNE KAZNI ZA KAZNIVA DEJANJA V STEKU

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

V skladu s 54. členom Kazenskega zakonika Zvezne republike Nemčije se v primeru, ko je za eno kaznivo dejanje določena kazen dosmrtnega zapora, ta kazen izreče kot enotna kazen za vsa kazniva dejanja v steku. V ostalih primerih pa, ko se za vsa kazniva dejanja izreče istovrstna kazen, se enotna kazen izreče tako, da je višja od najstrožje določene kazni za kaznivo dejanje v steku; če gre za raznovrstne kazni pa tako, da se izreče najstrožja določena vrsta kazni z kaznivo dejanje v steku, ki se poviša glede na ostala kazniva dejanja v steku. V takih primerih mora biti enotna kazen nižja od seštevka kazni določenih za kazniva dejanja v steku in ne sme preseči petnajstih let zapora. Enaka pravila za izrek enotne kazni uporabi sodišče tudi v primeru, ko sodi obsojencu zaradi kaznivega dejanja, ki ga je storil, preden je začel prestajati kazen po prejšnji sodbi.

HRVAŠKA:

V skladu z 51. členom Kazenskega zakona Republike Hrvaške sodišče v primeru, ko sodi storilcu, ki je z enim ali več dejanji storil več kaznivih dejanj, za vsako kaznivo dejanje določi kazen, nato pa bo upoštevanju storilčeve osebnosti in storjenih kaznivih dejanj izreče enotno kazen. Enotna kazen mora biti višja od najstrožje določene kazni ter ne sme preseči seštevka določenih kazni za kazniva dejanja v steku in ne najvišje predpisane kazni dolgotrajnega zapora oziroma denarne kazni. Če sodišče za dve ali več kaznivih dejanj določi kazni dolgotrajnega zapora, katerih seštevke presega petdeset let, se določi enotna kazen petdesetih let zapora.

Glede na 53. člen Kazenskega zakona se navedena pravila uporabijo tudi v primeru, ko sodišče sodi obsojencu za kaznivo dejanje, ki ga je storil pred ali med prestajanjem kazni zapora.

FINSKA:

Kazenski zakonik Finske pravila za izrek enotne kazni za kazniva dejanja v steku določa v sedmem poglavju. V primerih, ko sodišče za eno kaznivo dejanje v steku določi kazen zapora, za eno ali več pa denarno kazen ali globo v skrajšanem kazenskem postopku, lahko za vsa kazniva dejanja določi enotno kazen zapora, lahko pa za nekatera določi enotno kazen zapora, za druga pa denarno kazen ali globo v skrajšanem kazenskem postopku (kaznovalni nalog v slovenski ureditvi).

Če sodišče za eno kaznivo dejanje v steku določi kazen dosmrtnega zapora, se ta kazen izreče kot enotna kazen za vsa kazniva dejanja v steku.

Enotna kazen zapora ne sme preseči seštevka posebnih maksimumov, določenih za kazniva dejanja v steku. Hkrati pa enotna kazen ne sme biti krajša od najstrožjega posebnega

minimumu, predpisanega za kaznivo dejanje v steku.

Z enotno kaznijo se sicer lahko preseže najstrožjo predpisano kazen za kaznivo dejanje v steku, vendar v skladu z naslednjimi omejitvami:

- za eno leto, če je najstrožji posebni maksimum za kaznivo dejanje v steku manj kot eno leto in šest mesecev;
- za dve leti, če je najstrožji posebni maksimum za kaznivo dejanje v steku vsaj eno leto in šest mesecev in manj kot štiri leta;
- za tri leta, če je najstrožji posebni maksimum za kaznivo dejanje v steku vsaj štiri leta;
- če je za eno ali več kaznivih dejanj v steku predpisana le denarna kazen, se pri upoštevanju teh pravil denarna kazen šteje kot en mesec zapor.

IZGON TUJCA IZ DRŽAVE

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Kazenski zakonik Zvezne republike Nemčije kazenske sankcije določa v tretjem poglavju. V 38. do 45.b členih kot kazni določa zapor in denarno kazen ter začasno prepoved vožnje kot stransko kazen. V istem poglavju, pod naslovom »podrejeni ukrepi«, določa tudi institut, ki je v našem pravnem sistemu znan kot »pravne posledice obsodbe« in v tem okviru določa pogoje za izrek izgube pravice do opravljanja javne funkcije ter izgube pravice voliti ali biti izvoljen na volitvah. V 56. do 56.g členu določa pravila v zvezi s pogojno obsodbo. Nadalje v 59. do 60. členu določa pravila za izrek sodnega opomina. V nadaljnjih členih določa še varnostne ukrepe.

Iz navedenega izhaja, da nemški Kazenski zakonik kazni izгона tujca iz države ne pozna. Prav tako tega ukrepa nemški Kazenski zakonik izrecno ne omogoča niti kot pravno posledico obsodbe, določeno v drugem zakonu.

Nemški zakon o splošni svobodi gibanja državljanov Evropske unije v 6. členu določa, da se pravica do prebivanja ali do trajnega prebivanja v državi državljanu druge države članice Evropske unije lahko odvzame oziroma dovoljenje razveljavi samo na temelju javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja. Zaradi istih razlogov se lahko prepove tudi vstop v državo. Odločitev, ki temelji na razlogu javnega zdravja, se lahko sprejme le, če se bolezen pojavi v prvih treh mesecih po vstopu državljanu druge države članice Evropske unije v Nemčijo.

V skladu z nemško ureditvijo v navedenem zakoniku kazenska obsodba sama po sebi ne more biti razlog za navedene odločitve. Pri odločanju se lahko upoštevajo pravnomočne obsodbe, ki še niso izbrisane iz kazenske evidence, in služijo ugotavljanju osebnih okoliščin oziroma vedenja posameznika, ki pomeni sedanjost in dovolj resno grožnjo temeljnim interesom družbe.

Pri odločanju o odvzemu obravnavane pravice oziroma o razveljavitvi dovoljenja je treba upoštevati predvsem, kako dolgo državljan druge države članice Evropske unije biva v Nemčiji, njegovo starost, zdravstveno stanje, družinske in ekonomske okoliščine, socialno in kulturno integracijo v Nemčiji ter obseg njegovih vezi z državo državljanstva.

Če gre za državljane drugih držav Evropske unije in njihove družinske člane, ki bivajo v Nemčiji vsaj deset let ali so mladoletni, se obravnavana pravica lahko odvzame oziroma dovoljenje razveljavi le zaradi nujnih razlogov javne varnosti. Tega razloga pa pri mladoletnikih ni treba upoštevati, če je izguba pravice do prebivanja nujna zaradi največje koristi

mladoletnika.

Nujni razlogi javne varnosti so podani le, če je bila oseba pravnomočno obsojena za eno ali več naklepnih kaznivih dejanj na kazen zapor ali mladoletniškega zapor vsaj petih let, ali če ji je bil zaradi pravnomočne obsodbe odrejen preventivni pripor zaradi ogrožanja varnosti Nemčije, ali če oseba predstavlja teroristično grožnjo.

HRVAŠKA:

Hrvaški Kazenski zakon v 40. členu kot kazni določa denarno kazen, zapor in dolgotrajni zapor. V 55. členu določa pogoje za nadomestno izvršitev krajše kazni zapor in doloženih denarnih kazni z delom v splošno korist. V 56. do 58. členu so določeni pogoji za izrek pogojne obsodbe. V 65. do 76. členu so določeni varnostni ukrepi.

Iz navedenega izhaja, da tudi hrvaški Kazenski zakon ne pozna kazni izgona tujca iz države. Prav tako tega ukrepa izrecno ne omogoča niti kot pravno posledico obsodbe, določeno v drugem zakonu.

FINSKA:

Finski Kazenski zakonik v 6. poglavju določa naslednje kazni: zapor, denarna kazen, pogojna obsodba in delo v splošno korist. V določenih primerih se lahko izreče nadzor po izvršeni kazni zapor. Ob pogojni obsodbi se kot stranka kazen lahko izreče denarna kazen ali delo v splošno korist. Za uradne osebe kot posebni kazni določa še opozorilo in prenehanje funkcije.

Glede na navedeno je očitno, da finska zakonodaja varnostne ukrepe določa posebej, izven kazenskega materialnega zakona. Prav tako ne pozna kazni izgona tujca iz države.

OBJAVA POSNETKOV S SEKSUALNO VSEBINO BREZ PRIVOLITVE OSEBE

ZDRUŽENO KRALJESTVO:

V Angliji in Wales-u je obravnavano področje postalo kaznivo dejanje na podlagi poročil nevladnih organizacij o povečanem številu objav posnetkov s seksualno vsebino brez privolitve prikazane osebe z namenom izsiljevanja ali maščevanja (tako imenovani »*revenge porn*«). Z novelo Zakona o kazenskem pravosodju in sodiščih (*«Criminal Justice and Courts Act»*) v letu 2015 je bilo v 33. členu kot kaznivo določeno javno razkrivanje zasebnih seksualnih fotografij in filmov brez privolitve posnete osebe in z namenom povzročanja stiske. Predpisana je kazen zapor do dveh let. Od aprila 2015, ko je zakon začel veljati, do decembra istega leta je bilo zaradi novega kaznivega dejanja prijavljenih 1.160 dejanj. Od navedenih primerov jih je bilo 61 odstotkov zavrženih, pregon pa se je v prvem letu začel zoper 206 oseb.

Na Škotskem je obravnavano področje postalo kaznivo dejanje aprila 2016, ko je bil uveljavljen Zakon zlorabljanju in spolnem nasilju (*«Abusive Behaviour and Sexual Harm Act»*).

Na Severnem Irskem je obravnavano področje določeno kot kaznivo dejanje od februarja 2016 (sprememba Zakona o pravosodju).

KRALJEVINA DANSKA:

Kazenski zakonik Kraljevine Danske v 264.d členu določa splošnejše kaznivo dejanje, ki se po

vsebinsi deloma približuje veljavnemu 143. členu slovenskega KZ-1 (zloraba osebnih podatkov).

Po 264.d členu danskega Kazenskega zakonika se z denarno kaznijo ali zaporom do šestih mesecev kaznuje oseba, ki protizakonito posreduje podatke ali slike zasebnega življenja druge osebe ali druge slike osebe, za katere je podano pričakovanje, da ne bodo javno objavljene.

FRANCIJA:

Kazenski zakonik Francije v členu 226-1 prav tako določa splošnejše kaznivo dejanje vdora v zasebnost, ki ga stori tisti, ki namerno ogroža zasebnost druge osebe s tem, da brez soglasja osebe snema ali prenaša zasebne besede ali pogovor te osebe, ali da brez privolitve snema ali posreduje slike iz zasebnega življenja druge osebe. Predpisana je kazen enega leta zavora in do 45.000 evrov denarne kazni.

ZLORABA POLOŽAJA ALI ZAUPANJA PRI GOSPODARSKI DEJAVNOSTI

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Kazenski zakonik Zvezne republike Nemčije v 266. členu določa kaznivo dejanje poneverbe in zlorabe zaupanja, ki je širše, kot pa le pri opravljanju gospodarske dejavnosti, saj nemški kazenski zakonik nima posebnega poglavja kaznivih dejanj zoper gospodarstvo.

Navedeno kaznivo dejanje stori tisti, ki zlorabi pooblastilo, dano z zakonom, z odločitvijo javne oblasti ali s pravnim poslom, za razpolaganje s tujim premoženjem ali za prevzemanje pravnih obveznosti za drugega. Kaznivo dejanje stori tudi tisti, ki zlorabi svojo dolžnost skrbi za lastninske interese drugega, ki mu je bila dana z zakonom, z imenovanjem s strani javne oblasti ali s pravnim poslom, in povzroči škodo osebi, katere interese bi moral varovati. Storilec se kaznuje s kaznijo zavora do petih let ali z denarno kaznijo.

HRVAŠKA:

Kaznivo dejanje zlorabe zaupanja pri gospodarskem poslovanju je določeno v 246. členu hrvaškega Kazenskega zakona. Stori ga, kdor pri gospodarskem poslovanju prekrši dolžnost zaščite tujih premoženjskih interesov, dano z zakonom, odločitvijo upravne ali sodne oblasti, pravnim poslom ali z odnosom zaupanja, in na ta način sebi ali drugemu pridobi protipravno premoženjsko korist ter s tem ali na drug način povzroči premoženjsko škodo tistemu, za katerega interese je bil dolžan skrbeti. Predpisana je kazen zavora od šestih mesecev do petih let. Če je z dejanjem pridobljena znatna premoženjska korist ali povzročena znatna premoženjska škoda, se storilec kaznuje s kaznijo zavora od enega do desetih let.

V skladu z 29. odstavkom 87. člena je znatna premoženjska korist ali škoda tista, ki presega 60.000 kun.

FINSKA:

Finski Kazenski zakonik v 36. poglavju (»Goljufija in druge prevare«) v 5. razdelku določa kaznivo dejanje zlorabe položaja ali zaupanja, ki ga stori tisti, ki mu je dodeljena dolžnost upravljanja s finančnimi ali pravnimi zadevami druge osebe in zlorabi svoj položaj tako, da stori dejanje, za katero ni pooblaščen, ali da deloma ali popolnoma zanemari svoje dolžnosti in s tem povzroči škodo osebi, za katere koristi bi moral skrbeti. Predpisana je kazen zavora do dveh let.

IMPLEMENTACIJA DIREKTIVE 2014/62/EU

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Kazenski zakonik Zvezne republike Nemčije določa kaznivo dejanje ponarejanja denarja v 146. členu. Stori ga tisti, ki ponaredi denar z namenom dajanja v obtok kot pravega, ali ki spremeni pravi denar, tako, da je višje vrednosti, ali ki pridobi ali ponuja ponarejen denar s takim namenom, ali ki da denar, ki ga je ponaredil, spremenil ali pridobil, v obtok kot pravega. Predpisana je kazen najmanj enega leta zapora (kar v skladu z 38. členom, ki določa splošni minimum in maksimum kazni zapora, pomeni največ petnajst let zapora).

Če storilec deluje poslovno ali kot član združbe, katere namen je ponarejanje denarja, se kaznuje s kaznijo najmanj dveh let zapora.

Za manj resne primere ponarejanja ali spreminjanja denarja je predpisana kazen od treh mesecev do petih let zapora, za manj resne primere pridobivanja ali ponujanja ponarejenega denarja pa od enega do desetih let zapora.

V skladu s 147. členom se z denarno kaznijo ali zaporom do petih let kaznuje tudi vsak, ki da v obtok ponarejen denar na drugačen način, kot je določen s 146. členom.

V 149. členu so določena še kazniva pripravljalna dejanja v zvezi s ponarejanjem denarja. Kdor pripravlja ponarejanje denarja z izdelovanjem, pridobivanjem zase ali za koga drugega, ponujanjem naprodaj ali shranjevanjem pripomočkov, računalniških programov ali druge opreme, ki je primerna za storitev tega kaznivega dejanja; ali papirja, ki je enak ali se lahko zamenja s papirjem, ki se uporablja za izdelavo denarja; hologramov in drugih elementov, namenjenih za zaščito pred ponarejanjem, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do petih let, če se je tako sam pripravljajal, da bo ponarejal denar, v drugih primerih pa z denarno kaznijo ali zaporom do dveh let.

HRVAŠKA:

Kaznivo dejanje ponarejanja denarja je določeno v 274. členu hrvaškega Kazenskega zakona. Kaznivo dejanje stori, kdor izdela ponarejen denar, predružači pravi denar ali tak denar pridobi, poseduje, uvozi, izvozi, sprejema ali prenaša z namenom dajanja v obtok kot prave ali ga da v obtok kot pravega. Predpisana je kazen od enega do desetih let zapora.

S kaznijo zapora do treh let se kaznuje tisti, ki je prejel tak denar kot pravega, pa ga da v obtok ne glede na to, da je kasneje izvedel, da denar ni pravi.

V 283. členu hrvaškega Kazenskega zakona je določeno še kaznivo dejanje izdelave, nakupa, posedovanja, prodaje ali omogočanja uporabe sredstev za ponarejanje, ki ga stori tisti, ki izdeluje, nakupuje, poseduje, prodaja ali omogoča uporabo naprav, predmetov, računalniških programov ali podatkov ter drugih sredstev za ponarejanje denarja ali spreminjanje pravega denarja, kot so na primer hologrami, vodni žigi in drugi sestavni deli denarja, namenjeni proti ponarejanju. Predpisana je kazen do treh let zapora.

FINSKA:

Finski Kazenski zakonik kazniva dejanja v zvezi s ponarejanjem denarja določa v 37. poglavju. Kaznivo dejanje ponarejanja denarja stori tisti, ki ponaredi denar ali spremeni pravi denar z namenom dajanja v obtok kot pravega, ali ki s tem namenom izvozi, uvozi, pridobi, prejme,

prevaža ali preda tak denar drugemu, čeprav ve, da je ponarejen ali spremenjen. Predpisana je kazen zapora od štirih mesecev do štirih let.

Če gre pri ponarejanju za znatno vsoto ali vrednost ponarejenega ali spremenjenega denarja, ali če je bilo dejanje storjeno na posebej premišljen način, se storilec kaznuje s kaznijo od dveh do desetih let zapora. Če je kaznivo dejanje z vidika vsote ali vrednosti ponarejenega ali spremenjenega denarja, koristi, za katero si je storilec prizadeval, ali škode, ki jo je povzročil, ali zaradi drugih okoliščin neznatno, je predpisana denarna kazen ali zapor do dveh let.

Znatne in neznatne vsote ali vrednosti finski kazenski zakonik ne opredeljuje, torej je odvisna od ocene pristojnih organov v konkretnem primeru.

Za pripravljalna dejanja, ki jih stori tisti, ki z namenom ponarejanja izdelava, uvozi, poseduje, pridobi ali prejme naprave, listine ali računalniške programe, primerne za storitev kaznivenga dejanja ponarejanja denarja je predpisana denarna kazen ali zapor do dveh let.

Oseba, ki sprejme ponarejen ali spremenjen denar kot pravega, in ga da v nadaljnji obtok, čeprav izve, da ni pravi, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta. Oseba, ki brez sprejemljivega razloga poseduje ponarejen ali spremenjen denar, pa se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do šestih mesecev.

KRŠITEV TEMELJNIH PRAVIC DELAVCEV

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Kaznivo dejanje neplačila ali zlorabe plač je določeno v 266.a členu Kazenskega zakonika Zvezne republike Nemčije. Kaznivo dejanje po prvem odstavku, s predpisano kaznijo do petih let zapora ali denarno kaznijo, stori delodajalec, ki zadržuje prispevke za delavčevo socialno varnost, ne glede na to, ali so bile plače izplačane ali ne. Enako se kaznuje delodajalec, ki da pristojnemu organu napačne ali nepopolne podatke, pomembne za socialno zavarovanje, ali pa podatkov sploh ne da. Enaka kazen je predpisana za delodajalca, ki v imenu delavca ne plačuje kakšnih drugih dajatev oziroma prispevkov, ki bi jih moral in delavca o tem pravočasno ne obvesti.

Za posebej hude primere je predpisana kazen od šestih mesecev do desetih let zapora. Kot posebej hude okoliščine se štejejo, če delodajalec:

- zadržuje večje vsote prispevkov,
- ponareja dokumentacijo in posledično kontinuirano zadržuje prispevke,
- sodeluje z uradno osebo, ki zlorablja svoja pooblastila ali položaj.

Delodajalec v smislu tega člena je tudi oseba, ki najema delavce, ki delajo doma, in druge osebe, določene v zakonu o delu na domu.

Če delodajalec v ustrezne roku plača zaostale prispevke, se njegova krivda ne ugotavlja.

HRVAŠKA:

Hrvaški Kazenski zakon kaznivo dejanje neplačevanje plač določa v 132. členu. Kaznivo dejanje stori tisti, ki ne izplača dela ali cele plače enemu ali več delavcem. Predpisana kazen je kazen zapora do treh let. Enako se kaznuje tisti, ki ne daje podatkov ali daje netočne podatke, ki so potrebni za obračun plače in se zato plača ne izplačuje ali pa se izplačuje le

delno. Kaznivo dejanje ni podano, če je do neizplačila plač prišlo zaradi nedostopnih ali nezadostnih sredstev na računu delodajalca in tako stanje ni nastalo zaradi izogibanja izplačilu plač.

Če storilec dejanja po prvem odstavku 132. člena kasneje izplača plače, se mu kazen lahko oprosti.

Plača v smislu tega člena je osnovna plača in vse dajatve v denarju ali v naravi, ki jih prejema delavec, v bruto znesku, kar vključuje prispevke iz plače in na plačo po posebnih predpisih.

V 134. členu hrvaškega Kazenskega zakona je določeno kaznivo dejanje kršitve pravic iz socialnega zavarovanja, ki ga stori tisti, ki drugega prikrajša ali mu omeji pravico iz pokojninskega ali zdravstvenega zavarovanja ali zavarovanja za primer brezposelnosti ali prikrajša za prispevek za zaposlovanje invalidnih oseb, in s tem niso izpolnjeni znaki kakšnega drugega kaznivega dejanja. Predpisana kazen je zapor do enega leta.

KRALJEVINA ŠPANIJA:

Španski Kazenski zakonik v XV. poglavju (»Kazniva dejanja zoper pravice delavcev«) v 311. členu določa, da se s kaznijo šestih mesecev do treh let zavora in denarno kaznijo kaznuje, kdor s prevaro ali zlorabo delavcem vsili pogoje dela, ki škodujejo ali omejujejo pravice, ki pripadajo delavcem v skladu z zakonom, kolektivnimi ali individualnimi pogodbami.

- **izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv:**

Z uveljavitvijo tega predloga zakona bo kazenska materialna zakonodaja dokončno usklajena z Direktivo 2014/62/EU, ki je bila sprejeta dne 15. 5. 2014 in jo je bilo treba implementirati do 23. 5. 2016. Korelacijska tabela je priložena.

Direktiva 2004/38/ES ne določa obveznosti držav članic Evropske unije, da v svojih pravnih redih določijo kazen izгона tujca iz države, pač pa le postavlja pogoje, če se države članice za tako kazen odločijo. Zato korelacijska tabela ni potrebna.

Enako tudi v zvezi z Direktivo 2002/90/ES, saj gre le za manjšo prilagoditev določbe tretjega odstavka 308. člena KZ-1.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- ***razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel:***

Predlog zakona ne uvaja nobenih novih postopkov ali administrativnih bremen.

- ***ukinitev postopka ali odprava administrativnih bremen:***

Predlog zakona ne ukinja ali odpravlja administrativnih bremen.

- ***spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti:***

Vsebina, ki jo ureja KZ-1 ter razdelitev pristojnosti v kazenskem postopku ne omogočata spoštovanja načela »vse na enem mestu«.

- ***podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja:***

Glede na to, da predlog zakona ne uvaja novih postopkov, tudi ne bodo potrebni dodatni podatki oziroma dokumenti.

- ***ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitve obstoječih organov:***

Predlog zakona ne predvideva ustanovitve novih organov, reorganizacije ali ukinitve obstoječih organov.

- ***ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva:***

Predlog zakona ne uvaja novih postopkov, torej tudi nove zaposlitve, usposabljanja ter finančna in materialna sredstva ne bodo potrebna.

- ***ali se bodo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšala število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva:***

Predlog zakona ne ukinja nobenega postopka.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- ***dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov:***

Zaradi določb predloga zakona se ne bo povečal ali zmanjšal obseg dokumentacije, ki bi jo morala stranka predložiti.

- ***stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke:***

Predlog zakona ne predvideva povečanja stroškov strank ali njihove razbremenitve.

- ***čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo:***

Predlog zakona ne vpliva na čas urejanja zadev strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- ***zaposlenost in trg dela:***

S predlogom zakona ne bodo nastale neposredne posledice za zaposlenost in trg dela.

- ***sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin:***

S predlagano določitvijo namena kaznovanja ter s predlaganim novim kaznivim dejanjem in spremembami nekaterih že določenih kaznivih dejanj bo zagotovljeno učinkovitejše sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

- ***ciljnim skupinam (seminarji, delavnice):***

Sprejeti zakon bo v skladu z ustaljeno prakso predstavljen državnim tožilcem in sodnikom na usposabljanjih, ki jih organizira Center za izobraževanje v pravosodju.

- ***širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve):***

Predlog zakona je bil 6. 9. 2016 objavljen na spletni strani Ministrstva za pravosodje in na spletnem portalu »e-demokracija«. Drugačna predstavitev sprejetega zakona širši javnosti glede na vsebino ni potrebna.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

- ***zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,***
- ***organi, civilna družba,***
- ***metode za spremljanje doseganja ciljev,***
- ***merila za ugotavljanje doseganja ciljev:***

Ministrstvo za pravosodje bo v skladu s svojimi pristojnostmi spremljalo izvajanje predpisa na podlagi objavljene sodne prakse ter v sodelovanju s pristojnimi organi na podlagi njihovih ugotovitev pri izvajanju določb v praksi. Del sprememb kazenske materialne zakonodaje je namreč vedno povezan z ugotovitvami v praksi policije, državnega tožilstva in sodišča pri obravnavi konkretnih zadev. Prav tako je za področje kazenske materialne zakonodaje pomemben razvoj obravnavanega področja v mednarodnem pravnem redu in pravnem redu Evropske unije, saj mednarodni dokumenti in dokumenti Evropske unije zaradi načela zakonitosti v kazenskem pravu v notranjem pravnem redu ne morejo biti neposredno uporabljivi.

– **časovni okvir spremljanja za pripravo poročil:**

Glede na vsebino predloga zakona ne bo potrebna priprava poročil. Če bodo v praksi ugotovljene pomanjkljivosti predlaganih določb, bo Ministrstvo za pravosodje to ugotovilo v sodelovanju s pristojnimi organi.

– **roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih:**

Glede na vsebino predloga poročila o izvajanju zakona in doseženih ciljih niso potrebna.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Zunanji strokovnjaki oziroma predstavniki pristojnih organov so sodelovali v strokovnem usklajevanju predloga zakona. Pravne osebe kot take niso sodelovale pri pripravi predloga zakona.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Datum pošiljanja v strokovno usklajevanje: 26. 5. 2016 – prvi krog usklajevanja

V razpravo so bili vključeni: Vrhovno sodišče RS, Sodni svet, Slovensko sodniško društvo, Vrhovno državno tožilstvo RS, Državnotožilski svet, Društvo državnih tožilcev Slovenije, Generalna policijska uprava, Varuh človekovih pravic, Odvetniška zbornica Slovenije, Pravna fakulteta v Ljubljani, Pravna fakulteta v Mariboru, Evropska pravna fakulteta, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani.

Datum pošiljanja v strokovno usklajevanje: 6. 9. 2016 – drugi krog usklajevanja

V razpravo so bili vključeni: Vrhovno sodišče RS, Sodni svet, Slovensko sodniško društvo, Vrhovno državno tožilstvo RS, Državnotožilski svet, Društvo državnih tožilcev Slovenije, Generalna policijska uprava, Varuh človekovih pravic, Odvetniška zbornica Slovenije, Pravna fakulteta v Ljubljani, Pravna fakulteta v Mariboru, Evropska pravna fakulteta, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Društvo Svetovalnica za migrante.

V drugem krogu strokovnega usklajevanja je bil predlog zakona objavljen tudi na portalu »e-demokracija« in na spletni strani Ministrstva za pravosodje.

Obrazložitve upoštevanja pripomb in dodatnih predlogov oziroma obrazložitve razlogov za njihovo neupoštevanje iz obeh krogov strokovnega usklajevanja in obrazložitve glede prejetega enega predloga iz portala »e-demokracija« so podane pod 2.3.č) točko te uvodne obrazložitve, zato jih tukaj ne ponavljamo.

Dodatno k vsebini pod 2.3.č) točko pojasnjujemo, da je dne 22. 9. 2016 v knjižnici Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani potekala okrogla miza na temo predlaganih sprememb KZ-1, ki so se je udeležili predstavniki akademske kazensko-pravne stroke, sodstva ter državnega tožilstva, pa tudi širša strokovna javnost (na primer predstavniki Ministrstva za pravosodje in Zagovornik načela enakosti). Izmenjava mnenj je potekala predvsem v zvezi s takrat predlagano odpravo kazni dosmrtnega zapora, ki je bila v kasnejših usklajevanjih iz tega predloga zakona črtana.³³

³³ Vsebinska razprava je v celotni dostopna na spletni povezavi:

Opravljen sta bili tudi usklajevalni sestanki s predstavniki Skupine državnih tožilcev, specializiranih za kazniva dejanja zoper delovno razmerje in socialno varnost ter s predstavniki Društva Svetovalnica za migrante. Tema obeh sestankov so bile predlagane spremembe kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1 in kaznivega dejanja kršitve pravic iz socialnega zavarovanja po 202. členu KZ-1.

Usklajevalni sestanek z Društvom Svetovalnica za migrante je potekal dne 12. 10. 2016 v prostorih Ministrstva za pravosodje. Predstavniki Društva, ki so bili tudi pobudniki predlaganih sprememb 196. in 202. člena KZ-1 v delu, ki se nanaša na črtanje besede »zavestno« iz opisov obeh kaznivih dejanj, so izrazili zadovoljstvo nad dejstvom, da je predlagatelj upošteval njihovo pobudo. Navedli so nekaj konkretnih primerov iz prakse, iz katerih izhaja, da je obravnavana sprememba obeh kaznivih dejanj nujno potrebna. Hkrati so menili, da v obravnavanih členih ali v obrazložitvi predlaganih sprememb ne bi bilo ustrezno določati oziroma navajati, kakšne okoliščine predstavljajo »objektivno in nezakrivljeno nezmožnost plačila«, saj je v zvezi s tem že vzpostavljena ustrezna sodna praksa.

Usklajevalni sestanek s predstavnicami Skupine državnih tožilcev, specializiranih za kazniva dejanja zoper delovno razmerje in socialno varnost je prav tako potekal dne 12. 10. 2016 v prostorih Ministrstva za pravosodje. Predstavnice Skupine so povedale, da je bila v preteklih letih zaznana različna praksa državnih tožilcev v zvezi s pregonom storilcev kaznivih dejanj po 196. in 202. členu KZ-1, zato je bila ustanovljena delovna Skupina za poenotenje prakse. Ocenile so, da je nabor kršitev, ki so znaki predvsem kaznivega dejanja po 196. členu KZ-1, preširok predvsem glede na kršitve oziroma prekrške, predpisane v delovno-pravni zakonodaji. Zato so predložile svoj predlog spremembe 196. člena KZ-1, ki naj bi zajemal le kršitve v zvezi z izplačevanjem plač, nadomestil plač in prispevkov. V zvezi z razmejitvijo kaznivega dejanja in prekrškov s področja kršitev temeljnih pravic delavcev je jasno, da je storitev prekrškov, določenih pretežno v ZDR-1, vezana večinoma na dejstvo zamude roka za opravo določene obveznosti delodajalca do delavca (torej zgolj na kršitev predpisa), kaznivo dejanje po 196. členu KZ-1 pa je vezano na prepovedano posledico (torej na kršitev predpisa in posledično prikrajšanje ali omejitev pravice delavca), zato do neustavnega prekrivanja znakov prekrškov in kaznivega dejanja ne more priti. Glede na navedeno ta predlog v predloženi spremembi 196. člena KZ-1 ni upoštevan. V predlagani spremembi prvega odstavka 196. člena KZ-1 pa je upoštevan predlog predstavnic Skupine v delu, ki se nanaša na jasno določitev, da je kaznivo dejanje po prvem odstavku mogoče storiti zoper enega ali več delavcev (vendar glede na predlagan drugi odstavek ne več kot devetnajst delavcev). Upoštevan je tudi predlog, naj se v predlagani spremembi drugega odstavka kvalifikatorna okoliščina »velike vrednosti prikrajšanja« nadomesti z »kršitvijo pravic v obdobju najmanj dveh let«. Na navedenem sestanku so predstavnice Skupine tudi menile, da – glede na obstoj in smer razvoja sodne prakse – odstavek, ki bi pomenil ekskulpacijo za primer, če delodajalec ni zakrivil nezmožnosti plačila oziroma se je trudil za plačilo, ni potreben, zato v tokrat predloženem besedilu ni predlagan.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu Državnega zbora in delovnih teles:

- mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje
- g. Darko STARE, državni sekretar v Ministrstvu za pravosodje
- dr. Ciril KERŠMANC, v. d. generalnega direktorja Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Kazenskem zakoniku (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo (6/16 – popr.), 54/15 in 38/16) se v naslovu 3.a poglavja beseda »mladoletnike« nadomesti z besedama »mladoletne osebe«.

2. člen

V 15.a členu se v naslovu beseda »mladoletnikov« nadomesti z besedama »mladoletnih oseb«, v besedilu člena pa se beseda »mladoletnika« nadomesti z besedama »mladoletno osebo«.

3. člen

V 43. členu na koncu se pika nadomesti s podpičjem in za tretjo alinejo doda nova četrta alineja, ki se glasi:

»- izgon tujca iz države.«.

4. člen

V tretjem odstavku 44. člena se besedi »se sme« nadomestita z besedilom »in izgon tujca iz države se smeta«.

5. člen

Za 45. členom se doda 45.a člen, ki se glasi:

»Namen kaznovanja
45.a člen

S kaznovanjem po določbah tega zakonika država varuje temeljne vrednote in načela pravnega reda, vzpostavlja zavedanje storilca kaznivega dejanja in drugih o nedopustnosti izvršitve kaznivih dejanj, predvsem pa ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca kaznivega dejanja omogoča, da se storilcu z ustrezno sankcijo omogoči dostojna vključitev v skupno družbeno okolje.«.

6. člen

Za 48. členom se doda nov 48.a člen, ki se glasi:

»Izgon tujca iz države
48.a člen

(1) Sodišče sme izreči tujcu izgon z ozemlja Republike Slovenije za čas od enega do petih let, če mu je izreklo kazen za kaznivo dejanje, za katero se sme izreči kazen več kot dveh let zapor ali mladletniškega zapor, in če je na podlagi njegovih osebnih okoliščin podana resna grožnja za javni red ali javno varnost.

(2) Starejšemu mladoletniku se sme pod pogoji iz prejšnjega odstavka izreči izgon le, če je nujen zaradi njegovih največjih koristi.

(3) Trajanje izгона se šteje od dneva pravnomočnosti sodbe. Čas, prebit v zaporu, se ne všteva v čas trajanja te kazni.

(4) Če se kazen izгона tujca iz države izvrši več kot dve leti po pravnomočnosti sodbe, s katero je bil izgon izrečen, sodišče pred izgonom ponovno oceni, ali so še podane osebne okoliščine, ki so bile podlaga za odločitev o izgonu.«.

7. člen

V drugem odstavku 53. člena se točka 4) spremeni tako, da se glasi:

»4) če so za vsa kazniva dejanja v steku predpisane kazni zapor do enega leta, enotna kazen ne sme biti daljša od petih let zapor;«.

8. člen

V drugem odstavku 59. člena se pika na koncu nadomesti z vejico in doda besedilo: »v primerih priznanj krivde in sporazumov o krivdi pa več kot petih let zapor (peti odstavek prejšnjega člena).«.

V četrtem odstavku se za besedami »od petih let« dodata vejica in besedilo »v primerih priznanj krivde in sporazumov o krivdi pa ne daljša od desetih let.«.

9. člen

Prvi odstavek 66. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Varstveno nadzorstvo opravlja svetovalec, ki ga določi organ, pristojen za probacijo.«.

10. člen

Deseti odstavek 86. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Sodišče v sodbi, v kateri je določilo, da se kazen izvrši z delom v splošno korist, določi tudi varstveno nadzorstvo, lahko pa tudi eno ali več navodil.«.

11. člen

V šestem odstavku 108. člena se za besedo »se« doda beseda »storilec«.

12. člen

Za 108. členom se doda novi 108.a člen, ki se glasi:

»Potovanje v tujino z namenom terorizma
108.a člen

(1) Kdor odpotuje iz države svojega državljanstva ali dejanskega prebivališča z namenom storitve dejanj iz 108. člena tega zakonika, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(2) Kdor odpotuje iz države svojega državljanstva ali dejanskega prebivališča z namenom storitve dejanj iz drugega ali tretjega odstavka 111. člena tega zakonika, se kaznuje z zaporom do osmih let.

(3) Kdor ob vedenju, da gre za namen iz prvega ali drugega odstavka tega člena, organizira ali drugače omogoča potovanja iz prvega ali drugega odstavka tega člena, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.«.

13. člen

V prvem odstavku 109. člena se za številko »108.« doda številka »108.a.«.

14. člen

V prvem odstavku 110. člena se črta besedilo »z namenom spodbujati teroristična kazniva dejanja«.

V drugem odstavku se črta besedilo »z namenom iz prejšnjega odstavka«.

15. člen

V 111. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Enako se kaznuje, kdor se usposobi tako, da od drugega prejme navodila za izdelavo ali uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, škodljivih ali nevarnih snovi ali navodila za druge posebne metode ali tehnologijo z namenom storitve ali sodelovanja pri terorističnem dejanju.«.

16. člen

V tretjem odstavku 112. člena se beseda »mladoletniku« nadomesti z besedama »mladoletni osebi«.

17. člen

V drugem odstavku 113. člena se beseda »mladoletniku« nadomesti z besedama »mladoletni osebi«.

18. člen

V 143. členu se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Kdor javno objavi posnetke ali sporočila druge osebe s seksualno vsebino brez privolitve te osebe in tako poseže v njeno zasebnost in jo huje prizadene, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do treh let.«.

Dosedanji šesti odstavek postane sedmi odstavek.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se za besedo »četrtga« dodata besedi »in šestega«.

19. člen

V prvem odstavku 196. člena se črta beseda »zavestno«, besedilo »delavca ali iskalca zaposlitve za pravico, ki mu pripada, ali mu jo omeji, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta« pa se nadomesti z besedilom »enega ali več delavcev ali iskalcev zaposlitve za pravice, ki jim pripadajo, ali jim jih omeji, se kaznuje z zaporom do treh let«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če so bile z dejanjem iz prejšnjega odstavka kršene pravice najmanj dvajsetih delavcev ali če so enemu ali več delavcem kršene pravice v obdobju najmanj dveh let, se storilec kaznuje z zaporom do petih let.«.

V tretjem odstavku se besedilo »iz prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »iz prvega odstavka tega člena«.

20. člen

V prvem odstavku 199. člena se besedilo »zaposli več tujcev« nadomesti z besedilom »zaposli dva ali več tujcev«.

21. člen

V 202. členu se črta beseda »zavestno«.

22. člen

V prvem odstavku 227. člena se črta beseda »veliko«.

V drugem odstavku se črta beseda »veliko«.

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Če je bila z dejanjem iz prvega ali drugega odstavka tega člena povzročena velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.«.

23. člen

V prvem odstavku 240. člena se črta besedilo », zato da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist ali povzročil premoženjsko škodo,«; za besedo »zastopanja« pa se doda besedilo »in s tem sebi ali komu drugemu pridobi protipravno premoženjsko korist ali povzroči premoženjsko škodo«.

24. člen

V 243. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Enako se kaznuje, kdor z zakonitimi napravami ali materiali organa, pristojnega za izdajo denarja, denar izdela s kršitvijo pravic ali pogojev, v skladu s katerimi lahko pristojni organi izdajo denar.«.

Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek postanejo četrti, peti in šesti odstavek.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se za besedo »obtoku« doda besedilo »ali je namenjen v obtok«.

25. člen

V prvem odstavku 248. člena se za besedo »papirjev« doda besedilo »ali zaščitne elemente, ki so namenjeni za zaščito pred ponarejanjem,«.

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Poskus kaznivega dejanja iz prvega odstavka tega člena je kazniv.«.

26. člen

V prvem odstavku 257. člena se besedi »enega leta« nadomestita z besedama »dveh let«.

V tretjem odstavku se črta besedilo », zato da bi sebi ali komu drugemu pridobila protipravno premoženjsko korist,«, za besedo »dolžnosti« pa se doda besedilo »in s tem sebi ali komu drugemu pridobi protipravno premoženjsko korist«.

27. člen

V tretjem odstavku 287. člena se za besedama »razkrije identiteto« doda besedilo »ali posamezne osebne ali druge podatke, ki bi lahko pripeljali do razkritja identitete«.

V četrtem odstavku se za besedo »identiteto« doda besedilo »ali posamezne osebne ali druge podatke, ki bi lahko pripeljali do razkritja identitete«; beseda »zaščitnega« pa se nadomesti z besedo »zaščitenega«.

28. člen

V tretjem odstavku 308. člena se beseda »dva« nadomesti z besedo »enega«; za besedo »države« pa se doda besedilo »ali omogoči nezakonito prebivanje na njem«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

29. člen

(1) Do uskladitve določb Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 109/12 in 54/15) z določbami dopolnjenega 43. člena, spremenjenega 44. člena in novega 48.a člena zakonika zavod za prestajanje kazni zapora na podlagi tega zakona najmanj 60 dni pred predvidenim odpustom obsojenca, ki mu je bil izrečen izgon tujca iz države in bo od pravnomočnosti sodbe, s katero je bil izrečen, na dan predvidenega odpusta obsojenca minilo več kot dve leti, o predvidenem odpustu obvesti sodišče, ki je izreklo sodbo na prvi stopnji, da po uradni dolžnosti oceni, ali so še podane osebne okoliščine, ki so bile podlaga za odločitev o izgonu.

(2) Sodišče od zavoda za prestajanje kazni zapora pridobi podatke o vedenju obsojenca v zavodu, če so taki podatki potrebni za oceno iz prejšnjega odstavka. Zavod za prestajanje kazni zapora posreduje podatke v roku petih dni od prejema zahteve sodišča.

(3) Sodišče v 15 dneh od prejema obvestila o predvidenem odpustu obsojenca opravi oceno in s sklepom odloči, ali naj se izgon tujca iz države izvrši. Zoper sklep sodišča je v treh dneh od vročitve sklepa dovoljena pritožba. O pritožbi višje sodišče odloči v treh dneh od prejema pritožbe.

(4) Sodišče posreduje izvod sklepa zavodu. Zavod najmanj osem dni pred predvidenim odpustom obsojenca, za katerega je treba izvršiti izgon tujca iz države, o tem obvesti ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ki izgon izvrši v skladu z določbami zakona, ki ureja tujce.

30. člen

Določbi spremenjenega prvega odstavka 66. člena in desetega odstavka 86. člena zakonika se začneta uporabljati na dan začetka uporabe zakona, ki bo določil probacijo.

31. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. in 2. členu:

Naslov 3.a poglavja KZ-1 se glasi »Pregon kaznivih dejanj zoper mladoletnike«, beseda »mladoletnik« pa je nato uporabljena tudi v naslovu in besedilu 15.a člena KZ-1. Predlagana je redakcijska sprememba tako, da se v vseh treh primerih beseda »mladoletnik« nadomesti z besedama »mladoletna oseba« v ustreznem sklonu.

Glede na to, da KZ-1 v 15.a členu določa pravilo o vrsti pregonu v zadevah, ko je zoper »mladoletnika« izvršeno kaznivo dejanje iz poglavij zoper življenje in telo, zoper človekove pravice in svoboščine, zoper spolno nedotakljivost ali drugo kaznivo dejanje z znaki nasilja, je prav, da se storilce teh kaznivih dejanj vedno preganja po uradni dolžnosti (in ne na predlog ali na zasebno tožbo), kadar so žrtve mlajše od 18 let in ne le kadar so žrtve stare od 14 do 18 let. Vendar je glede na vsebino obravnavanih določb sicer že po njihovem veljavnem besedilu edina možna in smiselna (sistemska) razlaga ta, da se v njih beseda »mladoletnik« nanaša na vse osebe, stare do osemnajst let, zato se nadomešča z besedama »mladoletna oseba« le zaradi sistematike KZ-1 in redakcijske jasnosti.

V skladu z 70. in naslednjimi členi prej veljavnega KZ, ki se v skladu z prehodno določbo 375. člena KZ-1 še naprej uporablja za mladoletne osumljence kaznivih dejanj, je »mladoletnik« namreč izraz, ki pomeni mladoletno osebo, ki je lahko kazensko-pravno odgovorna – torej »mlajši mladoletnik« (od 14 do 16 let) in »starejši mladoletnik« (od 16 do 18 let). Navedeno pomeni, da glede na veljavni 15.a člen KZ-1 posebno pravilo o pregonu velja le, kadar je žrtev kaznivega dejanja stara od 14 do 18 let, ne pa kadar je žrtev mladoletna oseba, ki še ni stara 14 let. Glede na smisel obravnavane določbe je prav, da se jasneje izpostavi, da njena vsebina zajame tudi primere žrtev kaznivih dejanj, ki so stare manj kot 14 let, kar se izvede z navedenim redakcijskim popravkom.

K 3. členu:

KZ-1 v 43. členu določa vrste kazni, ki se smejo izreči storilcem kaznivih dejanj (zapor, denarna kazen in prepoved vožnje motornega vozila). Prej veljavni KZ je kot kazen v 34. členu določal tudi izgon tujca iz države.

Predlagana je dopolnitev KZ-1 z možnostjo izreka kazni izгона tujca iz države, ki je podrobneje obrazložena ob predlaganem novem 48.a členu KZ-1.

K 4. členu:

Glede na predlagano ponovno uvedbo kazni izгона tujca iz države, je po vzoru prej veljavnega KZ predlagana dopolnitev tretjega odstavka 44. člena KZ-1 tako, da bo poleg prepovedi vožnje motornega vozila kot stransko kazen ob kazni zopora, denarni kazni ali pogojni obsodbi mogoče izreči tudi izgon tujca iz države.

K 5. členu:

Predlagan je nov 45.a člen KZ-1, ki opredeljuje namen kaznovanja.

V predlaganem besedilu je upoštevana predpostavka, da nobena izmed tradicionalnih teorij kaznovanja ne more sama zase prepričljivo utemeljiti vsebine in meja kazni oziroma kaznovanja. Zato besedilo temelji na tako imenovanih mešanih teorijah, ki vsebujejo različne cilje kaznovanja. Gre za povezovanje različnih vidikov generalne in specialne prevencije, resocializacije, upoštevanja načela krivde pri določanju (zgornje) meje kazni in podobno, pri čemer je jasno, da povračilnost oziroma retribucija nikakor ni glavni namen kaznovanja.

Predlagana je opredelitev namena kaznovanja tako, da gre za varovanje temeljnih vrednot pravnega reda, generalno in specialno prevencijo ter predvsem resocializacijo ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca.

V predlaganem besedilu je tako izpostavljena rehabilitacija ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca, kar med drugim preprečuje pretirane poskuse spreminjanja obsojencev; hkrati pa je z navajanjem varovanja temeljnih vrednot in načel pravnega reda kot namen kaznovanja izpostavljena tako pozitivna generalna kot tudi specialna prevencija.

K 6. členu:

Predlagan je nov 48.a člen KZ-1, ki določa pravila v zvezi z novo stransko kaznijo izгона tujca iz države.

Glede na to, da Direktiva 2004/38/ES za državljane držav Evropske unije in njihove družinske člane določa dodatne pogoje, ki morajo biti podani, da se jim izreče stranska kazen izгона tujca iz države, je ureditev, ki je usklajena s to direktivo, predlagana za vse tujce, saj ne bi bilo dopustno v kazenski zakonodaji predpisovati drugačne obravnave storilcev kaznivih dejanj glede na državljanstvo. Direktiva sicer predpisuje blažje pogoje za izrek kazni izгона državljanom držav Evropske unije, ki v drugi državi članici Evropske unije živijo manj kot deset let (»grožnja za javni red ali javno varnost«), in strožje pogoje za tiste, ki v drugi državi članici živijo več kot deset let (»resna grožnja za javni red ali javno varnost« oziroma »nujni razlogi javne varnosti«), v predlogu novega člena pa je za vse tujce predlagan enak, torej strožji pogoj, da je podana resna grožnja za javni red ali javno varnost.

V skladu s predlaganim prvim odstavkom bo tako sodišče smelo tujcu izreči izgon z ozemlja Republike Slovenije za čas od enega do petih let, vendar le v primeru, če mu bo izreklo kazen za kaznivo dejanje, za katero se sme izreči kazen več kot dveh let zapor ali mladletniškega zapor (torej v primerih, ko predpisani razpon kazni za konkretno kaznivo dejanje dopušča izrek take kazni, ne glede na to, kakšna kazen zapor bo izrečena v konkretnem primeru), in kadar bo na podlagi njegovih osebnih okoliščin ocenilo, da je podana resna grožnja za javni red ali javno varnost.

V zvezi z izrekanjem obravnavane stranske kazni mladletnikom Direktiva 2004/38/ES predpisuje dodatni pogoj, da je izgon potreben zaradi njihovih koristi, kot to predpisuje Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah z dne 20. 11. 1989. Glede na to, da je v skladu s prej veljavnim KZ, ki se glede na prehodne določbe KZ-1 še uporablja za mladletne storilce kaznivih dejanj, starejšemu mladletniku mogoče izreči tudi stransko kazen izгона tujca iz države (tretji odstavek 72. člena KZ), je v predlaganem drugem odstavku določeno, da se starejšim mladletnikom sme izreči izgon le, če je nujen zaradi njihovih največjih koristi, v skladu s Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah. Hkrati pa v recitalu Direktiva 2004/38/ES največje koristi mladletnika poveže tudi z zaščito vezi mladletnika z njegovo družino. Dodatni pogoj višine izrečene kazni mladletniškega zapor pa je predpisan že v predlaganem prvem odstavku.

Tretji odstavek (tako, kot že prej veljavni KZ) določa, da se trajanje stranske kazni izгона tujca iz države šteje od dneva pravnomočnosti sodbe; čas, prebit v zaporu, pa se ne všteva v čas trajanja te kazni.

Predlagani četrti odstavek pa v skladu z Direktivo 2004/38/ES določa dodatno presojo sodišča za primer, če se bo kazen izгона tujca iz države izvršila več kot dve leti po pravnomočnosti sodbe (na primer zaradi prestajanje daljše kazni zapor ali mladletniškega zapor). V takem primeru bo moralo sodišče pred izgonom ponovno oceniti, ali so še podane osebne okoliščine,

ki so bile podlaga za odločitev o izgonu.

K 7. členu:

Predlagana je sprememba veljavne točke 4) drugega odstavka 53. člena. Veljavno besedilo določa posebno pravilo za izrek enotne kazni v steku za primer, ko so za vsa kazniva dejanja v steku predpisane kazni zapora do treh let. V takem primeru enotna kazen ne sme preseči osmih let zapora. Določba je nespremenjena že od Kazenskega zakona SFRJ iz leta 1976, vendar je bila takrat najvišja možna kazen zapora 15 let, v izjemnih primerih pa 20 let. V skladu s predlagano spremembo bo posebno pravilo za izrek enotne kazni v steku določeno za primere, ko bo za vsa kazniva dejanja v steku predpisana kazen zapora do enega leta in enotna kazen ne bo smela preseči petih let zapora. Za kazniva dejanja s predpisano kaznijo do treh let zapora se bo torej enotna kazen v steku izrekla v skladu s splošnim pravilom iz veljavne točke 3) drugega odstavka 53. člena KZ-1 – enotna kazen mora biti večja od vsake posamezne določene kazni, vendar ne sme doseči seštevka posameznih kazni in ne preseči 30 let zapora.

K 8. členu:

Glede na posebna pravila za izrek pogojne obsodbe iz petega odstavka 58. člena KZ-1, ki veljajo v primeru sporazuma o krivdi in priznanja krivde, je predlagana dopolnitev drugega odstavka 59. člena KZ-1 tako, da bo tudi v primeru izreka enotne kazni zaradi novega kaznivega dejanja, kadar gre za sporazum o krivdi ali priznanje krivde, pogojno obsodbo mogoče izreči, kadar prej določena kazen zapora in nova določena kazen zapora ne bosta presegli petih let zapora.

V skladu s predlagano dopolnitvijo četrtega odstavka 59. člena KZ-1 pa v obravnavanih primerih preizkusna doba ne bo smela biti daljša od desetih let.

S predlaganima dopolnitvama 59. člena KZ-1 bo enako veljalo tudi v primeru izreka enotne kazni zaradi prej storjenega kaznivega dejanja (60. člen KZ-1), saj drugi odstavek 60. člena KZ-1 določa, da se smiselno uporablja četrti odstavek 59. člena KZ-1; po sodni praksi, ki se sklicuje na komentar primerljivega 53. člena prejšnjega KZ, pa je treba upoštevati tudi omejitev iz drugega odstavka 59. člena KZ-1.

K 9. členu:

Predlagana sprememba prvega odstavka 66. člena KZ-1, ki določa dejavnost svetovalca pri pogojni obsodbi z varstvenim nadzorstvom, je posledica ureditve nove probacijske službe, ki je predvidena v Predlogu Zakona o probaciji. Glede na to, da Predlog Zakona o probaciji še ni uveljavljen (je pa v zaključni fazi usklajevanja), je zaradi morebiti nemogoče hkratne uveljavitve obeh predlogov zakonov predlagana tudi prehodna določba, ki bo uporabo te spremembe odložila do začetka uporabe novega Zakona o probaciji.

V skladu z veljavno ureditvijo v ZIKS-1 je dejavnost svetovalca pri pogojni obsodbi z varstvenim nadzorstvom naloga pristojnega centra za socialno delo, konkretnega svetovalca pa v skladu z veljavnim prvim odstavkom 66. člena KZ-1 določi sodišče. V predlogu Zakona o probaciji je določeno, da vodja (nove) probacijske enote izmed probacijskih uslužbencev določi svetovalca, ki pripravi osebni načrt izvajanja varstvenega nadzorstva.

Glede na navedeno je prvi odstavek 66. člena KZ-1 treba spremeniti tako, da bo svetovalca, ki opravlja varstveno nadzorstvo, določil (novi) organ, ki bo pristojen za probacijo.

K 10. členu:

Veljavni deseti odstavek 86. člena KZ-1 določa možnost sodišča, da v sodbi za čas trajanja

dela v splošno korist po določbah tega zakonika o pogojni obsodbi lahko odredi varstveno nadzorstvo, eno ali več navodil, ter določi svetovalca.

Predlog Zakona o probaciji predvideva, da se vedno, kadar je izvršitev kazni zapora izrečena na način, da se izvrši z opravo dela v splošno korist, izvaja tudi ukrep varstvenega nadzorstva s strani organa pristojnega za probacijo – pristojne probacijske enote v smislu pomoči, nadzora ali varstva, zato je treba temu ustrezno spremeniti deseti odstavek 86. člena KZ-1 tako, da bo sodišče v takem primeru vedno v sodbi določilo varstveno nadzorstvo, po potrebi pa tudi eno ali več navodil.

Glede na to, da Predlog Zakona o probaciji še ni uveljavljen (je pa v zaključni fazi usklajevanja), je zaradi morebiti nemogoče hkratne uveljavitve obeh predlogov zakonov predlagana tudi prehodna določba, ki bo uporabo te spremembe odložila do začetka uporabe novega Zakona o probaciji.

K 11. členu:

Dopolnitev besedila šestega odstavka 108. člena KZ-1 z besedo »storilec« je redakcijske narave.

K 12. členu:

V predlaganem novem 108.a členu KZ-1 je na podlagi 4. člena Dodatnega protokola določeno kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma tako, da vključuje namen storitve terorističnih kaznivih dejanj in namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem. Udeležbo pri takih kaznivih dejanjih pa pokriva že Splošni del KZ-1 v veljavnem besedilu 36.a do 41. člena.

V predlaganem prvem odstavku je določeno kaznivo dejanje potovanja iz države svojega državljanstva ali dejanskega prebivališča, z namenom storitve dejanj iz 108. člena KZ-1, v drugem odstavku pa z namenom nudenja ali sprejemanja usposabljanja z namenom storitve terorističnih kaznivih dejanj. Torej ne gre za inkriminacijo vseh potovanj v določene države, ampak potovanj v katerokoli državo, pri katerih storilec potuje z namenom, da bo izvrševal prej navedena dejanja. Smiselno podobno KZ-1 že določa v prvem odstavku 109. člena v zvezi s kaznivim dejanjem financiranja terorizma.

Tako kaznivo dejanje po prvem odstavku kot tudi po drugem odstavku je mogoče storiti le naklepno, dodan pa je še nadaljnji subjektivni element, torej »teroristični namen« – namen storitve kaznivih dejanj terorizma po prvem odstavku, po drugem odstavku pa namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja za izvrševanje kaznivih dejanj terorizma. Ob tem je treba upoštevati, da gre za inkriminacijo dejanj, ki so predhodna oziroma pripravljalna faza dejanski storitvi kaznivih dejanj terorizma, ki pa zaradi izkazanega namena lahko vodijo k dejanski storitvi terorističnih kaznivih dejanj.

Za storitev kaznivega dejanja potovanja v tujino z namenom terorizma ni nujno, da so posledično teroristična kazniva dejanja tudi storjena. Prav tako za obstoj obravnavanega kaznivega dejanja ni pomembno, kje naj bi bila nameravana teroristična kazniva dejanja storjena.

V tretjem odstavku novega 108.a člena KZ-1 je na podlagi 6. člena Dodatnega protokola predlagana inkriminacija organizacije ali drugačnega omogočanja potovanj iz prvega ali drugega odstavka tega člena. Ob tem mora biti podano zavedanje storilca (na primer organizatorja), da gre pri potovanju za namen terorizma oziroma sprejemanja ali nudenja usposabljanja za terorizem. Predlagana je strožja kazen zapora od enega do desetih let, saj

organizacija ali drugačno omogočanje takih potovanj (za večje število oseb) predstavlja celo sorazmerno večjo nevarnost, kot pa na primer potovanje ene same osebe z obravnavanim namenom.

K 13. členu:

Predlagana dopolnitev prvega odstavka 109. člena KZ-1 sledi 5. členu Dodatnega protokola, ki določa obveznost držav članic, da kot kaznivo dejanje izrecno določijo tudi financiranje potovanja v tujino z namenom terorizma.

Glede na to, da navedeno dejanje stori tisti, ki zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom, da bo deloma ali v celoti porabljeno za omogočanje potovanja v tujino z namenom terorizma, je najustreznejša dopolnitev prvega odstavka 109. člena KZ-1, v katerem je na enak način opredeljeno kaznivo dejanje financiranja terorističnih dejanj. Zato je predlagana dopolnitev prvega odstavka 109. člena KZ-1 tako, da se bo poleg sklicevanja na 108., 110. in 111. člen KZ-1 skliceval tudi na novi 108.a člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma.

Kaznivo dejanje je mogoče storiti le naklepno, dodan pa je še nadaljnji subjektivni element, torej vedenje tistega, ki zagotovi denar, o »terorističnem namenu« - torej, da je zagotovil denar za potovanje z namenom storitve kaznivih dejanj terorizma (prvi odstavek novega 108.a člena KZ-1) ali za potovanje z namenom nudenja ali sprejemanja usposabljanja za izvrševanje kaznivih dejanj terorizma (drugi odstavek novega 108.a člena KZ-1).

K 14. členu:

Predlagano je črtanje obarvanega naklepa storilca kaznivih dejanj ščuvanja in javnega poveljevanja terorističnih dejanj po prvem in drugem odstavku 110. člena KZ-1.

Glede na predlagano črtanje v prvem odstavku bo storilec še vedno izpolniti zakonske znake ščuvanja k storitvi terorističnih dejanj z razpošiljanjem sporočil in tako povzročiti nevarnost za storitev enega ali več terorističnih kaznivih dejanj, ne bo pa potrebno dokazovati še posebnega »namena spodbujanja terorističnih dejanj«, saj je ta (vsaj deloma) že zajet v »ščuvanju«, hkrati pa mora biti »povzročena nevarnost«.

Enako tudi glede črtanja sklicevanja na namen iz prvega odstavka, ki je predlagano v drugem odstavku 110. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje javnega poveljevanja ali zagovarjanja terorističnih kaznivih dejanj.

K 15. členu:

Predlagana dopolnitev 111. člena KZ-1 z novim tretjim odstavkom v skladu s 3. členom Dodatnega protokola kot kaznivo določa tudi sprejemanje usposabljanja za terorizem.

V skladu z Dodatnim protokolom navedeno kaznivo dejanje obsega sprejemanje navodil za izdelavo ali uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, škodljivih ali nevarnih snovi, ali za druge posebne metode ali tehnike za izvedbo ali sodelovanje pri terorističnem dejanju. Navedeno je v veljavnem drugem odstavku 111. člena KZ-1 že določeno za tistega, ki usposablja druge, predlagani tretji odstavek pa po eni strani pomeni še »zrcalno inkriminacijo« tistih, ki tako (nezakonito) usposabljanje sprejemajo; po drugi strani pa v skladu z Dodatnim protokolom »sprejemanje usposabljanja z namenom storitve terorističnih kaznivih« dejanj širi iz udeležbe pri usposabljanjih, ki so nezakonito organizirana za »bodoče teroriste«, tudi na zakonita usposabljanja (na primer usposabljanje za pilote, vojaška usposabljanja), ki pa se jih določena oseba udeleži z namenom, da se usposobi za storitev terorističnega kaznivega dejanja.

K 16. in 17. členu:

Tretji odstavek 112. člena KZ-1 določa kvalificirano obliko kaznivega dejanja spravljanja v suženjsko razmerje, drugi odstavek 113. člena pa kvalificirano obliko kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, če sta storjeni proti »mladoletniku«. Jasno je, da mora ta opredelitev zajemati žrtve, ki so mlajše od 18 let in ne le mladoletnike od 14 do 18 leta, zato se iz razlogov, pojasnjenih k 1. in 2. členu tega predloga zakona tudi v 112. in 113. členu predlaga redakcijski popravek tako, da se izraz »mladoletnik« nadomesti z »mladoletna oseba«. Glede na vsebino obravnavanih določb je sicer že po njihovem veljavnem besedilu edina možna in smiselna razlaga ta, da se v njih beseda »mladoletnik« nanaša na vse osebe, stare do osemnajst let, zato se nadomešča z besedama »mladoletna oseba« le zaradi sistematike KZ-1 in redakcijske jasnosti.

K 18. členu:

Pri kaznivem dejanju zlorabe osebnih podatkov, ki je določeno v 143. členu KZ-1, je predlagan nov šesti odstavek, ki določa novo kvalificirano obliko kaznivega dejanja v zvezi z javno objavo posnetkov ali sporočil druge osebe s seksualno vsebino brez njene privolitve za objavo. S takim dejanjem mora biti poseženo v zasebnost te osebe, ki je zaradi dejanja tudi huje prizadeta.

V zvezi z novo kvalificirano obliko kaznivega dejanja zlorabe osebnih podatkov je predlagana kazen zapora od treh mesecev do treh let. Navedeno je sorazmerno strožja kazen od tiste, ki je predpisana v veljavnem petem odstavku 143. člena, ki določa kaznivo dejanje objave občutljivih osebnih podatkov (kamor sicer v skladu z ZVOP-1 sodijo tudi podatki o spolnem življenju), saj prav objava seksualnih vsebin brez privolitve pomeni hud poseg v zasebnost določene osebe, hkrati pa je v novem šestem odstavku določen tudi dodaten znak kaznivega dejanja, ki se kaže v »hujši prizadetosti« oškodovanca. Torej je – glede na to, da je objava občutljivih osebnih podatkov (kamor po ZVOP-1 sodijo tudi podatki o spolnem življenju) brez privolitve od novele KZ-1B v kvalificirani obliki kazniva že po petem odstavku 143. člena KZ-1 – v predlaganem novem šestem odstavku (tudi zaradi strožje predpisane kazni) določen dodaten pogoj »posega v zasebnost in hujše prizadetosti«.

Kaznivo dejanje s podobno vsebino v zvezi s posnetki mladoletnih oseb (torej mladoletnimi oškodovanci) je že inkriminirano v tretjem odstavku 176. člena KZ-1, kjer razumljivo »neprivolitev mladoletne osebe« sploh ni vključena med znake kaznivega dejanja. Zato bo pregon po novem odstavku 143. člena KZ-1 tekel predvsem v zvezi s polnoletnimi oškodovanci, razen kadar dejanja zoper mladoletno osebo ne bi bilo mogoče uvrstiti v »razširjanje ali drugačno ponujanje«, ki sta med znaki kaznivega dejanja po 176. členu KZ-1.

V zvezi z novim šestim odstavkom je predlagana dopolnitev sedmega odstavka 143. člena KZ-1 tako, da bo tudi v zvezi z novo kvalificirano obliko kaznivega dejanja (v veljavnem besedilu je tako določeno v zvezi s kaznivim dejanjem iz četrtega odstavka 143. člena KZ-1) pregon potekal na predlog (torej bo potreben predlog oškodovanca, nato pa bo pregon tekel kot po uradni dolžnosti), saj je prav, da (polnoletni) oškodovanec sam oceni, ali so prizadetost in druge okoliščine takšne, da bo zahteval pregon. Če bi namreč prišlo do primera pregona storilca, ki bi kaznivo dejanje iz novega šestega odstavka 143. člena KZ-1 storil v skladu s prej navedeno možnostjo zoper mladoletnega oškodovanca, pa bi pregon glede na določbo 15.a člena KZ-1 tako ali tako potekal po uradni dolžnosti, saj gre za kaznivo dejanje iz poglavja zoper človekove pravice in svoboščine.

K 19. členu:

V predpisanih kaznih po prvem in drugem odstavku 196. člena KZ-1 (kršitev temeljnih pravic

delavcev) ni zadosti upoštevana sorazmernost, saj je na primer storilec, ki je kaznivo dejanje storil zoper veliko število delavcev, kaznovan pravzaprav enako, kot tisti, ki je dejanje storil proti trem delavcem. Glede na navedeno so predlagane spremembe prvega in drugega odstavka 196. člena KZ-1 tako vsebinsko kot tudi tako, da bosta predpisani sorazmerni kazni glede na obseg in intenzivnost kršitve.

Glede na navedeno je opis kaznivega dejanja po 196. členu KZ-1 spremenjen tako, da v prvem odstavku vsebuje izvršitvene oblike iz veljavnega prvega in drugega odstavka (saj na primer »posledica nezakonitega prenehanja delovnega razmerja« iz veljavnega drugega odstavka pomeni »kršitev predpisov o sklenitvi pogodbe o zaposlitvi ali o prenehanju delovnega razmerja« iz veljavnega prvega odstavka; »neizplačilo treh zaporednih plač ali izguba pravice, ki izvira iz neplačanih prispevkov« iz veljavnega drugega odstavka pa »kršitev predpisov o plači in drugih prejemkih ... plačilu prispevkov« iz veljavnega prvega odstavka), denarna kazen ali zapor do enega leta pa sta nadomeščena s kaznijo zavora do treh let, saj je bila do sedaj predpisana kazen glede na pogostnost in obseg kršitev prenizka.

Glede na strožjo predlagano kazen je opis kaznivega dejanja po prvem odstavku dopolnjen tako, da je jasno, da je kaznivo dejanje po prvem odstavku 196. člena KZ-1 mogoče storiti s kršitvijo opredeljenih pravic eni ali več osebam (vendar manj kot 20, saj je to kvalifikatorna okoliščina, ki je predlagana v prenovljenem drugem odstavku). S tem se odpravlja dilema iz prakse, saj po do sedaj veljavni ureditvi nekatera sodišča menijo, da je kaznivih dejanj toliko, kolikor osebam so kršene pravice, druga pa, da gre pri enem storilcu za eno kaznivo dejanje ne glede na število oškodovancev.

Hkrati je iz opisa kaznivega dejanja po prvem odstavku črtana »zavestnost« storitve, ki bi lahko predpostavljala direktni naklep – tako, da bo jasneje določeno, da je mogoče obravnavati tudi storilce, ki dejanje storijo z eventualnim naklepom, kar bo prispevalo k enotnejši sodni praksi.

V predlaganem drugem odstavku 196. člena KZ-1 je predpisana kvalificirana oblika kaznivega dejanja, ki bo podano, če bodo kršene pravice najmanj dvajsetim delavcem, ali če bodo enemu ali več delavcem pravice kršene v obdobju najmanj dveh let. Predlagana je kazen zavora do petih let, zato morajo biti tudi kvalifikatorne okoliščine sorazmerno stroge.

Popravek sklicevanja na ustrezen odstavek v tretjem odstavku 196. člena KZ-1 je posledica opisanih sprememb prvega in drugega odstavka.

K 20. členu:

Opis kaznivega dejanja po prvem odstavku 199. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje zaposlovanje na črno, je v veljavnem besedilu določen tako, da je kazniva zaposlitev dveh ali več (slovenskih) delavcev v nasprotju s predpisi ali pa zaposlitev več tujcev ali oseb brez državljanstva (torej več kot dveh) brez ustreznih dovoljenj za delo.

Tako razlikovanje v znakih kaznivega dejanja glede na državljanstvo ni utemeljeno, zato je predlagana dopolnitev opisa kaznivega dejanja po prvem odstavku tako, da bo tudi v zvezi s tujci ali osebami brez državljanstva kaznivo dejanje podano že ob zaposlitvi dveh takih delavcev brez ustreznih dovoljenj.

K 21. členu:

Zaradi opisanih razlogov k spremembi 196. člena, je predlagano črtanje besede »zavestno« tudi pri kaznivem dejanju kršitve pravic iz socialnega zavarovanja po 202. členu KZ-1.

K 22. členu:

Kaznivo dejanje oškodovanja upnikov je v prvem in drugem odstavku 227. člena KZ-1 določeno tako, da je že za temeljno (in hkrati edino) obliko kaznivega dejanja potrebna povzročitev velike premoženjske škode. Navedena ureditev je nesorazmerna tako z vidika premoženjske škode, ki jo storilec s svojim dejanjem povzroči (drugim) upnikom, kot tudi v primerjavi z ureditvijo drugih kaznivih dejanj v poglavju zoper gospodarstvo.

Glede na navedeno je predlagana sprememba prvega in drugega odstavka 227. člena KZ-1 tako, da postaneta temeljna oblika kaznivega dejanja in se posledično v obeh odstavkih črta beseda »velika« pri opredeljevanju povzročene premoženjske škode. Torej bo storitev kaznivega dejanja po tako spremenjenima prvem in drugem odstavku podana, če je storilec s svojim dejanjem upnikom povzročil premoženjsko škodo v višini do 50.000 evrov.

Po vzoru nekaterih drugih kaznivih dejanj iz poglavja proti gospodarstvu (na primer 229. in 240. člen KZ-1) je ob tem predlagan tudi novi tretji odstavek 227. člena KZ-1, ki določa kvalificirano obliko kaznivega dejanja oškodovanja upnikov za primer, če storilec s svojim dejanjem iz prvega ali drugega odstavka 227. člena KZ-1 upnikom povzroči veliko premoženjsko škodo – torej škodo, ki presega 50.000 evrov.

K 23. členu:

V 240. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti. Zloraba položaja ali zaupanja po prvem odstavku 240. člena KZ-1 mora biti v skladu z veljavnim besedilom storjena naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu ali povzročitve premoženjske škode.

Predlagana je sprememba prvega odstavka tako, da bo za pregon zadoščal eventualni naklep storilca v zvezi s storjeno zlorabo položaja ali zaupanja. Kaznivi (predhodni) namen pridobitve premoženjske koristi sebi ali drugemu ali povzročitve premoženjske škode pa se črta in določi kot posledica dejanja zlorabe položaja ali zaupanja.

K 24. členu:

KZ-1 v 243. členu določa kaznivo dejanje ponarejanja denarja.

V skladu z drugim odstavkom 3. člena Direktive 2014/62/EU morajo države članice Evropske unije – enako kot ponarejanje denarja – kot kaznivo določiti tudi izdelovanje denarja z uporabo zakonitih materialov in naprav, kadar je ob tem podana kršitev pravic in pogojev, v skladu s katerimi lahko pristojni organi izdajo denar. V zvezi z evrom gre torej za tako imenovano blanketno ureditev, ki se nanaša na ureditev pravic kovanja in tiskanja ter dajanja denarja v obtok na nivoju Evropske unije in Evropske centralne banke. V zvezi z navedenim je predlagan nov tretji odstavek 243. člena KZ-1, naslednji odstavek veljavnega 243. člena KZ-1 pa se posledično ustrezno preštevilčijo.

V šestem odstavku 243. člena KZ-1 (ki po preštevilčenju postane sedmi odstavek), ki opredeljuje pomen izraza »denar« za potrebe tega člena kot tisti denar, ki je zakonito v obtoku, je v skladu s tretjim odstavkom 3. člena Direktive 2014/62/EU predlagana dopolnitev še s tistim denarjem, ki je šele namenjen v obtok – torej tisti, za katerega je predvideno, da bo dan v obtok (na primer nov evrski kovanec ali bankovec).

K 25. členu:

V 248. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje izdelave, pridobitve in odtujitve pripomočkov za ponarejanje.

Predlagana je dopolnitev prvega odstavka tako, da se v skladu z (d) (ii) točko prvega odstavka 3. člena Direktive 2014/62/EU pripomočkom za ponarejanje denarja, vrednotnic in vrednostnih papirjev dodaja še kaznivost izdelave, pridobitve ali odtujitve zaščitnih elementov (vodni znaki, hologrami), ki so namenjeni za zaščito pred ponarejanjem.

Glede na nižjo predpisano kazen zavora za to kaznivo dejanje je v predlaganem novem tretjem odstavku v skladu z drugim odstavkom 4. člena Direktive 2014/62/EU določena še kaznivost poskusa.

K 26. členu:

V 257. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic.

V prvem odstavku 257. člena KZ-1 uradna oseba ali javni uslužbenec izrablja svoj uradni položaj ali prestopi meje uradnih pravic ali ne opravi uradne dolžnosti zato, da bi sebi ali komu drugemu pridobil nepremoženjsko korist ali da bi komu prizadejal škodo, kaznuje pa se z zaporom do enega leta. Primerljivo kaznivo dejanje v gospodarstvu je določeno v tretjem odstavku 240. člena KZ-1 (zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti), z novelo KZ-1B pa je bila predpisana kazen spremenjena iz »do enega leta zavora« v »do dveh let zavora«. Glede na navedeno in zato, ker ima tudi zloraba uradnega položaja ali pravic lahko resne, najprej nepremoženjske posledice (na primer nezakonit prevzem nadzora ali upravljanja gospodarske družbe v večinski lasti države), ki kasneje lahko prerastejo v pridobitev protipravne premoženjske koristi, je tudi za dejanje po prvem odstavku 257. člena KZ-1 predlagan dvig predpisane kazni iz »do enega leta zavora« v »do dveh let zavora«.

Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic po tretjem odstavku 257. člena KZ-1 mora biti v skladu z veljavnim besedilom storjena naklepno, hkrati pa mora biti pri storilcu vnaprej podan še kazniv namen pridobitve protipravne premoženjske koristi sebi ali drugemu. Primerljivo kaznivo dejanje v gospodarstvu je določeno v prvem odstavku 240. člena KZ-1, katerega sprememba je prav tako predlagana s tem predlogom zakona. Glede na navedeno je predlagana enaka sprememba tretjega odstavka 257. člena KZ-1 tako, da bo za pregon zadoščal eventualni naklep storilca v zvezi s storjeno zlorabo uradnega položaja ali pravic. Kaznivi (predhodni) namen pridobitve premoženjske koristi sebi ali drugemu se črta in določi kot posledica dejanja zlorabe uradnega položaja ali pravic.

K 27. členu:

V 287. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje kršitve tajnosti postopka, v zvezi s katerim so ugotovljene določene pomanjkljivosti.

Tako se po tretjem odstavku 287. člena KZ-1 z zaporom do treh let kaznuje tisti, ki razkrije (celotno) identiteto zaščitene priče, ogrožene osebe ali osebe s prirejeno identiteto; ne pa tudi tisti, ki bi razkril posamezne osebne ali druge podatke (na primer naslov bivališča ali skritega bivališča, osebnih značilnosti, podatkov o avtomobilu in podobno), ki lahko pripeljejo do razkritja identitete take osebe. Enaka pomanjkljivost je ugotovljena tudi v četrtem odstavku 287. člena KZ-1, ki kot kaznivo določa razkritje identitete zaščitene prijavitelja korupcije.

Glede na navedeno je predlagana dopolnitev tretjega odstavka 287. člena KZ-1 tako, da bo poleg razkritja (celotne) identitete zaščitene priče, ogrožene osebe ali osebe s prirejeno identiteto kaznivo tudi razkritje posameznih osebnih ali drugih podatkov, ki bi do takega razkritja lahko pripeljalo.

Enaka dopolnitev je predlagana tudi v četrtem odstavku, ki določa kaznivost razkritja identitete

zaščitene prijavitelja korupcije. V četrtem odstavku je hkrati redakcijsko popravljena beseda »zaščitnega« v pravilno »zaščitene« (prijavitelja korupcije).

K 28. členu:

Sprememba in dopolnitev tretjega odstavka 308. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države je predlagana zaradi zahtev členov 1, 2 in 3 Direktive 2002/90/ES, ki določa obveznost držav članic, da sprejmejo ustrezne sankcije za osebo, ki namenoma pomaga drugi osebi, ki ni državljan države članice, da vstopi ali v tranzitu prečka ozemlje države članice, pri čemer krši zakone te države o vstopu oziroma tranzitu tujcev; ter za osebo, ki zaradi dobička pomaga drugi osebi, ki ni državljan države članice, da prebiva na ozemlju države članice, pri čemer krši zakone te države o prebivanju tujce.

V tretjem odstavku 308. člena KZ-1 je kot kaznivo določeno le ukvarjanje z obravnavanimi dejavnostmi, kar kaže na to, da omogočanje nezakonitega vstopa, tranzita ali prebivanja samo enemu tujcu ni določeno kot kaznivo oziroma mora biti v zvezi s po enim tujcem storjeno vsaj dvakrat. Glede na to, da ZTuj-2 v 146. členu določa prekršek, ki ga stori posameznik, ki omogoči ali pomaga tujcu, da vstopi, potuje v tranzitu ali prebiva na ozemlju Republike Slovenije v nasprotju z zakonom, je situacija enkratnega dogodka z enim tujcem ustrezno pokrita.

Neskladnost pa je podana v primeru, ko gre za pomoč pri nezakonitem vstopu, tranzitu ali prebivanju za plačilo, saj tretji odstavek 308. člena KZ-1 izrecno določa, da je kaznivo dejanje podano le, če gre za dva ali več tujcev.

Glede na to, da z znakom »plačila« ali »koristoljubnosti« v zvezi z enim tujcem tudi ZTuj-2 ne določa ustreznega prekrška, je predlagana sprememba in dopolnitev tretjega odstavka 308. člena KZ-1 tako, da bo ob zakonskem znaku »za plačilo« kaznivo dejanje podano že ob nezakonitem spravljanju enega tujca čez mejo in da bo opisu dodano tudi omogočanje nezakonitega prebivanja na ozemlju Slovenije za plačilo. Zato se beseda »dva« nadomešča z besedo »enega«; za besedo »države« pa se dodaja besedilo »ali omogoči nezakonito prebivanje na njem«, saj Direktiva izrecno zahteva inkriminacijo omogočanja prebivanja za plačilo.

K 29. členu:

Predlog zakona z dopolnitvijo 43. člena, spremembo 44. člena in z novim 48.a členom KZ-1 ponovno uvaja stransko kazen izгона tujca iz države. Ta vsaj v zvezi z državljani držav članic Evropske unije in njihovimi družinskimi člani (po predlagani ureditvi pa v skladu z načelom enake obravnave enako tudi za vse ostale tujce) ne more biti izvršena brez dodatne presoje sodišča glede obstoja pogojev, ki so obstajali ob izreku, če bo izvršena več kot dve leti po pravnomočnem izreku (na primer zaradi prestajanja daljše zaporne kazni).

Glede na navedeno je do ustrezne dopolnitve Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij v prehodni določbi predlagana »začasna« ureditev ustreznega postopka ponovne presoje sodišča oziroma predložitve v ponovno presojo.

Hkrati je ustrezneje določen tudi postopek izгона tako, da se izvrši v skladu z določbami Zakona o tujcih.

K 30. členu:

Predlagani spremembi prvega odstavka 66. člena in desetega odstavka 86. člena KZ-1 sta posledica ureditve nove probacijske službe, ki je predvidena v Predlogu Zakona o probaciji.

Glede na to, da Predlog Zakona o probaciji še ni uveljavljen (je pa v zaključni fazi usklajevanja), je zaradi morebiti nemogoče hkratne uveljavitve obeh predlogov zakonov predlagana tudi prehodna določba tako, da bo uporaba spremenjenih prvega odstavka 66. člena in desetega odstavka 86. člena KZ-1 odložena do začetka uporabe novega Zakona o probaciji, ki je predvidena s 1. 1. 2018.

K 31. členu:

Končna določba določa, da ta predlog zakona začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

3.a Pregon kaznivih dejanj zoper mladoletnike
Način preгона storilcev kaznivih dejanj, izvršenih na škodo mladoletnikov
15.a člen

V primerih, ko je kaznivo dejanje iz poglavij zoper življenje in telo, zoper človekove pravice in svobode, zoper spolno nedotakljivost ali drugo kaznivo dejanje iz tega zakonika z znaki nasilja izvršeno zoper mladoletnika, se glede načina kazenskega preгона ne uporabljajo določbe tega zakonika o vložitvi predloga ali zasebne tožbe in se storilca pregonja po uradni dolžnosti.

Vrste kazni
43. člen

Za kazniva dejanja se smejo krivim storilcem izreči te kazni:

- zapor;
- denarna kazen;
- prepoved vožnje motornega vozila.

Glavne in stranske kazni
44. člen

- (1) Zapor se sme izreči samo kot glavna kazen.
- (2) Denarna kazen se sme izreči kot glavna in tudi kot stranska kazen.
- (3) Prepoved vožnje motornega vozila se sme izreči samo kot stranska kazen ob kazni zopora, denarni kazni ali pogojni obsodbi.
- (4) Poleg glavne kazni se sme izreči ena ali obe stranski kazni.

Stek kaznivih dejanj
53. člen

(1) Če je storilec z enim dejanjem ali več dejanji storil dve ali več kaznivih dejanj, za katera se mu hkrati sodi, določi sodišče najprej kazen za vsako posamezno kaznivo dejanje, nato pa izreče za vsa ta kazniva dejanja enotno kazen.

(2) Enotno kazen izreče sodišče po naslednjih pravilih:

- 1) če za kakšno kaznivo dejanje v steku določilo kazen dosmrtnega zopora, ali če je za dve ali več kaznivih dejanj iz drugega odstavka 46. člena tega zakonika v steku določilo kazen zopora tridesetih let, izreče enotno kazen dosmrtnega zopora;
- 2) če je za kakšno kaznivo dejanje v steku določilo kazen tridesetih let zopora in ne gre za primer iz točke 1), izreče le to kazen;
- 3) če je za kazniva dejanja v steku določilo kazen zopora, mora biti enotna kazen večja od vsake posamezne določene kazni, vendar ne sme doseči seštevka posameznih kazni in ne preseči tridesetih let zopora;
- 4) če so za vsa kazniva dejanja v steku predpisane kazni zopora do treh let, enotna kazen ne sme biti večja od osmih let zopora;
- 5) če je za kazniva dejanja v steku določilo le denarne kazni, zviša najvišjo določeno denarno

kazen, ki pa ne sme preseči seštevka določenih denarnih kazni in ne tristo šestdeset dnevnih zneskov, če je bilo eno ali več kaznivih dejanj storjenih iz koristoljubnosti, pa ne sme presežati tisoč petsto dnevnih zneskov;

6) če je za nekatera kazniva dejanja v steku določilo kazen zavora, za druga kazniva dejanja pa denarne kazni, izreče eno kazen zavora in eno denarno kazen po točki 2), 3), 4) in 5) tega odstavka;

7) če je za kazniva dejanja v steku določilo več istovrstnih stranskih kazni, izreče enotno stransko kazen tako, da ne sme doseči njihovega seštevka in ne preseči najvišje splošne meje kazni.

(3) Stransko kazen izreče sodišče, čeprav je bila določena le za eno samo kaznivo dejanje v steku; če pa je določilo več denarnih kazni, izreče eno samo denarno kazen po točki 5) drugega odstavka tega člena.

Preklic pogojne obsodbe zaradi novega kaznivega dejanja

59. člen

(1) Sodišče prekliče pogojno obsodbo, če stori obsojenec v preizkusni dobi eno ali več kaznivih dejanj, za katera je izreklo kazen zavora dveh let ali daljšo kazen.

(2) Če stori obsojenec v preizkusni dobi eno ali več kaznivih dejanj, za katera je sodišče določilo kazen zavora manj kot dve leti ali denarno kazen, odloči sodišče, ali bo preklicalo pogojno obsodbo, ko presodi vse okoliščine, ki se nanašajo na storjena kazniva dejanja in storilca, zlasti pa na sorodnost storjenih kaznivih dejanj, njihov pomen in nagibe, iz katerih so bila storjena. Pri tem je vezano na prepoved, da ne sme izreči pogojne obsodbe, če je treba storilcu za kazniva dejanja, ugotovljena v pogojni obsodbi, in za nova kazniva dejanja izreči kazen več kot dveh let zavora (prvi odstavek prejšnjega člena).

(3) Če sodišče prekliče pogojno obsodbo, izreče po 53. členu tega zakonika enotno kazen za prej storjeno in novo kaznivo dejanje; pri tem upošteva, da je kazen iz preklicane pogojne obsodbe že določena.

(4) Če sodišče ne prekliče pogojne obsodbe, sme za novo kaznivo dejanje izreči pogojno obsodbo ali kazen. Če spozna, da je treba tudi za novo kaznivo dejanje izreči pogojno obsodbo, določi po 53. členu tega zakonika enotno kazen za prej storjeno in novo kaznivo dejanje in določi novo preizkusno dobo, ki ne sme biti krajša od enega leta in ne daljša od petih let in se šteje od pravnomočnosti nove sodbe. Obsojencu, ki mu je za novo kaznivo dejanje izrečen zapor, se čas prestajanja te kazni ne šteje v preizkusno dobo, določeno s pogojno obsodbo za prejšnje kaznivo dejanje.

Dejavnost svetovalca

66. člen

(1) Varstveno nadzorstvo opravlja svetovalec, ki ga določi sodišče.

(2) Svetovalec pomaga obsojencu in nadzira izpolnjevanje navodil, ki jih je sodišče izreklo obsojencu. Pri tem mora svetovalec:

1) s pomočjo in nadzorstvom ter praktičnimi napotki in nasveti za uresničevanje navodil sodišča prispevati k temu, da obsojenec v prihodnje ne bo storil novega kaznivega dejanja;

2) opravljati dolžnost iz prejšnje točke in vzdrževati stike z obsojencem obzirno ter tako, da ne bo obsojenec zaradi tega izpostavljen neprijetnostim;

3) občasno poročati sodišču o opravljanju varstvenega nadzorstva, predlagati spremembo ali odpravo navodil ter ustavitev nadzorstva.

Način izvršitve kazni zavora

86. člen

(1) Obsojenci prestajajo kazen zavora v zavodih za prestajanje kazni (v nadaljnjem besedilu: zavod), ki jih določa zakon.

(2) Obsojenci se razvrščajo v zavode glede na to, koliko mora biti omejena njihova prostost.

(3) Če je obsojencu izrečena kazen zavora do petih let, lahko sodišče odredi, da jo prestaja v odprtem ali polodprtem zavodu ali oddelku; če mu je bila izrečena kazen zavora do osmih let, pa lahko sodišče odredi, da jo prestaja v polodprtem zavodu ali oddelku.

(4) Kazen zavora do treh let, razen za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, se za obsojenca, ki izpolnjuje pogoje, določene v zakonu, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, lahko izvršuje tudi tako, da obsojenec med prestajanjem kazni zavora še naprej dela ali se izobražuje in prebiva doma, razen v prostih dneh, praviloma ob koncu tedna, ko mora biti v zavodu. Natančnejše pogoje izvrševanja določi zavod.

(5) Kazen zavora do devetih mesecev se lahko izvršuje tudi s hišnim zaporom, če glede na nevarnost obsojenca, možnost ponovitve dejanja ter osebne, družinske in poklicne razmere obsojenca v času izvrševanja kazni ni potrebe po prestajanju kazni v zavodu ali če je zaradi bolezni, invalidnosti ali ostarelosti obsojenca kazen treba in jo je mogoče izvrševati v ustreznem javnem zavodu.

(6) V času prestajanja kazni se obsojenec ne sme oddaljiti iz stavbe ali posameznega dela stavbe, kjer se izvršuje hišni zapor, razen če sodišče za določen čas to izjemoma dovoli, kadar je neizogibno potrebno, da si obsojenec zagotovi najnujnejše življenjske potrebščine ali zdravstveno pomoč, ali za opravljanje dela. Sodišče lahko obsojencu omeji ali prepove stike z osebami, ki z njim ne prebivajo oziroma ga ne zdravijo ali oskrbujejo in podrobneje določi način izvrševanja hišnega zavora.

(7) Če se obsojenec brez dovoljenja sodišča oddalji iz stavbe ali posameznega dela stavbe, kjer se izvršuje hišni zapor, ali pa to stori zunaj dovoljenega časa ali ne upošteva omejitve ali prepovedi stikov ali krši druga pravila, ki jih sodišče določi glede izvrševanja hišnega zavora, lahko sodišče s sklepom odloči, da se preostanek izrečene kazni izvrši v zavodu.

(8) Kazen zavora do dveh let, razen za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, se lahko izvrši tudi tako, da obsojenec namesto kazni zavora opravi v obdobju največ dveh let od izvršljivosti sodbe delo v splošno korist. Obseg dela se določi tako, da se en dan zavora nadomesti z dvema urama dela. Organ, pristojen za izvrševanje, pri določitvi dela obsojencu v okviru razpoložljivih del pri izvajalskih organizacijah upošteva obsojenčevo strokovno znanje in sposobnosti, lahko pa tudi tiste njegove nujne interese glede neodložljivih družinskih, izobraževalnih ali poklicnih obveznosti, katerih neupoštevanje bi povzročilo težko popravljivo ali nepopravljivo škodo za uresničevanje teh obveznosti. Delo v splošno korist se opravlja brez nadomestila.

(9) Sodišče pri odločanju o izvršitvi kazni zavora na način iz prejšnjega odstavka upošteva zlasti vedenje obsojenca v času odločanja, nevarnost ponovitve dejanja na prostosti, možnost in sposobnost za opravljanje primerne dela ter osebne in družinske razmere obsojenca v času predvidenega izvrševanja kazni.

(10) Če je obsojencu potrebna pomoč, nadzor ali varstvo v obliki varstvenega nadzorstva, sodišče lahko v sodbi za čas trajanja dela v splošno korist po določbah tega zakonika o pogojni obsodbi odredi varstveno nadzorstvo, eno ali več navodil in določi svetovalca.

(11) Če obsojenec v celoti ali deloma ne izpolnjuje nalog v okviru dela v splošno korist ali v pomembnem delu ne izpolnjuje navodil v okviru varstvenega nadzorstva ali se izmika stiku s svetovalcem ali drugače krši obveznosti iz dela v splošno korist, sodišče s sklepom odloči, da se izrečena kazen zapora izvrši v obsegu neopravljenega dela.

(12) O dopustnosti izvršitve kazni zapora na načine, določene s tem členom, odloča sodišče na predlog obdolženca s sodbo, s katero izreče kazen zapora, ali na predlog obsojenca s posebnim sklepom.

(13) O dopustnosti izvršitve kazni zapora na načine, določene s tem členom, za obdolženca, ki po zakonu, ki ureja kazenski postopek, prizna krivdo, ko se prvič izjavi o obtožnem aktu, v katerem je za tak primer predlagan način izvršitve kazni, ali jo prizna v sporazumu z državnim tožilcem, sodišče odloči v skladu s tem predlogom oziroma sporazumom.

Terorizem

108. člen

(1) Kdor z namenom, da bi uničil ali hudo ogrozil ustavne, gospodarske, socialne ali politične temelje Republike Slovenije ali druge države ali mednarodne organizacije, da bi hudo zastrašil prebivalstvo oziroma da bi prisilil vlado Republike Slovenije ali druge države ali mednarodno organizacijo, da nekaj stori ali opusti, stori ali grozi, da bo storil, eno ali več od naslednjih dejanj:

- napad na življenje in telo ali na človekove pravice in svoboščine,
 - ugrabitev ali zajetje talcev,
 - precejšnje uničenje državnih ali javnih objektov ali predstavništev tujih držav, prevoznega sistema, infrastrukture, informacijskega sistema, javnega kraja ali zasebne lastnine,
 - zajetje ali prevzem nadzora nad pritrjeno ploščadjo v epikontinentalnem pasu z uporabo sile ali grožnje ali drugega načina ustrahovanja ali nasilno vedenje proti osebi na ploščadi, če tako dejanje ogroža njeno varnost, ali uničenje pritrjene ploščadi v epikontinentalnem pasu oziroma povzročitev škode na njej, ki lahko ogrozi njeno varnost, ali postavitve naprave zaradi uničenja pritrjene ploščadi ali ogrožanja varnosti na njej, ali poškodovanje ali povzročitev smrti osebe v povezavi s katerim od prej navedenih dejanj,
 - ugrabitev zrakoplova, plovila, sredstev tovornega prevoza ali javnega prevoznega sredstva,
 - proizvodnjo, posest, nakup, prevoz, dobavo ali uporabo orožja, razstreliva, jedrskega, biološkega ali kemičnega orožja,
 - raziskovanje in razvoj jedrskega, biološkega ali kemičnega orožja,
 - ogrožanje varnosti s spuščanjem nevarnih snovi oziroma povzročanjem požarov, poplav ali eksplozij,
 - motnjo ali prekinitev oskrbe z vodo, elektriko ali drugimi za življenje ljudi osnovnimi naravnimi viri, ki lahko ogrozijo življenje ljudi,
- se kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

(2) Kdor hoče doseči namen iz prejšnjega odstavka s tem, da uporabi ali grozi z uporabo jedrske ali druge radioaktivne snovi ali naprave, s poškodovanjem jedrskega objekta, tako da izpušča radioaktivno snov ali omogoča njen izpust, z grožnjo ali uporabo sile zahteva jedrsko ali drugo radioaktivno snov, napravo ali jedrski objekt, se kaznuje z zaporom do petnajstih let.

(3) Kdor pripravlja ali pomaga pri pripravljanju kaznivih dejanjih iz prejšnjih odstavkov, tako da protipravno pridobi ali da na razpolago za storitev teh kaznivih dejanj potrebna materialna sredstva ali z izsiljevanjem pripravi drugega, da pri teh kaznivih dejanjih sodeluje, ali ponaredi uradne ali javne listine, potrebne pri storitvi teh kaznivih dejanj, se

kaznuje z zapornom od enega do osmih let.

(4) Če ima dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena za posledico smrt ene ali več oseb, se storilec kaznuje z zapornom od osmih do petnajstih let.

(5) Če storilec pri storitvi dejanja iz prvega ali drugega odstavka tega člena naklepoma vzame življenje eni ali več oseb, se kaznuje z zapornom najmanj petnajstih let.

(6) Če je dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena storjeno v hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen izvrševati kazniva dejanja (v nadaljevanju teroristična hudodelska združba ali skupina), navedena v teh odstavkih, se kaznuje z zapornom od osmih do petnajstih let.

(7) Kdor sodeluje v teroristični hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen storiti kazniva dejanja iz prvega, drugega, četrtega ali petega odstavka tega člena, se kaznuje z zapornom do osmih let.

(8) Kdor ustanovi ali vodi hudodelsko združbo iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z zapornom najmanj petnajst let.

Financiranje terorizma 109. člen

(1) Kdor zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom, da bo deloma ali v celoti uporabljeno za storitev dejanj iz 108., 110. in 111. člena tega zakonika, se kaznuje z zapornom od enega do desetih let.

(2) Enako se kaznuje storilec dejanja iz prejšnjega odstavka tudi, če z namenom zagotovljen ali zbran denar ali premoženje ni bil dejansko uporabljen za storitev v prejšnjem odstavku navedenih kaznivih dejanj.

(3) Če je bilo dejanje iz prejšnjih odstavkov storjeno v teroristični hudodelski združbi ali skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj, se storilec kaznuje z zapornom od treh do petnajstih let.

(4) Denar in premoženje iz prejšnjih odstavkov se vzameta.

Ščuvanje in javno poveličevanje terorističnih dejanj 110. člen

(1) Kdor ščuva k storitvi kaznivih dejanj iz 108. člena tega zakonika s tem da razširja sporočila ali jih daje na razpolago drugim osebam na kakšen drug način z namenom spodbujati teroristična kazniva dejanja in tako povzroči nevarnost za storitev enega ali več takih kaznivih dejanj, se kaznuje z zapornom od enega do desetih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor neposredno ali posredno javno poveličuje ali zagovarja kazniva dejanja iz 108. člena ali kaznivo dejanje iz prejšnjega odstavka s tem, da z namenom iz prejšnjega odstavka razširja sporočila ali jih daje na razpolago javnosti in s tem povzroči nevarnost za storitev enega ali več takih dejanj.

(3) Pregon za kazniva dejanja iz prejšnjih odstavkov se začne z dovoljenjem ministra za pravosodje.

Novačenje in usposabljanje za terorizem 111. člen

(1) Kdor novači za terorizem s tem, da spodbuja drugo osebo k storitvi kaznivih dejanj iz 108. člena tega zakonika ali k sodelovanju pri naročilu takega terorističnega kaznivega dejanja ali k priključitvi k teroristični hudodelski združbi ali skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih

dejanj, ki jih stori ta hudodelska združba ali skupina, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor usposablja druge za kazniva dejanja iz 108. člena tega zakonika s tem, da priskrbi navodila za izdelavo in uporabo razstreliva, strelno ali drugo orožje, škodljive ali nevarne snovi, jih usposablja za druge posebne metode ali tehnologijo za izvedbo ali sodelovanje pri terorističnem dejanju.

Spravljanje v suženjsko razmerje **112. člen**

(1) Kdor s kršitvijo pravil mednarodnega prava spravi drugega v suženjsko ali njemu podobno razmerje ali ga ima v takem razmerju, kupi, proda, izroči drugi osebi ali posreduje pri nakupu, prodaji ali izročitvi take osebe ali ščuva drugega, naj proda svojo svobodo ali svobodo osebe, ki jo preživlja ali zanjo skrbi, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(2) Kdor prevaža osebe v suženjskem ali njemu podobnem razmerju iz ene države v drugo, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

(3) Kdor stori dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena proti mladoletniku, se kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

Trgovina z ljudmi **113. člen**

(1) Kdor zaradi izkoriščanja prostitucije ali drugih oblik spolnih zlorab, prisilnega dela, suženjstva, služabništva, storitve kaznivih dejanj ali trgovine z organi, človeškimi tkivi ali krvjo drugo osebo kupi, prevzame, nastani, prepelje, proda, izroči oziroma z njo kako drugače razpolaga ali tako osebo novači, menjava ali prenaša nadzor nad njo ali pri teh ravnanjih posreduje, se, ne glede na morebitno privolitve te osebe, kaznuje z zaporom od enega do desetih let in denarno kaznijo.

(2) Če je dejanje iz prejšnjega odstavka storjeno proti mladoletniku ali pa s silo, grožnjo, preslepitvijo, ugrabitvijo ali zlorabo podrejenega ali odvisnega položaja ali z dajanjem ali prejemanjem plačil ali koristi, da se doseže soglasje osebe, ki ima nadzor nad drugo osebo, ali z namenom prisiljevanja k nosečnosti ali umetni oploditvi, se storilec kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

(3) Kdor z namenom izvršitve dejanja iz prvega ali drugega odstavka tega člena zadrži, odvzame, skriva, poškoduje ali uniči javno listino, s katero se izkazuje identiteta žrtve trgovine z ljudmi, se kaznuje z zaporom do treh let in denarno kaznijo.

(4) Kdor ve, da je oseba žrtev trgovine z ljudmi, pa uporablja njene storitve, ki so posledica izkoriščanja te osebe, opisanega v prvem in drugem odstavku tega člena, se kaznuje z zaporom do treh let in denarno kaznijo.

(5) Kdor stori dejanje iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena kot član hudodelske združbe za izvedbo takih dejanj ali če je bila s tem dejanjem pridobljena velika premoženjska korist, se kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let in denarno kaznijo.

Zloraba osebnih podatkov **143. člen**

(1) Kdor brez podlage v zakonu ali v osebni privolitvi posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo, osebne podatke, ki se obdelujejo na podlagi zakona ali osebne privolitve posameznika, posreduje v javno objavo ali jih javno objavi, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

(2) Enako se kaznuje, kdor vdre ali nepooblaščen vstopi v računalniško vodeno zbirko podatkov z namenom, da bi sebi ali komu drugemu pridobil kakšen osebni podatek.

(3) Kdor na svetovnem medmrežju ali drugače javno objavi ali omogoči drugemu objavo osebnih podatkov žrtev kaznivih dejanj, žrtev kršitev pravic ali svoboščin, zaščiteneh pri č, ki se nahajajo v sodnih spisih sodnih postopkov, kjer po zakonu ali po odločitvi sodišča ni dovoljena prisotnost javnosti ali identifikacija žrtev ali zaščiteneh pri č ter osebnih zapisov o njih v zvezi s sodnim postopkom, na podlagi katerih se te osebe lahko določi ali so določljive, se kaznuje z zaporom do treh let.

(4) Kdor prevzame identiteto druge osebe ali z obdelavo njenih osebnih podatkov izkorišča njene pravice, si na njen račun pridobiva premoženjsko ali nepremoženjsko korist ali prizadene njeno osebno dostojanstvo, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do treh let.

(5) Kdor stori dejanje iz prvega odstavka tega člena tako, da posreduje v javno objavo ali javno objavi občutljive osebne podatke, se kaznuje z zaporom do dveh let.

(6) Če stori dejanje iz prejšnjih odstavkov tega člena uradna oseba z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic, se kaznuje z zaporom do petih let.

(7) Pregon iz četrtega odstavka tega člena se začne na predlog.

Kršitev temeljnih pravic delavcev **196. člen**

(1) Kdor zavestno ne ravna po predpisih o sklenitvi pogodbe o zaposlitvi in o prenehanju delovnega razmerja, plači in drugih prejemkih iz delovnega razmerja, delovnem času, odmoru, počitku, letnem dopustu ali odsotnosti z dela, varstvu žensk, mladine in invalidov, varstvu delavcev zaradi nosečnosti in starševstva, varstva starejših delavcev, prepovedi nadurnega ali nočnega dela ali plačilu predpisanih prispevkov in tako prikrajša delavca ali iskalca zaposlitve za pravico, ki mu pripada, ali mu jo omeji, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

(2) Če ima dejanje iz prejšnjega odstavka za posledico nezakonito prenehanje delovnega razmerja, neupravičeno neizplačilo treh zaporednih plač ali izgubo pravice, ki izvira iz neplačanih prispevkov, se storilec kaznuje z zaporom do treh let.

(3) S kaznijo iz prejšnjega odstavka se kaznuje, kdor pogojuje sklenitev pogodbe o zaposlitvi s tem, da delavka med zaposlitvijo ne bo zanosila ali rodila otroka ali od delavke med zaposlitvijo zahteva izjavo, da bo v takem primeru dala odpoved delovnega razmerja ali sprejela sporazumno prenehanje delovnega razmerja.

Zaposlovanje na črno **199. člen**

(1) Kdor v nasprotju s predpisi zaposli dva ali več delavcev in jih ne prijavi za ustrezno zavarovanje ali zaposli več tujcev ali oseb brez državljanstva brez ustreznih dovoljenj za delo, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

(2) Kdor zaporedoma ali trajneje ali v znatnem številu zaposluje tujce, ki niso državljani države članice Evropske unije in nezakonito prebivajo na ozemlju Republike Slovenije, se kaznuje z zaporom do dveh let.

(3) Če je dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena storjeno z zaposlitvijo delavcev, ki niso usposobljeni za izvajanje del s posebnimi pooblastili ali s pravico poseganja v telesno ali duševno celovitost posameznika ali pod posebej izkoriščevalskimi delovnimi pogoji ali z izkoriščanjem žrtve trgovine z ljudmi ali z zaposlitvijo mladoletne osebe, se storilec kaznuje z zaporom do treh let.

Kršitev pravic iz socialnega zavarovanja 202. člen

Kdor zavestno ne ravna po predpisih o socialnem zavarovanju in s tem koga prikrajša za pravico, ki mu pripada, ali mu jo omeji, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

Oškodovanje upnikov 227. člen

(1) Kdor pri opravljanju gospodarske dejavnosti ve, da je sam ali kdo drug kot dolžnik postal nezmožen za plačilo, pa iz zadolženega premoženja izplača dolg ali kako drugače namenoma spravi kakšnega upnika v ugodnejši položaj in tako povzroči veliko premoženjsko škodo drugim upnikom, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor ve, da je sam ali kdo drug kot dolžnik postal nezmožen za plačilo, pa zato da bi izigral in oškodoval upnike, prizna neresnično terjatev, sestavi lažno pogodbo ali s kakšnim drugim goljufivim dejanjem povzroči veliko premoženjsko škodo upnikom.

Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti 240. člen

(1) Kdor pri opravljanju gospodarske dejavnosti, zato da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist ali povzročil premoženjsko škodo, zlorabi svoj položaj ali dano zaupanje, prekorači pravice ali opusti dolžnosti, ki jih ima na podlagi zakona, drugega predpisa, akta pravne osebe ali pravnega posla glede razpolaganja s tujim premoženjem ali koristmi, njihovega upravljanja ali zastopanja, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prejšnjega odstavka pridobljena velika premoženjska korist ali povzročena velika premoženjska škoda in je storilec hotel sebi ali komu drugemu pridobiti tako premoženjsko korist ali drugemu povzročiti tako premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(3) Če je bilo dejanje iz prvega odstavka tega člena storjeno zato, da storilec sebi ali komu drugemu pridobi nepremoženjsko korist, se storilec kaznuje z zaporom do dveh let.

Ponarejanje denarja 243. člen

(1) Kdor ponaredi denar, da bi ga spravil v obtok kot pravega, ali kdor spremeni pravi denar, da bi ga spravil v obtok, ali kdor tak ponarejeni denar spravi v obtok, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do osmih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor si preskrbi ponarejen denar, da bi ga spravil v obtok kot pravega.

(3) Če gre pri dejanju iz prvega ali drugega odstavka tega člena za veliko količino ali veliko premoženjsko vrednost ponarejenega denarja, se storilec kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(4) Kdor da v obtok ponarejen denar, ki ga je prejel kot pravega, ali kdor ve, da je bil denar

ponarejen ali da je bil tak denar spravljen v obtok, pa tega ne naznani, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do šestih mesecev.

(5) Ponarejeni denar se vzame.

(6) Denar je kovan ali papirnat denar, ki je na podlagi zakona v obtoku v Republiki Sloveniji ali drugi državi.

Izdelava, pridobitev in odtujitev pripomočkov za ponarejanje **248. člen**

(1) Kdor izdelata, hrani, prenese, si pridobi, proda ali da v uporabo pripomočke za ponarejanje denarja, vrednotnic, vrednostnih papirjev ali napravo za preslikavanje zapisa kreditne, plačilne ali druge kartice ali drugega negotovinskega plačilnega sredstva, se kaznuje z zaporom do dveh let.

(2) Pripomočki za ponarejanje se vzamejo.

Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic **257. člen**

(1) Uradna oseba ali javni uslužbenec, ki, zato da bi sebi ali komu drugemu pridobila kakšno nepremoženjsko korist ali da bi komu prizadejala škodo, izrabi svoj uradni položaj ali prestopi meje uradnih pravic ali ne opravi uradne dolžnosti, se kaznuje z zaporom do enega leta.

(2) Če storilec z dejanjem iz prejšnjega odstavka povzroči večjo škodo ali huje prekrši pravice drugega, se kaznuje z zaporom do treh let.

(3) Uradna oseba ali javni uslužbenec, ki, zato da bi sebi ali komu drugemu pridobila protipravno premoženjsko korist, izrabi svoj uradni položaj ali prestopi meje uradnih pravic ali ne opravi uradne dolžnosti, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do petih let.

(4) Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje storilec iz prejšnjega odstavka, ki izkoristi svoj položaj ali vpliv za nezakonito povečanje lastnega premoženja v večji vrednosti.

(5) Če je storilec z dejanjem iz tretjega in četrtega odstavka pridobil sebi ali komu drugemu veliko protipravno premoženjsko korist in je hotel pridobiti tako korist, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

Kršitev tajnosti postopka **287. člen**

(1) Kdor neupravičeno izda, kar je izvedel v postopku pred glavno obravnavo ali na obravnavi pred sodiščem, na ustni obravnavi v upravnem postopku ali postopku o prekršku ali postopku parlamentarne preiskave ali v postopku pred Komisijo za preprečevanje korupcije, za kar je z zakonom določeno, da se ne sme objaviti, ali pa je bilo z odločbo pristojnega organa ali sodišča odločeno, da ostane tajno, se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do enega leta.

(2) Kdor objavi osebne podatke mladoletne osebe, ki je udeleženec v sodnem, upravnem ali v kakršnemkoli drugem postopku, ali objavi druge informacije, na podlagi katerih bi bilo mogoče prepoznati njegovo identiteto, se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do 3 let.

(3) Kdor razkrije identiteto zaščitene priče, ogrožene osebe ali osebe s prirejeno identiteto, se kaznuje z zaporom do treh let.

(4) S kaznijo iz prejšnjega odstavka se kaznuje, kdor razkrije identiteto zaščitnega prijavitelja korupcije, če so s tem razkritjem prijavitelju povzročene hujše posledice.

(5) Če stori dejanje iz tretjega ali četrtega odstavka tega člena uradna oseba, se kaznuje z zaporom do petih let.

Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države **308. člen**

(1) Kdor nasilno prekorači državno mejo Republike Slovenije ali oborožen nezakonito vstopi na njeno ozemlje, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do treh let ali z denarno kaznijo.

(2) Enako se kaznuje tujec, ki nima dovoljenja za prebivanje v Republiki Sloveniji, če se na način iz prejšnjega odstavka zadržuje na njenem ozemlju ali se upre zakoniti odstranitvi z njega.

(3) Kdor se ukvarja s tem, da tujce, ki nimajo dovoljenja za vstop v Republiko Slovenijo ali prebivanje v njej, nezakonito spravlja na njeno ozemlje, jih po njem prevaža ali jim pomaga pri skrivanju ali kdor dva ali več takih tujcev za plačilo nezakonito spravi čez mejo ali ozemlje države, se kaznuje z zaporom do petih let in denarno kaznijo.

(4) S kaznijo iz prejšnjega odstavka se kaznuje uradna oseba, ki omogoči tujcu nezakonit vstop na ozemlje Republike Slovenije ali nezakonito prebivanje na njem.

(5) Kdor pridobiva ali zbira ljudi za nezakonito preseljevanje, jim preskrbuje ponarejene dokumente ali prevoz ali kako drugače organizira nezakonito preseljevanje ali organizira preseljevanje s preslepitvijo pristojnih organov glede pravega namena vstopa na ozemlje Republike Slovenije, se kaznuje z zaporom do petih let in denarno kaznijo.

(6) Če storilec z dejanji iz tretjega, četrtega ali petega odstavka tega člena sebi ali komu drugemu pridobi nesorazmerno premoženjsko korist ali priskrbi brezpravno delovno silo ali povzroči nevarnost za življenje ali zdravje ljudi ali taka dejanja stori kot član hudodelske združbe, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let in denarno kaznijo.

(7) Prejšnji odstavki se uporabljajo tudi za kazniva dejanja, storjena v tujini, če je država, v kateri so bila storjena, enako kot Republika Slovenija sprejela skupno mednarodnopravno obveznost preprečevati taka kazniva dejanja, ne glede na to, kje so storjena, ter je dejanja v svojem zakonu ustrezno enako določila kot kazniva dejanja. Če je bilo kaznivo dejanje storjeno na območju Evropske unije, se državljani njenih članic pri uporabi drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena ne štejejo za tujce.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

/